

R: 3562

**ECCLESIAE
THEORIA NOVA
DODWELLIANA**

Exposita in

Epistola ad Authorem Clariss.

SUPER

Parænesi sua ad Exteros,

TAM

Reformatos quam etiam Pontificios,

D'E

Nupero Schismate Anglicano.

ECCLISIA
THEORIA NOVA
DODWELLIANA

Explores in

Third Menstrual blood

ЯЗЫК

Præfatus in ad Externos

M. A. T.

Reformationes deum clauum Pontificis

D. E.

Número Schismatis Anglicano.

698.c.9
3

ECCLESIÆ

Theoria Nova Dodwelliana

EXPOSITA.

Cui accessit

RERUM, quæ indiligentes

Lectores fugiant, *Indiculus.*

Scriptum

JOSHUA BASSET,

In Academia Cantabrigiensi,

Suo Tempore,

Collegii Sidneiani Magister,

ET APUD

Caio-Gonvilenses è Senioribus Socius.

LONDINI,

Pretio ultimo Dat Thomas Osborne Bibliopola
Juxta Hortos in Hospitio Graensi. MDCCXIII.

R
N.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.

R E R U M, quæ indiligen- tes Lectores fugiant, I N- D I C U L U S.

N. B	Pag.
1. R Eligiosa Turba	1
2. R Miseriarum Origo Schisma	2
3. Episcopi Sedibus depulsi Quales	2
4. Qua Authoritate Ejecti	2
5. Archiep. an Baptizatus	3
6. Sanguinis ad Cœlum Clamor	3
7. Expectationem Frustrans	3
8. Ismael contra Omnes	4
9. Opus Miraculis potius, quam Argumentis Indigens	5
10. Oraculum Obscuritate sua Venerabile	5
11. Tres quasi Mundi, cum Vorticulo in Vortice	5
12. Ecclesiæ Visibilis Regimen Monarchicum	6
13. Regimen quo Uno gaudet Cœlum	7
14. Non plures in una Ecclesia fixi Episcopi	9
15. Ordinandi Jus solis Episcopis Competit	10
16. Ischyra à Collutho Presbytero Ordinatio Nulla	10
17. Nominum Episcopi & Presbyteri Acceptatio promiscua	10
18. Apostoli Christo Legati à Latere	11
19. Petrus Britanniam Cogitans, Linum Cletumq; Romæ Constituit	12
20. In Britannia Ecclesias Constituit, Episcopos & Presbyteros Ordinavit	12
21. Glastonia Ædes Sacra Constructa	12
22. A Petro, aliisq; Ejus assensu, Missi	12
23. Rex Lucius ab Eleutherio Fidem accepit	12
24. Celestinus Pelagianos hic reprimi Curavit	12
25. Gregorii Mandato, Augustinus Anglorum Episco- pus Ordinatus	13
26. Lethardus Episcopus Salvanort. Bertha Ethelberti Reginæ à Sacris	13
X	27. Ecclesiæ

N. B.	Pag.
27. Ecclesia Anglicana Romano-Catholica	13
28. Cessante Canonum ac Concordatorum Materia & Ratione Pontifici R. redit Jus primum Pastori- tium	13
29. Baptismi Institutio tam Infantes quam Adultos respicit	13
30. Ecclesie Vox Viva	16
31. Traditio Ecclesie si non in se, ex Promisso Divino Infallibilis	17
32. Quastio Scientifica	17
33. Titulum Universalis Episcopi, Ipsi ex Decreto Chalced. concessum, cur renuit S. Leo	20
34. Pontifex R. Servus Servorum dictus	21
35. Phocas Ecclesie R. Dignitatem suam restituit, seu potius munivit, non dedit	21
36. Regnum Angliae Sanguinis Jure Hereditarium	24
37. Lutheri Papa Jacobus	25
38. Templum ac Jerusalem cur brevi Everja	26
39. Vox Pasce Regimen denotat	27
40. Consecrantium Numerus, à Petro assignatus	29
41. Ex Mulieribus B. V. M. Sola à Christo Bap- tizata	30
42. Monarchiis 4. Ethnicis successit Quintum, quod aeternum, Christi	31
43. Ecclesia Hierosol. à Petro Fundata	32
44. Petro Jacobus à Memoria	34
45. Patriarcha primum tres, postea quinq;	34
46. Petrus tum Judaeum, tum Gentilium Pater	37
47. Presbyter qua Authoritate Ecclesiam Universam regat	37
48. Ecclesia nunquam deest Caput Visibile	38
49. Petri ac Pauli Altercatio ex honesta Dispensu- tione	39
50. Asianis à Joanne, approbante Petro, Indultum in Paschate suo, Uti Aliis in aliis, ob honestiorem Legis Sepulturam	40
51. Britones ab Origine Pascha more Romano celebra- runt	41
52. Britones quando nullum iphis cum Roma Commer- cium	

N. B.	Pag.
<i>cium, in Errores Lapsi</i>	42
53. <i>Monachi, prout prädixerat Augustinus, Occisi</i>	43
54. <i>Alexandrinos olim de vero Paschatis tempore consuluit Pontifex R.</i>	43
55. <i>Britones partim cum Catholicis Consistentes, partim Dissidentes</i>	44
56. <i>Britones in causa Paschali errarunt Graviter</i>	44
57. <i>Concilio Sardicensi adfuerunt Septem Episcopi Britannici</i>	47
58. <i>Britones Sedibus suis Episcopalibus ipso facto ob Crimina privati</i>	47
59. <i>Pallium olim à Pontifice R. accepit Episcopus Arelatensis</i>	48
60. <i>Petrus Cœli Ostiarius</i>	50
61. <i>Ecclesia Septuagenaria Expirans</i>	51
62. <i>Definente Rei cuiusvis Singularis Specie, desinit Res ipsa</i>	52
63. <i>Dominus non Acceptor Personarum, nec Cognatis suis iniquius favens</i>	53
64. <i>Ex Polycratis Familia Octo Episcopi Epkesini</i>	55
65. <i>A Deviorum latebris Noviter Educta, semper suspecta</i>	56
66. <i>Non Eadem Generis vel Stirpis Ratio in Evangelio, ac in Lege Moïsi</i>	56
67. <i>Tres Primi Episcopi Privilegiis donati</i>	57
68. <i>Ecclesia Hierosol. Merito laudata</i>	58
69. <i>Insertio Paulina</i>	59
70. <i>Epistola Cathol. cæ unde sic dicta</i>	60
71. <i>Lamina Frontalis</i>	61
72. <i>Mitrarum, quæ & Corona nominantur, Origo</i>	61
73. <i>Petrus post Susceptos Ordines abstinuit</i>	62
74. <i>Marci Evangelium, Petri Authoritate in Ecclesiis Prælectum</i>	62
75. <i>Pectorale</i>	63
76. <i>Urim & Thummim</i>	64
77. <i>Climax Paulina</i>	65
78. <i>A Petro itur ad Christum, sicut à Christo ad Deum</i>	66
79. <i>Gradatio Homerica</i>	66
	80. <i>Lectio</i>

N. B.	Pag.
80. <i>Leſtio Biblica non Celandæ</i>	67
81. <i>Aliud eſt Videre, ac Dignitatis cauſa Viſere</i>	67
82. <i>Confeſſus Apoſtolorum ad Contuendum B. Virginis Corpus</i>	68
83. <i>Petrus Hieroſol. Jacobum Coadjutorem habuit, uti Poſtea Roma Paulum, Linum, Cletumq;</i>	69
84. <i>Jacobus tranſiit in Sententiam Petri</i>	69
85. <i>Epistoſarum Cath. Ordo in S. Canone</i>	70
86. <i>Conjectura, & Sequela incerta nil probant</i>	71
87. <i>Intermundium Levitate ſua fugiens</i>	75
88. <i>Eccleſia Nova, ex Prioris ruderibus ac fragmentis Orta</i>	75
89. <i>Eccleſia Chriſti ex Vagabundis Chriſtianis non Conſtat</i>	77
90. <i>Forma eſt Rei cujuſq; Ratio, ipſi dans Nomen & Eſſe</i>	77
91. <i>Eccleſia Formam ſemper Eandem remanere conſtat ex Jure Gentium</i>	78
92. <i>Ariſtoteliſ hac in Cauſa Mens & Sententia</i>	78
93. <i>Et Alpheni</i>	79
94. <i>Eccleſia una Variis in Locis, & ſub variis Populis</i>	80
95. <i>Poſito ſemel in Eccleſia Paſtore Uno ſummo, manebit ſemper Unus</i>	81
96. <i>Quid Philoſophus Duaceniſ hac in re Senſerit</i>	82
97. <i>Mutatio Subſtantiſ quid</i>	82
98. <i>Chalybiſ Mutatio, remanente Specie, in Magnetem</i>	83
99. <i>Ut Anima Humana Mutetur</i>	84
100. <i>Mutationiſ Eccleſia nulla in Hiſtoria ſacra aut Prophana mentio</i>	85
101. <i>Legato Romano Moſ non eſt aſſurgere inferioribus Episcopis</i>	85
102. <i>Episcopis Cambrobrit. impoſuit Tenebrio</i>	85
103. <i>Baptiſmus & Excommunicatio Eccleſiam Unam probant</i>	86
104. <i>Quid preſidere in Regione Romanorum</i>	90
105. <i>Eccleſia R. potentior Principaliſ</i>	91
106. <i>Pontifex R. non Ironice, ſed Eminenter Pont. Max.</i>	

N. B.	Pag.
<i>Max. & Episcopus Episcoporum</i>	91
107. <i>Libri Titulus de unitate Ecclesie Emendatus</i>	92
108. <i>Ecclesia Cath. Mater & Radix</i>	93
109. <i>Jurisdictio maneat, dempto Ordinandi Jure</i>	97
110. <i>Barnaba Corpus, cum Matthaei Evangelio Effossum</i>	100
111. <i>Regnum in se Divisum desolabitur</i>	100
112. <i>Gens nulla tam barbara, quae Constituendo plura Capita Pacem quarit</i>	101
113. <i>Subordinatio quid</i>	101
114. <i>Status Conjugalis Ecclesiae Typus</i>	101
115. <i>Pro uno Papa, Mille reponuntur</i>	102
116. <i>Boni Publici Insidiator</i>	103
117. <i>Deposito omni Censura Metu, nihil non audent Homines</i>	104
118. <i>Christiani Nominis Hostis quid Confessus est</i>	105
119. <i>Seculum ad Vitia & Novitates prouum</i>	106
120. <i>In primævis etiam Seculis, vix aliquis Error latius Serpens, quæ non haberet vel Autorem, vel Fautorem Episcopum</i>	107
121. <i>Qualis Dissidentium Comprehensio proponitur</i>	110
122. <i>Latitudinariorum Pax qualis</i>	111
123. <i>Papa Patrum Pater</i>	113
124. <i>Patriarchæ primò Metropolitanæ, dein Primates dicti</i>	117
125. <i>Potestas Patriarchalis quæ</i>	117
126. <i>Petrus Tres sibi sedes Patriarchales constituit</i>	118
127. <i>Jurisdictio Ecclesiastica ad Politicam formata</i>	118
128. <i>Imperii Divisio ab Augusto primùm, Dein ab Adriano qualis</i>	118
129. <i>Primatûm seu Exarchorum Ordo distinctus, non nisi post Constantinum</i>	118
130. <i>Augustinus non Canones antiquos transiit</i>	119
131. <i>Papa, à quo Indulta omnia, non potest se exuere Potestate ad uniuersum Ecclesie Bonum necessaria</i>	120
132. <i>Concilio Arelatensi Primo Subscripserunt Tres Episc. Brit. cum Presbytero ac Diacono</i>	120
133. <i>Canones Apostolici laudantur</i>	121
134. <i>Fecundissima Discordiarum Semina</i>	122
	135. <i>Patres</i>

N. B.	Pag.
135. Patres in 4. Conciliis primis Gen. Florentes laudantur	124
136. Pastore uno non minus hodiè, quam ab initio opus	126
137. Avenione an Roma resederit Papa, non refert	126
138. Quæ Conciliorum Receptio requiritur	127
139. Patres unde Dicti	127
140. Concilium Generale quid	127
141. Turpis illa Pars, quæ cum Toto non consentit	129
142. Concilia 4. Prima Gen. uti 4. Evangelia admissa	129
143. Ut S. Patres Pontifici R. restiterunt	129
144. Ecclesia Romana alia quam Aula	130
145. Ministerii Anglicani Defensionem renuit in Arenam Vocatus	131
146. Pontifices R. 33. à Petro continua serie Martyres	132
147. Virginia & Barbada Episcopo Londinensi Subduntur	133
148. Episcopis Destituti an Salvandi	134
149. Pontifex R. Communis Christianorum Pater	136
150. In Causis Majoribus Nihil sine Pontifice R. discernitur	136
151. Primatus Pontifici R. Proprius	136
152. Omnia Bene sub uno Capite	139
153. Admonitio Nemini Parcens	140
154. Non Ecclesia Anglicana	140
155. Nec Senatui	141
156. Festuca	143
157. Quod omnes spectat ad Concilium Gen. referendum	144
158. Subordinatio demùm admittitur	145
159. Pro Patribus, qui in Conciliis 4. Primis Flo- ruerunt, Obtestatio.	148

Pag.
lau-
124
nitio
126
126
127
127
127
129
ad-
129
129
130
in A-
131
Mar-
132
Sub-
133
134
136
dis-
136
136
139
140
140
141
143
Feren-
144
145
Flo-
148

Sectionum singularum

M A T E R I A.

Sect.	Pag.
1. P acificatoris Dilectissimi Laus	1
2. Sed & Lapsus in Limine	2
3. Spes Vana ex Mediis indebitis	4
4. Ecclesia Theorica Nova	5
5. Ecclesia Primæva Monarchia	6
6. Assertiones Extraordinaria rejecta	7
7. Antiepiscopeus & Papismo inopinato faveretur	8
8. Episcopatus Institutio	9
9. Missionariorum Dignitas	11
10. Appellationes ad Sedem Romanam	4
11. Ecclesia Infallibilitas	16
12. Episcopus Universalis ac Unus	20
13. Pontifex summus non Dominus sed Pastor Ec- clesia	22
14. Non Splendidiores Tituli, non Donationes, nec Denarii Petri contrarium probant	23
15. Quis Primus Ecclesia Primæva sub Christo Princeps	25
16. Lutheri Partes pro Jacobo Agenti occurritur	25
17. Petro Primatus assertus ob promissam ipsi Eccle- siam, Claviumq; Potestatem	26
18. Et ob Ejus Fidem & Charitatem Speciali adjun- cto Nomine	27
19. Petro committitur Christi Ovile Universum, Idq; ob Interpontificii Fugam	27
20. Ecclesia Universa pro Petro Orat	28
21. Jacobo præferuntur Zebedæi Filii, His autem Petrus	29
22. Ex Apostolis Petrus solus à Christo Ordinatus Episcopus, Cateri per Petrum	29
	23

23. Ex Viris Petrus solus à Christo Baptizatus	30
24. Petri Primatus ab Historicis & Chronographis agnoscitur	30
25. Ex quidem Ingratiis Chronologia Nova	31
26. Petrus Apostolis ceteris Hierosolymis Manentibus praest	33
27. Petrus Concilium Apostolicis praest	33
28. Sedes Prima Patriarchales qua à Petro fundata	34
29. Nulla in Concilio Niceno Hierosolymorum Episcopi Praeeminentia	35
30. Ecclesia Hierosolymitana Postremum apud Patriarchales Locum habet	35
31. Sedes Prima sensu Authoris Hierosolymis minime esse debuit	36
32. Petr. Primatus fusiis ex S. Literis ostendi potest	36
33. Petrus Successorem Nominavit	37
34. Petri Primatus ex Conciliis, Patribus, & Porphyrio Colligendus	38
35. Petri Primatus non officit Britonum Veterum Obsequantia Paschalis	40
36. Britones Veteres Pontificem R. Nescisse Error est	47
37. Columba Suorumq; Authoritati occurrunt	48
38. De Ecclesia Primava Duratione Erratum est	51
39. Et de Ejus Fundatione ex Cognatione	53
40. Quae Argumenta pro Primatu Jacobo Expendenda	55
41. Argumentum Primum Expenditur	56
42. Secundum	58
43. Tertium	59
44. Quartum	60
45. Quintum	65
46. Sextum	66
47. Septimum	69
48. Octavum	70
49. Cetera minus valent	71
50. Quid de iis Omnibus Sentiendum	71

sect.	Pag.
51. Ecclesia altera Aristocratica Qualis	73
52. Primatus Ephesinus reficitur	74
53. Ecclesia Aristocratica suis ipsa Viribus ruit	75
54. Mutatio Ecclesie Monarchicæ in Aristocraticam refutatur ex Natura Rei	77
55. Et ex Argumentis Variis Theologico-Politicis	77
56. Et ex Principiis Novis Mechanicis	82
57. Mutatio hac Consensum Universum sine ratione ponit	85
58. Imò Ecclesiam Monstrosam reddit	85
59. Paritatis Episcopalis Exemplum nullum. Nec Cor- pus ullum, nedum Visibile, sine Unitatis Principio	86
60. Episcoporum Parium Factores non sibi Constant	86
61. Paritas Immorigeris & Ambitiosis favens	87
62. Presbyteros etiam Episcopis tandem aequans	87
63. Aequantium Principium redivivum	87
64. Collegii, ac Collegarum Nomen Inaequalitatem ponit	87
65. Conventus nullus est ex Episcopis Omnino Paribus	88
66. Seculum Cyprianicum Expenditur	88
67. In hoc Seculo Plures Exorti Heretici	89
68. Episcoporum Aequalitatem tollit Pontificum Ro- manorum, aliorumque Series	89
69. Pontifices item ipsi, ac Patres Plures Inaequalita- tem asserunt	90
70. S. Ignatius	90
71. S. Irenaeus	90
72. Tertullianus	91
73. S. Cyprianus	91
74. Id ostendit etiam Primus, sed non satis Notus, Im- perator Christianus Philippus	94
75. Archiepiscoporum ac Metropolitanorum Emi- nentia	94
76. Privilegium Cyprium	96
77. Episcoporum Paritas non ad Ecclesie Pacem Uti- lis	100
78. Imò Lites procreat	102
79. Non Fidem Doctrinam & Disciplinam promovet	105
80. Non Pietatem, Morumque Probitatem	107
	81.

Sect.	Pag.
81. Frustrà fugitur ad Fundamentalìa	109
82. Ecclesia hucusq; non Visà, nec Videnda unquam	112
83. Viri doctissimi Cogitatio Secunda	112
84. Ecclesia Papalis	113
85. Positiones Extraordinariae	113
86. Hierarchia ex Pontifice Romano, & Episcopis inferioribus. Constans, ab initio	115
87. Patriarcharum Antiquitas ex Concilio Niceno Evincitur	117
88. Hierarchia Pontificia à Domino & Apostolis Instituta	118
89. Veterum Episcoporum Britannicorum Jura nulla violantur	119
90. Hierarchia Pontificia non à Pactis orta	121
91. Nec Stabilita semel, amovenda	122
92. Pontificum Summorum Successio, & Permansio in Sede Romana	125
93. Conciliorum Generalium Vis Obligatoria	126
94. Suffragiorum in Synodis Majoritas valet	128
95. Episcopis Romanis non Molesti Patres	129
96. Objecta de Pragmaticis, Schismate, aliisque diluuntur	130
97. Pontificium Romanum Bono Ecclesiae Publico inservit	132
98. Et Bono Reformationis Publico	134
99. Concordiam cum Modestioribus Romanensibus firmat	136
100. Et ad Hareses Cohibendas Potens est	137
101. Authoris Admonitione offenduntur omnes	140
102. Reformati	140
103. Romano-Catholici	143
104. Votum honestum	148
105. Quid de Paranesi integra Existimandum	149
106. Mirandorum Syllabus.	150

A D

ORNATISSIMUM

D. D. *Henricum Dodwellum,**A. M. Dubliniensem,*

EPISTOLA:

Super nupera sua ad Exteros Parænesi.

ET quis tandem non videt, Vir Or-
 natissime, quo lubrico in statu
 sunt Res Christianæ, quando
 quos in Unum Christi Corpus coalescere oportuit,
 in varias abeunt Partes: quando Ecclesiam Unam,
 Sanctam, Catholicam perturbant & dilacerant heu
 nimis Multi, & inter tot Religiosas turbas Religio
 & Pietas & Vitæ Integritas neglectui, si non despici-
 tui haberi videantur? Quo autem in Casu, dum e-
 normiora hæc Vitia ubiq; ferè invalescunt, & eò
 progressa est hominum Nequitia, ut magis hone-
 stum putemus, Omnia sacra convellere, quam Ve-
 ritati & Ecclesiasticæ Paci studere; quod Tu inter
 hæc, Ecclesiæ Pacem Universam meditaris, & pri-
 orum seculorum arcanis accuratius investigatis,
 Media proponis, quibus iterum demum restituatur,
 Est certè quod summè lætentur veræ Pietatis Cul-
 tores; est quod tibi in hoc tam præclaro Opere de-
 sudanti, gratulentur Christiani Omnes.: Neque
 unquam quidem gratulari cessabunt, si modò Media
 ista tua, ejusmodi sint, ut per illa Divisæ ac Dissi-
 dentes Ecclesiæ ad Concordiam, quam Omnes ubiq;

I.
*Pacificatoris
 Doctissimi Laus.*

B

Probi

Probi in Votis habent, reducantur : Siquidem hoc probè omnibus notum sit, Schismata & diverfarum Partium Contentiones, esse ferè omnium Misericordiarum, quas patimur, Originem ; Et si huic Unico Malo occurreretur, Spem maximam fore, ut cum beata hac Pace, Oppressa virtus reflorescat, & Charitas in Proximos, quæ jam penè exulat, pristinum suum locum obtineat.

Sed & lapsus in Limine. Verum enimverò dissimulandum non est, Multa adhuc restare, quæ optatum hunc finem frustrare possunt.

Ego quidem illa mecum serio expendi, & si, quod Mens mihi prælagit, effari liceat, vereor, ne, præter Vota tua & Spem meam, res penitus eveniat: Quid enim? Id Unum certè mali Ominis est, quod vel in ipso *Παρακλήσεως* tuæ limine, sive Exhortantis, sive Suadentis, sive Jubentis sit pro imperio, ad Castigationem autem & Emendationem spectantis, non leviter lapsus videaris, dum, de nupero Schismate *Anglicano*, ad causam *Episcoporum*, qui è Sedibus, introeuntibus aliis, Potestate *Civili* dejecti sunt, multa querens, id maxime credendum offers, "*Schismatis illius Causam* nullatenus *Episcopis* illis tuis imputandam, sed totam esse Adversariorum, dum *Episcopis* à *Laica* tantum Potestate dejectis sufficiunt *Successores*. *Paræn. p. 2. ad 4.* Cum tamen Præsul *Sarishuriensis*, Historiæ Reformationis *Anglicanæ* Scriptor laudatissimus, etiam pro *Concione* in funere Archiepiscopi *Cantuariensis*, Primum *Episcopos* illos tuos sibi suaviter habet ludibrio, quod quum Iplis, ad illam Rerum *Mutationem*, quam avidè expetiverunt, Cuiq; benè volebant, Cor excidisset, se negligenter, timide, infidiosè ac infideliter, & *Mutorum* instar gesserunt, non prout *Confessores*, quales haberi cupiunt, decuit : Tum verò disertis etiam, & in æternum memorandis verbis affirmat, *Authoritatem* Eandem Ipsorum Sedes vacuasse, quæ *Non-Conformistas* anno 61. Et *Episcopos*, quos vocat, *Papisticos*, sub initiis Regni Reginæ *Elizabethæ* dimoverat.

Com.

Conc. p. 21, 22. Quæ quidem cum Te, Tuosque intime tangant, Celeberrimo huic Præsuli, in his si paulum modò offensum est, *in faciem restitisse*, acriusq; ipsum *redarguisse* oportuit. Præcipue vero cum Archiepiscopus ille, in quo laudando multus est, in locum *Metropolitani* sui viventis successus fuerit: Nec tamen Baptismate Sacro, si Patris sui * Anabaptistici Testimonio, Tuorum † susurris, aut Famæ publicæ credamus, Tinctus. Quod &, ut *Dickensoniani* Sanguinis ad Cælum clamorem, aliæque alibi enarranta nunc mittam, egregie firmatum dedit Concionator idem Illustrissimus, qui *Textus* sui, ex 2. *Tim. 4. 7.* Partes singulas, ad D. *Paulum* primum, De in vero ad *Archiepiscopum* referens, cum ad verba illa postrema, *Fidem servavi*, devenerit, Ea in Apostolo *Voti Baptismalis* Observationem, in Archiepiscopo autem *Fidelitatem* erga alios, respexisse docuit. *Ib. p. 9. 29.* Quo quidem Ratiocinio, altòq; Baptismi Archiepiscopi sui silentio, cum famæ hujus publicæ nescius non fuerit, imò *Calumnias*, ut habet, varias Ipsi insperfas tunc detegere conatus est, hac autem Occasione, Textui suo, & Partitionis ejus proposito, quasi Vim offerens, Omniumq; Expectationem, quam suscitaverat Ipse, frustrans, quid aliud quæso, quam famæ istius publicæ Veritatem demonstrat? His autem, aliisq; Motus, si jam Episcoporum tuorum Vindicationi Justæ defueris, Cadit dubio procul Causa tua, & Ipsos non nisi ad ludibrium reservatos, cum Reverendissimo hoc Antistite Sarisburiensi, Oratore & Historico summo, necessum est fatearis.

* Some Select Queries humbly offered to the Consideration of the D. of E. Printed for H. Jones.

† Seasonable Considerations. By the True and Orthodox Sons of the Church of England. 1689. p. 7.

Some Discourses upon Dr. Burnet and Dr. Tillotson; Occasioned by the late Funeral Sermon of the Former upon the Latter, Lond. 1695. p. 62.

The Charge of Socinianism against Dr. Tillotson Considered. By a true Son of the Church. Edingb. 1695. p. 1.

*Spes vana ex Me-
diis indebitis.*

Verum aliò me vocat Dicendi ratio, nec diutius abstinendum ab Examinandis *Mediis* illis tuis, quibus Ecclesiæ Pacem universam restitui posse, vana te Spe, quantum mihi videtur, lãctas. Quamvis enim Omnes Ecclesiæ tam Exteræ, quam Domesticæ, in hoc tecum conveniunt, Ecclesiam Primævam fuisse purissimam; Et tecum insuper consentiunt, ad Eandem provocare; haud levis tamen mihi suspitio est, Illas tuas *Hypotheses*, de Primatu primùm *Jacobi Minoris*, *Simeonisq;* sui in Ecclesia Hierosol. Successoris, & de *Æqualitate* postea omnium Episcoporum, & de Eorum tandem non nisi ex *Pactis* nudis *imparitate*, quas ut justissimas exhibes, non ab Omnibus probatum iri; imò timendum est, pace tua dixerim, ne Contentiones potius augeant, quam componant.

Probè enim nosti, in illo Primatu Hierosolymitano, tibi Omnes adversari, quotquot adhærent Cathedræ *S. Petri*: Et quoad Episcoporum aut Patrem, aut ex pactis Imparem Authoritatem, in hoc Ecclesiæ Omnes Christianæ contra te pugnant; dum quælibet vel gradum Episcopalem non omnino agnoscit, & quæcunq; agnoscit, Æqualitatem tamen ac Inæqualitatem illam tuam non admittit.

Dum igitur ita se res habet, quænam tandem Spes, Discordes Ecclesias hac tua Hypothesi conciliandi, cum, instar *Ismaelis*, Manus tua sit contra Omnes, & Manus Omnium contra te? Si cum paucis tantum res esset, Sperandum forsàn, ut in tuam posses deducere Sententiam: Sed, ut modò se res habet, cum oporteat Omnes Ecclesias ab illo sensu & doctrina discedere, quam à Majoribus hauserunt, quam per tot secula, ut Veram & Primævam & Apostolicam, professæ sunt, Cum oporteat, inquam, Omnes hanc repudiare, & tuam quam hîc offers, Hypothesin amplecti, & sic etiam ut hac sola lege Pax Ecclesiarum expectanda sit; Quænam tandem Spes hujus Pacis? Ingens profectò Opus moliris,
Vir

Vir Clarissime, & quod Miraculis potius, quam Argumentis indiget, ut ad felicem Exitum perdu-
catur.

Quin & hîc, bona cum venia, Univer-
sos quos hæc Cura tangit, appellem: *Ecclesiæ Theoria*
Cum firmissima certè esse debent *Nova.*
Media & Argumenta, quibus, quæ fidem Om-
nem superare videntur, stabilienda sunt. Unde &
considerandum sæpius, Videndumque, ne Ea Pro-
missis suis minimè respondeant, & Magnis tandem
Ausis excidant. Id quod rectius quidem fiat, &
multò etiam melius appareat, si eo Omnia Ordine
dicantur, quo Authoris, Viri admodum Eruditi,
Hypothesis integra, generatim in primis, tum verò
speciatim, in singulis suis partibus, clarè & distin-
ctè exhibeatur.

Hæc autem Hypothesis, seu potius *Ecclesiæ Theo-
ria Nova*, in genere spectata, quantum ex *Paranesi*,
Oraculo quidem Obscuritate sua venerabili, con-
jiciam, tres quasi mundos Ecclesiasticos ponit; Pri-
migenium Scilicet à Christo *Monarchicum*, sub SS.
Jacobo & Simeone Cognatis Apostolis. Alterum ve-
luti *Aristocraticum*, sub Episcopis absolutis. Ter-
tium verò *Papalem* seu *Patriarchalem*. Præter *Inter-
mundium* illud, nescio quod, vorticulum puta in
vortice, sub S. *Johanne* Apostolo, *Ephesinum*.

In Specie autem si accuratius Examinentur, Pri-
mus Mundus est Ecclesia ipsa Catholica, etiam à
Christi Passione, per aliquod tempus, *Monarchica*:
Sed, ne aures hîc arrigerent Romanenses, non Ro-
ma sub *Petro*, nec in *Fide* quam *Petrus* professus est,
sed *Hierosolymis*, sub S. *Jacobo* minore, Ejusq; Suc-
cessore S. *Simeone*, Domini Cognatis Apostolis, &
quidem ex Domini *Cognitione* sola, fundata, & ser-
vata ad annum 104. Mox autem moriente hoc anno
S. *Simeone*, ex Mundi seu Ecclesiæ hujus *Hierosoly-
mitana* quasi ruderibus ac fragmentis, exortus est al-
lius Mundus, Ecclesia scilicet suo modo *Aristocra-
tica*, in qua Episcopi extiterunt *Ἀρχιερεῖς*,
Anguli

singuli sui Juris, similiter ac liberi fortè *Germanie* Principes, regnaruntq; ad *Constantini* ferè Tempora. Sic tamen ut antea Collegium Apostolicum aliquantisper, citius aut ferius, nescio autem quomodo, translatum sit *Ephesi*, sub *S. Johanne* Apostolo Præsidente. Tum verò Mundus Tertius habetur, quando Ecclesia Omnis, mutuis Episcoporum Pactis, facta est *Papalis*, seu *Patriarchalis*, sub Pontifice *Romano*, Cæterisq; Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, ac Episcopis.

*Ecclesia Primæ-
væ Monarchia.*

Quod Mundi Primævi Ecclesiastici fuit Regimen, docet Author Clarissimus his Verbis: "Sunt autem duo Intervalla cautè invicem decernenda, quæ quidem ad *Nostra* tempora deducitur Argumentatio. Prius aliud, dum Ecclesiæ Catholicæ *Universæ* Primatum teneret Episcopus *Hierosolymitanus*. Parem nempe illi quem similiter tenuit Pontifex *Templi Hierosolymitani Judæus* in *Synagogas Judæorum* per Orbem terrarum ubiq; dispersas. Et parem illi quem sibi vendicat per *Christianum* Orbem *Universum* Pontifex *Romanus*. p. 9.

His clarè assertum est, Primordialis hujus Mundi, seu Ecclesiæ, *Universæ* nimirum ac Visibilis, Regimen, Ejusmodi fuisse, quale olim, apud *Judæos* sub Pontifice suo summo, Qualeq; apud *Christianos* sub Pontifice *Romano* hodiernum. Quod certè aliquatenus, prout Res scilicet Ecclesiæ ferunt, est Monarchicum: Idq; Institutione quidem Divina, cum sic *Templo Hierosolymitano* Pontifex *Judæus* præfuit, nec sibi Primatum alium vendicat *Romanus*, Constitutum. Neq; verò pro Regimine isto defuerunt rationes plures. Primum, ut quæ in terris est Ecclesia Catholica, cum Archetypa atq; cœlesti *Jerusalem*, Civitate Sancta, quæ omnium nostrum Mater, Conveniat. Siquidem certum est, hanc illius Exemplar, & quasi Ideam quandam esse. Deinde, ut sic Clero *Judaico*, veluti Typo suo terrestri accuratius respondeat Clerus *Christianus*. Quo & Christianæ

Christianæ Ecclesiæ Hierosolymitanæ Regimen,
cum Regimine Templi Hierosolymitani, aptius
quadret. Quæ enim Ecclesia Veteris Testamenti
fuit, illius quæ sub novo agit, Figura agnoscenda est.
Constat autem, quod à quo tempore *Aaron* Consecratus est Pontifex, usq; ad tempora Christi, nunquam defuit unus Princeps Sacerdotum, qui omnes Synagogas Mundi, & quidem ex Instituto Dei, gubernarit. Sed & addi possunt Prophetiæ & Similitudines, in Sacris Scriptis, passim habitæ, quibus quæ in terris Militat Ecclesia Catholica, veluti Exercitus Ordinatus. Regnum, Domus, Navis seu Arca Noë, uti & Ovile, ac Corpus Humanum, quorum quidem singulorum Caput Unum est, exhibetur; Ut Regiminis hujus Ecclesiastici Monarchia nunquam non appareat. Imò & ex Propagatione Ecclesiæ, & ex Principio Unitatis, & ex Unitate Fidei, & ex Schismate Vitando, & ex Necessitate Concilia quandoq; Generalia Convocandi, id Colligendum est. Neq; verò hîc Argumentatio illa negligenda est, qua, cum Monarchia sit optimum ac præstantissimum Regimen, quod Orbi Universo ab initio induxit Deus, Sacrisq; Literis firmavit, Quod Homini- bus, Gruibus, Apibusq; & aliis Animantibus natura ostendit, Quo uno gaudet cælum, Cujusq; defectu laborare vel ipsi Inferi erubescerent, Clarum est Ecclesiam, à Sapientissimo Principe Christo institutam, optimè gubernari, adeoque ejus Regimen debere esse, temperamento saltem debito, Monarchicum. Quanquam vel unum id sufficit Argumentum, quòd uti Christus ipse Ecclesiam suam, prout de facto constat, Monarchicè, dum viveret, rexit; ita & Eandem veluti Monarchicam, post Christum itidem, affirmante vel ipso Authore nostro doctissimo, agnoverunt Apostoli.

Hoc autem posito fundamento, Extraordinarium tamen est, & non facile admittendum, quod addit Author doctissimus, dum Ecclesiæ hujusce

6.
Assertiones Extraordinariæ rejectæ.

Primævæ

Primæ Regimen Monarchicum *Absolutum* planè, strictèque sic intellectum astruit: Neque enim aliud est, quod Pontifici *Judæo* tribuit, nec aliud quod etiam à Pontifice *Romano* Vendicatum suggerit. p. 9. ut supra.

Extraordinarium est, quod Ecclesiæ hujus Primæ Principem summum *Episcoporum Episcopum*, Unicum scilicet & *Universalem*, Exclusis aliis, *Episcopum*, Eumq; præ cæteris etiam Apostolis *Infalibilem* agnoscit. p. 47, 49, 181.

Extraordinarium est, quod ad Pontificis hujus Summi ac Infalibilis *Sedem*, Cæteras Omnes *Ecclesias*, ut ipsi in Omnibus *Subiectas* planè, appellasse censeat. p. 24.

Extraordinarium est, quod cæteros *Apostolos* Omnes, Pontificii hujus Monarchæ sui *Itinerarios* tantum, & *Ministros* dicit. p. 30.

Extraordinarium est, quod ad ampliandam Monarchæ hujus Magnitudinem, dicit *Episcopi* Nomen hoc omni tempore *Commune* fuisse *Presbyteris* & *Presbyteriorum Rectoribus*; Sed neq; hos *Presbyteros* ac *Rectores* habuisse Jus aut. *Potestatem Episcopalem*, dum vixerit Monarcha iste absolutus. p. 77, 78, 94, 116. Neq; verò id minus Extraordinarium est quod è contra, quasi Minuens, ut mihi videtur, Monarcham istum, Eum tam præclaris Privilegiis Ornatum, non à Domino ipso, sed ab ejus *Apostolis* solis, necdum *Episcopis*, Constitutum asserit. p. 17, 18.

Quæ quidem Principia Extraordinaria recitasse, est Confutasse; vel etiam *prodidisse*, *superasse est*, ut habet *Hieronymus* ad Ctesiphontem adversus Pelagios.

7.
*Antiepiscopatu
& Papismo inopinato* favetur.

His certe Principiis Extraordinariis Imbutus, ut in ultimis Ordinis Episcopalis Adversarios facile admitat, ita & in reliquis quicquid in Curia Romanæ favorem ardentissimè urgent Pontificii, Moderatius ferat, nec quas unquam Contumelias

has in Eam vel spurcissima Ora evomunt, nisi floccula
faciat.

His Principiis de Pontificis summi,
ac Episcoporum reliquorum Institutione
ne imbutus, non est quod Ecclesie ho-
nori satis consuluisse censeatur: Quippe ex hac hy-
pothesi Hierarchia Ecclesiastica incertæ erit Origi-
nis, ac Jurisdictionis dubiæ. Cum sic Pontifex ipse
summus à Christo non est Constitutus, nec Ordina-
tionis ejus tempus assignari potest. Nec sic qui-
dem, præter Pontificem, Potestate Episcopali dona-
tus ullus, ante annum 104. quo scilicet tempore ob-
dormivit Monarcha absolutus, reperiatur. Certè
Jure Divino non stabit Episcopatus iste. Cum tamen
Dominus ipse Petrum summo Episcopatus gradu, di-
cendo *Pasce agnos & Oves meas*, induit. S. Joan.
21. 15, 16, 17. Nec Cæteri Apostoli omnes potesta-
te Episcopali diu caruerunt, si à tribus primariis,
prout p. 18. habet Author doctissimus, *Jacobus*
Hierosolymitanus honorem illum Consecutus est.
Nemo enim id alteri dare potest quod ipse non ha-
bet. Imò præter *Jacobum Hierosolymis*, & Ejus
Successorem *Simeonem* plures ab ipsis Apostolis Con-
stitutos Episcopos legimus: *Marcum* scilicet A-
lexandriæ, & Successorem *Anianum*: *Evodium* An-
tiochiæ, & hoc defuncto *Ignatium*: *Smyrnæ* quoq;
Polycarpum Apostoli *Joannis* Discipulum; & Tres ab
Apostolo *Paulo* Ordinatos Episcopos, *Timotheum* E-
phesi, *Titum* Cretæ, *Epaphroditum* Philippensium.
Ne memorem ex Presbyteris Ephesinis plures fa-
ctos Episcopos, Monente *Paulo* his verbis: *Atten-*
dite vobis & Universo Gregi, in quo vos Spiritus San-
ctus posuit Episcopos, regere vel ad pascendam Eccle-
siam Dei, Act. 20. 28. Neq; enim hos plures Episco-
pos in una aliqua Ecclesia fixos Omnes, quod unum
objiciunt alii, agnoscimus. Quin huc etiam spectat
quod de Septem Ecclesiarum Angelis habetur, Apoc.
1. 20. Et quidem *Timotheum* ac *Titum*, Episcopos, si
non Archiepiscopos fuisse, Ephesiorum illum, hunc
Cretæ

Cretensium, vel inde pateat, quod ipsis etiam Ordinandi Potestas Concredita sit. 1 *Tim.* 4. 14. 2 *Tim.* 1. 6. *Tit.* 1. 5. Quod quidem est Ordinis Episcopalis Criterion proprium, docente Epiphonio hæc. 75. *ἡ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ὁρίων τῶν ἐκείνων, &c.* Episcoporum Ordo est ad gignendos Patres; Nam Ecclesiæ Patres progignit. At Sacerdotum Ordo cum nequeat Patres progignere, generat tamen per lavacrum regenerationis filios Ecclesiæ; quomodo namque posset Patres & Doctores producere non habens Impositionis Manuum Potestatem? Sed & fatente etiam vel ipso Hieronymo, qui tamen Episcopis Iniquior visus est: Quid enim, inquit, facit, excepta Ordinatione, Episcopus, quod Presbyter non faciat? Ep. 85. ad Evagrium. Cujus & Exemplum Egregium est apud S. Athanasium, qui in Apologetico suo, cum reus ab Arianis peragebatur, quod Ischyram Presbyterum Sacris ad Altare operantem Marcarius ab illo missus malè multasset, ac mysticum Calicem confregisset, id tandem ex Synodi Alexandrinæ Epistola ad Julium Pontificem Romanum, ceterosq; omnes orbis Christiani Præsules evicit, Neq; ibi rem sacram Ischyram fecisse, nec Mysticum Calicem habuisse, ac ne Presbyterum quidem omnino fuisse, sed laicum; quippe qui a Collutho manum susceperat impositionem, qui non erat Episcopus, sed solummodo Presbyter.

De promiscua autem Nominum Episcopi & Presbyteri in S. Literis acceptatione, quanquam nullibi certo constat Presbyterum Simplicem Episcopi Nomine honoratum fuisse, non hic quidem litigandum est. Quorsum enim hoc, ut rectè habet etiam Lancelotus Episcopus ille Wintoniensis doctissimus, aut quid attinet in distinctione rerum, de constitutione vacuum verba facere? Nomen ferè non velticet, nisi qui rei ipsi, non omnino benè vult. Resp. ad Ep. 1. P. Molinai. Et post pauca: In Normaloquendi quis τὸ κοινὸν urgeat, ubi jam τὸ ἰδίον obtinuit? Ib. Id quod Vir Iplè doctissimus aliquando etiam contra Presbyterianos, pag. 118. arguit his

his verbis: Rem enim ipsam Nontine significatam
dum antiquam fatebuntur, indigna prorsus erit de
Nontine Disputatio.

His principiis de Apostolorum itinere-
rantium Ministeriis imbutus, Non est ^{Missionariorum}
quod de Apostolis ipsis, aut Eorum ^{Dignitas.}
Successoribus, ac Vicesgerentibus, nisi fortean Mi-
ssionarios Pontificios admittat, sit multum Solici-
tus. Imò eo fortè sine hoc observatum est, ut Missi-
onarium Dignitas constet. Missionarii certè Nomi-
ne Venturus erat Dominus, uti habet Versio Vul-
gata: Non auferetur Sceptrum de Juda, & dux de
femore ejus donec veniat qui mittendus est. Gen.
49. 10. unde illud Grotii in hunc locum: Est ergo
Siloah, ἀμωσαλαίμ, Nomen Messiae proprium, qui
summâ cum potestate à Deo Missus est. Quod
etiam Vaticinium de Christo Mittendo plura S.
Scripturae testimonia, & maxime illud de Siloah,
Joh. 9. 7. respicere Videntur. Sed & Spiritus Sanctus,
Paracletus, Veritatis Spiritus, Missionarius Venit.
Joh. 14. 26. & 15. 26. Et quidem prout Chri-
stus à Patre, & Spiritus Sanctus à Patre & filio,
in Negotio Evangelii, Missus est, ita & Apostolos,
Non autem uti Itinerantes merè Ministros, sed pro-
ut Vox Græca, ἀποστέλλων, denotat, cum Potestate
& Authoritate aliqua, à Christo missos agnoscimus.
Sicut Misit me Pater, inquit Dominus, Et Ego mit-
to vos. Joh. 20. 21. Similiter scilicet ac Christo es-
sent Legati à Latere. Quod & Tertullianus docuit
dicens: Ex quibus Duodecim præcipuos Lateri suo
adlegerat, destinatos Nationibus Magistros. Sed & à
Collegio Apostolico Petrus & Joannes Mittuntur:
Similiter ac apud Nos in Collegii alicujus Negotiis,
Eiusdem quandoque Magister sive Custos, Præse-
ntus, Præpositus, Præses, Gardianus, Principalis, aut
quocumq; alio Nomine Primus insignitur, ascito fi-
lii Socio uno aut altero, Missus est; Qui & Itinere
operato Missionis suæ rationem Collegio Univer-
sitati reddit. Sic & Saulus idem qui Paulus & Barna-

has Missi sunt. Sic & Christi Vicarius *Petrus*, Com-
 plures ex Discipulis suis, in Varia Regna *Misit*,
 Speciatim verò in *Britannias* Nostras, Ipse (Romæ
 interea, ne sine Capite ageret, *Linum*, ut habet Ven-
 dilinus, *Cletum* etiam ut *Damasus* in Gestis Ponti-
 ficum MSS. & *Marianus Scotus*, constituens) à Spi-
 ritu Sancto intus certè movente Missus penetravit,
 referente ex *Eusebio Pamphili Simeone Metaphra-
 sta*, & apud quem etiam legimus *Petrum* in *Britan-
 nia* longo tempore fuisse Moratum, & multas Gentes
 non Nominatas attraxisse ad fidem Christi; ad extre-
 mum verò, cum verbo gratia multos illuminasset, &
Ecclesias constituisset, *Episcopos* & *Presbyteros* Ordina-
 visset, Duodecimo anno *Cæsaris Neronis* rursus Ro-
 mam reversum esse. Vid. *Bar. Annal. T. I. an. 61. Sect. 4.*
 Et *Usser. de Brit. Eccl. Prim. Cap. 1.* Sed & ex Apo-
 stolis etiam *S. Jacobum Zebedæi filium*, *Simonem Ze-
 lotem*, & *S. Paulum* Doctorem Gentium, ad *Britan-
 nicas* has Insulas accessisse Volunt Alii. Neq; verò
Josephum Arimathæensem, & Duodecim ejus Soci-
 os, qui anno plus minùs Sexagesimo *Ecclesiam Gla-
 stoniensem* construxisse dicuntur, taceamus. Ut vel
 inde sive à *Petro* Apostolorum Principe, Aliisve E-
 ius assensu Missos, *Missionarios* semper in Causa Re-
 ligionis honoremus. Certè verò cum circa annum
 180. *Lucius Britannix Rex Elvanum & Melduinum*
 Romam ad *Eleutherium* Papam destinavit Oratores,
 ut Auctoritate Apostolica & Ipse & Omnis Ejus Po-
 pulus ad Sacra Christiana admitterentur, Pontifex
 ex Clero Romano Duos *Phaganum & Dervianum*
 Misit, quorum Prædicatione, Deo adjuvante, fa-
 ctum est, ut Rex ipse S. Baptismate initiaretur, E-
 jusq; Exemplo, non multo post tempore, Principes
 & Proceres Regni, & tandem Omnis populus fidem
 Christianam susceperunt. Quin & postea *Ger-
 manum* Altifiodorensensem, & *Lupum* Tracassinum
 Episcopos Missos legimus per *Celestinum* summum
 Pontificem à Gallia in Britanniam ad *Errores Pela-
 gianos* reprimendos. Postea etiam, circa annum

598. Christiana Fide per annos 150. plus minus, ex
 hac Anglia Saxonum appulsu Explosa, à Gregorio
 Primo Pontifice, Missus est cum quadraginta Co-
 mitibus *Augustinus* Monachus, qui, Cæteris assi-
 stentibus, Regem Cantia *Ethelbertum* ad Christum
 traduxit, & Religionem Catholicam Regno annun-
 ciavit: Unde Anglorum Apostolus dictus est, &
 Mandante Pontifice Romano, ab Episcopo Arela-
 tensi Cantuariæ Archiepiscopus Ordinatus, totiusq;
 Angliæ Primas Constitutus. Neq; verò omittamus,
 quod *Lethardus*, aliis *Lutardus* Episcopus, *Salva-*
nortensis, sub Metropoli *Remensi* in Gallia, *Bertha*
Ethelberti Reginae à Sacris, *Augustino* adjutor fuit,
 Missionarii que tunc partes Egit. A quo tempore
 sub Pontifice Romano, Archiepiscopis, Episcopis,
 Cæteroque Clero proprio per Multa Secula floruit
 Ecclesia Anglicana Romano-Catholica: Tandem
 autem, ne quid de Tempore Edwardiano dicam,
 depulsis sub initijs Regni *Elizabethæ* à Suis Sedibus
 Episcopis, Cleroque Universo Romano-Catholico,
Missionarii Romani hinc denuò constituti sunt: Si-
 quidem defectu Episcoporum & Cleri proprii, id
 tamen Catholicis Anglis Solatii manet, quod, ne
 ipsis desit Ecclesia, & Grex sint sine Pastore, Ponti-
 ficem Romanum habeant, sive Supremum Ecclesiæ
 Catholice Rectorem, sive Patriarcham Occidenta-
 lem, Cui sublata cessantèque Canonum ac Concor-
 datorum Materia & ratione, redit Jus Primævum
 Pastoritium, Illique incumbit Gregem Universum
 suum, per se aut per alium, Unum aut plures, pasce-
 re; Uti & Gregi suo Ipsum, per se aut per alium ali-
 oſve loquentem audire. Unde illud Domini ad Duo-
 decim quos Ipse misit, Apostolos: *Data est mihi Om-*
nis Potestas in Cælo & in Terra. Exeuntes ergo Do-
cete omnes Gentes, baptizantes eos in Nomine Patris,
&c. Mat. 28. 18, 19. Textus Græcus habet *μαθητεύσατε*.
 Quæ Vox, ut *Docete*, ita & *Discipulos facite*, reddenda
 est: Ut non Adultos modò, sed & Infantes, qui
 Doctrinæ licet nondum Capaces, *Discipulorum* ta-
 men

men Albo inscribantur, & in Ecclesiam, sive *Universitatem*, sive *Scholam* illustrem dicamus, Baptismi ritu, in ordine ad Literas Sacras ediscendas admitantur, Comprehendat. Quin & meminerimus oportet, quid alibi his Duodecim suis Missionariis dixit Dominus: *Qui recipit vos, me recipit; & qui me recipit, recipit Eum qui Misit Me.* Mat. 10. 40. Ali-
biq; *Qui vos audit, me audit: Et qui vos Spernit, me Spernit: qui autem me Spernit, Spernit Eum qui Misit me.* Luc. 10. 16. Iterumq; Amen, Amen dico vobis, qui accipit si quem misero, me accipit: qui autem me accipit, accipit Eam qui me Misit. Joh. 13. 20. Neq; quenkum lateat, Mittentem & Missum, Principalem Ejusque Procuratorem legitime Constitutum, Constructione Legis, Eandem constituere Personam. Quo & Missionarios Romanos, Autoritate Apostolica deputatos, veluti Apostolos, Christumq; ipsum, necessario agnoscamus.

10. His principiis de Appellationibus
Appellationes ad Sedem Romanam. inibatus, non est quod Gregorii Septimi Dictamen illud Vicefinum rejiciat, Cujus hæc sunt Memorabilia verba: *Quod nullus audeat condemnare Apostolicam Sedem appellantem.* Præcipue vero cum Montanum aliosq; à Variis Synodis damnatos, appellasse ad Zephyrinum Pontificem testatur Tertullianus in Libro contra Praxeam, Cap. 1. Et in Synodo Sardicensi Appellatio, etiam ad Romanam Episcopum stabilita est. Unde S. Athanasius appellavit Julium Romanum Pontificem; Ejusq; Exemplum secuti sunt Alii. Neq; vero in R. Pontificis præjudicium dicat aliquis cum Viro doctissimo, in Parænesi p. 208, 209. quod Transmarinas appellationes quarto seculo damnarunt Patres Africani. Cum Canon ille Africanus de Appellationibus, Sciente & Jubente R. Pontifice editus fuit: Nec Episcopos ipsos, quibus appellandi jus manet, respicit, sed Presbyteros & inferiores Clericos, qui soli non mittebantur, immediate saltem, à Judiciis Ordinariorum, Romam provocare.

care. Id quod postea etiam *Siculis* ab *Innocentio* Tertio indultum Concedamus. Et quidem quodcumq; hac in causa fuit Ecclesiæ *Africana* ex Consuetudine antiqua Jus aut Privilegium, illud in Manum *Gregorii Magni* Afrorum Episcopi jampridem cesserant.

Non æquo quidem animo tulit *Cyprianus* provocationes Episcoporum ex Africa ad Romanum Pontificem. Atqui nec hodiè multi pii viri, omnes appellationes, quæ Romam promiscuè deferuntur, probant. Certe quorum appellationes improbat *Cyprianus*, erant ab Episcoporum Synodo, post accuratam causæ Cognitionem Dammati. Unde non Justam, sed Injustam, & fallentem quidem appellationem damnavit, postulavitq; Causam in Africani ubi crimen commissum erat, referri. Id quod Ipse de *Stephano* Pontifice loquens in causa *Basilidis*, his verbis indicat: *Neq; rescindere Ordinationem jure perfectam potest, quod Basilides post Crimina sua detecta, & Conscientiam etiam propria Confessione nudatam, Romam pergens, Stephanum Collegam nostrum longe positum, & gesta rei & veritatis ignarum fessellit, ut ambiret reponi se injustè in Episcopatum, de quo fuerat justè depositus. Hæc eo pertinent, ut Basilidis non tam abolita sint, quam Cumulata Delicta: Ut ad Superiora peccata ejus, etiam fallacia & Circumventionis Crimina accesserint. Neq; enim tam Culpandus est Ille, cui negligenter obreptum est, quam hic Excrandus, qui fraudulenter obrepit.* Lib. 1. Ep. 4. Videmus hic non id à *Cypriano* dici, *Stephanum* nullam Episcoporum in Africa Ordinationem, sed justè factam, interposita provocatione, rescindere non posse: Quod facile fatemur. Neq; enim debuit Dignitatis illius amplitudo ad Injustitiæ, sed Justitiæ potius patrocinium valere. Interea vero temporis appellationem omnem, etiam ab Episcoporum Synodo particulari ad Superiorem Sedem tollere, est id injustum quidem, ut nihil magis. Quid enim hoc esset aliud, quam inique Oppressis Omnem auxi-

lii & remedii Spem præcidere, & impotentem
quandam Tyrannidem in Ecclesiam importa-
re?

II.
*Ecclesia infalli-
bilis.*

His de Pontificia *Infallibilitate* Prin-
cipiis imbutus, non est quod *Gregori-
anum* illud Dictamen Viceſimum Se-
cundum rejiciat, cuius & hæc sunt non minus Me-
moranda Verba: *Quod Romana Ecclesia nunquam
erravit, nec in perpetuum, Scriptura testante errabit.*
Præſertim, cum per *Errores*, non levio-
rem aliquem lapsum, sed *Hæreses*, & *Idololatriam*, de qui-
bus *Marcellinus* & *Liberius* male suspecti; Nec per
Ecclesiam Romanam, particularem illam *Roma* fun-
datam Ecclesiam, quæ tamen hætenus contra fidem
non omnino erravit, Imo de recta fide postea lau-
datam videbimus, sed universalem, quam *Romano-
Catholicam*, utpote Ecclesias Omnes Pontifici Ro-
mano in Spiritualibus adhærentes amplectantem
dicunt, intelligamus. Quo certè in sensu, dum
Hæreticos cum Schismaticis solum Excludit Ec-
clesia Romano-Catholica, eam in rebus fidei *Infalli-
bilem* affirmemus, Quippe Ecclesiæ Catholice *Vocem*
Vivam, Fidei Regulam per omnia secula certissi-
mam esse docet ipsum Symbolum Apostolicum per-
petuo recitandum, Cui & Cætera accinunt, his ver-
bis: *Credo Ecclesiam Catholicam.* Credentia autem
iſta, seu Fides ex auditu est: Et Auditus iste
Vocem, seu Loquentem, ponit. Unde Ecclesiam
iſtam loquentem, seu Vivam ejus Vocem audia-
mus credamusq; semper Oportet. Neq; verò anti-
quior ulla est, aut Certior Credendi Regula: Si-
quidem hæc Ecclesiæ Vox Viva S. Scripturis
Prior est, & Easdem nobis tum tradit, tum
Explicat. Neq; alia quidem est hæc Regula viva,
quam quæ in S. Literis, & antiquis Patribus, *Irenæo*,
Tertulliano, aliisq; frequentissimè laudantur Tradi-
tiones Orales, Præscriptionesque. Quin & hac O-
rali Tradendi Methodo Ecclesiani Christi ipsam,
Ejusq; Fidem, per Omnia tempora perpetuandam

esse

esse Vaticinatus est Propheta: *Hoc fœdus mentium cum eis dicit Dominus: Spiritus Meus qui est in te, & Verba mea, quæ posui in Ore tuo, non recedent de Ore tuo, & de Ore Seminis tui, dicit Dominus, amodo & usque in sempiternum. Is. 59. 21.* Unde & id etiam patet, quod quicquid ex Natura rei fiat, id quidem ex Promisso Dei certum est, quod Ecclesia Errare non potest. Spiritus certè Dei, & Verba ejus nunquam recedent de Ore Ecclesiæ. Et ut hanc quoq; Infalibilitatem doceret Christus, id de Ecclesia sua Petro & Apostoli scæteris Sanctissime promissit, quod *Porta Inferorum non prævalerent in Eam, Mat. 16. 18.* Et quod Spiritus Sanctus doceret Eam omnem Veritatem. *Joh. 14. 26. & 16. 13.* Et hinc D. Paulus, itidem docet, quod ipsa hæc Ecclesia Dei Vivi sit *Columna & firmamentum Veritatis. 1 Tim. 3. 14.* Unde & S. Patres etiam in hac Causa Multi sunt. Tertullianus hic audiendus est in Præscript. cap. 28. ubi ab unanimi diversarum Ecclesiarum Consensu, per Ironiam primum Concessionem, Dein Quæstione Scientifica, qualem *Ἐπιστολή Ἐκκλησιαστικὴ* vocat Aristoteles, Et disertis tandem Verbis Ecclesiæ Infalibilitatem docet, demonstratque elegantissime: *Age nunc Omnes Erraverint; Deceptus sit Apostolus de testimonio reddendo quibusdam: Nullam respexerit Spiritus Sanctus, uti Eam in Veritatem deduceret, ad hoc Missus à Christo, ad hoc postulatus de Patre, ut esset Doctor Veritatis; Neglexerit Officium Dei Viliens, Christi Vicarius, Sinens Ecclesias aliter interim intelligere, aliter Credere, quàm ipse per Apostolos prædicabat. Pergit autem Quærendo; Ecquid Verisimile est, ut tot ac tanta in unam fidem Erraverint? Et verbis etiam clarissimis Concludit; Nullus inter multos Eventus est Unus Exitus: Variasse debuerat Error Ecclesiarum. Caterum quod apud Multos Unum invenitur, non est Erratum, sed Traditum. Audeat ergo aliquis dicere illos errasse qui tradiderunt. Sed & Cyprianus etiam de Unitate Ecclesiæ, cap. 5. Adulterari non potest Sponsa Christi,*

in corrupta est & pudica; Unam Domum novit, Unius Cubiculi Sanctitatem casto pudore custodit. Et Augustinus Serm. 14. de Verbis Domini, cap. 2. de Ecclesia agens: Dum Christus Orat in Excelsis, Navicula turbatur fluctibus in profundo. Sed quia Christus Orat non potest Mergi. Alibi; Lib. 1. cap. 2. de Symbolo ad Catechumenos; Ipsa est Ecclesia Sancta, Ecclesia Una, Ecclesia Vera, Ecclesia Catholica, contra Omnes Hereses pugnans. Pugnare potest, Expugnari non potest. Quo certè factum est, ut de Ecclesiae Infallibilitate quoad Credenda nunquam dubitemus. Et quidem si Ecclesia in rebus fidei errare possit, quid est quæso, ut Viri Venerandi verbis nunc appellam, Cur vel à Nobis, vel à Majoribus nostris tanto studio quæreretur, vel in Divinis Oraculis tanta Diligentia commendaretur?

Neq; vero hæc ab Ecclesia Romana aliena sunt, cujus Fides annuntiatur in universo Mundo. Rom. 1. 8. Et in Cujus Causam Petrus hæc dixit Dominus; Tu es Petrus & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, Mat. 16. 18. Iterumq; Simon, Simon, Ecce Satanas expetivit vos ut cribaret sicut triticum; Et tu aliquando Cenversus Confirma fratres tuos. Luc. 22. 31, 32. Quibus ex locis S. Patres frequentissime deducunt, Privilegium Infallibilitatis, in Definiendis fidei rebus, Petro Pontifici primo Romano à Christo collatum esse; & ad Pontifices Successores, assistente saltem Concilio transire. Et huc spectat Cyprianus Lib. 1. Epist. 3. de Schismaticis quibusdam agens; Navigare audent, & ad Petri Cathedram, atque Ecclesiam Principalem, unde Unitas Sacerdotalis Exorta est, à Schismaticis & prephanis literas ferre, nec Cogitare eas esse Romanos quorum fides Apostolo predicante laudata est; ad quos Perfidia habere non possit accessum. Et Gregorius Nazianzenus in Carmine de Vita sua: Vetus Roma ab antiquis temporibus habet rectam fidem, & semper Eam retinet, Sicut decet Urbem quæ toti Orbi præsidet. Et S. Hieronymus L. 3. Apol. adv. Ruffinum. Romana Fides Apostolica Fide

laudata, præstigijs hæreticorum non recipit, etiamsi Angelus aliter annunciet, quam semel prædicatum est, Pauli auctoritate Munita non potest Mutari. Ut ad Ecclesiæ hujus Romanæ fidem stabiliendam sicuti Petri, ita & Pauli etiam Auctoritatem concurrere intelligamus. Quin & clarum est, quod Hieronymus sæpius declarat Romanam Ecclesiam sumi pro Ecclesia Catholica, & fidem ejus pro fide Catholica, imò & ipsam in fide deficere non posse. Ep. 57. ad Damasum, alibiq; Sic & Irenæus, Lib. 3. c. 3. Cyprianus Ep. 12. ad Antonianum, Ambrosius in Obitu Satyri fratris sui natu maximi, & Augustinus contra Donatistas, non raro pro Synonymis Ecclesiam Catholicam & Romanam habent. Neq; verò id obliviscendum quod si Ecclesiæ etiam aliæ Catholicæ appellantur, Romana tamen sic κατὰ ἑξοχὴν dicta est. Atq; hinc fit quod in Deviorum Regionibus, vocem Romanam ad Catholicam sæpissimè additam habemus, ad Fideles ab aliis distinguendos. Imò sola hæc Ecclesia Romana semper usq; adeo obtinuit titulum & nomen Catholicæ, ut quamvis Cæteræ Splendorem hujus nominis affectent, siquis tamen Historiam scribens, aut in Circulis referens, Catholicos hæc vel illa perpetrasse memoraret, Nemo alios quam Romanæ Ecclesiæ aggregatos intelligeret. Siquis etiam Viam ad Ecclesiam Catholicam quæreretur, Nemo eum ad aliam quam Romanam adduceret. Unde Augustinus de Ecclesia Romana loquens Lib. contra Epist. Fundamenti, Cap. 4. ait: Tenet me postremo in gremio Ecclesiæ ipsum Catholicanomen, quod non sine causa inter multas hæreses, sic ista Ecclesia sola obtinuit, ut cum Omnes Hæretici se Catholicos dici velint, quærenti tamen Peregrino alicui, ut ad Catholicam Conveniatur, Nullus Hæreticorum vel Basilicam suam vel Domum audeat ostendere. Alibiq; Lib. de vera Relig. Cap. 7. Tenenda est nobis Christiana Religio, & ejus Ecclesia Communicatio, quæ Catholica est, & Catholica Nominatur, non solum à suis, sed etiam ab Omnibus Inimicis. Velint enim Nolintve,

ipsi quoq; Heretici & Schismaticum alunt, quando non cum suis, sed cum Extraneis loquuntur, Catholicam nihil aliud quam Catholicam volunt. Non enim possunt intelligi Nisi hoc Eam Nomine discernant, quo ab universo Orbe nuncupatur. Et longè antè Cyrillus, Catech. 18. Non petas ubi sit Dominicum seu Domus Domini; Nam etiam Heretici suas Speluncas Domum Domini nominari volunt: Nec petas, ubi sit Ecclesia, sed ubi Catholica Ecclesia. Hoc enim Nomen proprium est hujus Sanctæ Ecclesiæ Matris Omnium nostrorum. Sed & id unum etiam addendum est, Romanam, seu Romano-Catholicam hanc Ecclesiam, Eam solam Ecclesiam fuisse in qua Baptismum, & Fidem suscepimus, Salutisq; Spem omnem habuimus, & cum qua ab initio communicavimus usq; ad Henricum Octavum, adeoque illam veram, Catholicam, & quidem Infallibilem Christi Ecclesiam usq; ad illud tempus fuisse, vel nos nunquam fuisse Membra Ecclesiæ veræ, Catholicæ, atq; infallibilis, quod horret animus Cogitare.

12.
Episcopus Universalis ac Unus.

His de Episcopo Universalis, & Uno, principiis imbutus, Non est quod Gregorianum illud Dictamen Secundum rejiciat, Cujus itidem hæc Memoranda sunt Verba: Quod Solus Romanus Pontifex jure dicatur Universalis. Maxime verò, cum Ipse titulum hunc ex Decreto Chalcedonensi sibi Jure habet. Neq; tamen hoc Nomine insignitur, quasi Omnium Ecclesiarum Unicus, aut proprius seu immediatus sit Episcopus, sed quia est Pater Patrum, Princeps Sacerdotum, atq; Episcoporum omnium per Universam Ecclesiam Summus. Quo Sensu & Episcoporum Episcopus intelligendus est. Nec hic taceam, quomodo ne in alieno Sensu acciperetur, titulum hunc sibi ac Successoribus suis à Concilio Chalcedonensi oblatum tenuit S. Pontifex Leo Magnus. Et cum postea Joannes 4. Constantinopolitanus Patriarchæ Nomine non Contentus, voluit Nominari Oecumenicus, i.e. Universalis, Neq; id quidem in præjudicium solum R.

Sedis

Sedis, sed quasi non alius in mundo esset Pontifex, ac alii omnes ejus essent Vicarii: quo modo ne ipse quidem R. Pontifex ullus sibi unquam hunc titulum attribuit: huius arrogantiae Eum acriter coarguit S. Gregorius Magnus, Vocabulum istud dicens Superbum, Profanum, Luciferi & Anti-Christi æmulum ac præcursorium, Omniumque in tota Ecclesia Episcoporum & Episcopatum Eversum. Quinimò, ipsa hæc Joannis Constantinopolitani arrogantia S. Gregorio Magno ansam præbuit Seipsum appellandi *Servum Servorum Dei*: quod & ex eo tempore Omnes ejus Successores retinuerunt. Postea verò cum Michael Cerularius Constantinopolitanus, qui tamen à Sede sua Expulsus est, an. 1058. Ejusq; Successores in profanum hunc *Episcopi Universalis* Nomen non desierunt adhinnire, hinc Gregorius Papa Septimus, Constantinopolitanorum ambitum volens radicitus Evulsam, ac Omni repullulandi Spe privatum, Sensu sanissimo hunc sibi titulum assumpsit, ediditq; laudatum Decretum. Et quidem notari prius potuit, quod Phocas Imperator expresso edicto vetuit olim ne Constantinopolitanus Episcopus sibi Oecumenici, sive Universalis Nomen assumeret, illam appellationem soli Ecclesiae Romana debitam Contestatus. Quod & ideò Notandum, ut vel inde pateat, quod imperitissimè hallucinantur garrientes R. Ecclesiae Primatum esse Phoca Imperatoris Donum. Namq; Romanam Ecclesiam nulla nova donavit Phocas, sed in avitam solummodò Dignitatem restituit, aut verius adversum futuras Constantinopolitanorum Præsumptiones Munivit.

Quando autem Episcopum Unum in Ecclesia Catholica legimus, id etiam cautè de Uno Summo intelligendum est. Sic enim dicit Cornelius ad Cyprianum Ep. 46. dum de Episcopo Romano ageret: *Nec ignoramus unum Episcopum in Catholica Ecclesia esse debere.* Quasi insinuare vellet, si non cautè intelligeretur, reliquos præter Romanos haud veros esse Episcopos, vel ad Summum ejus Vicarios. Sed

Sed hoc (notante Viro Venerabili admodum ac Docto) Optime solvit *Cyprianus* de Unitate Ecclesie Catholice, non longè ab initio, ubi *Cornelii* Doctrinam reiumens & explicans dicit quidem esse in Ecclesia *Episcopatum Unum*, *cujus à Singulis in Solidum pars tenetur*. Hoc est, Unum esse Episcopatum, vel Episcopum, radicalem seu in radice, quia Super illum unum edificat (nempe Christus) Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat Oves suas. Et postea: *Exordium ab Unitate proficiscitur*. *Primatus Petro datur*, ut *Una Christi Ecclesia & Cathedra Una Munstretur*. *Pastores sunt Omnes*; Sed *Grex unus Ostenditur*. Eatenus igitur Unus nempe Romanus in Ecclesia Episcopus, quatenus Sedes illa radix seu Caput reliquarum, seu quatenus in *Petro*, vel super *Petrum* Unum ædificatur Ecclesia. Reliqui vero cum hac sua Unitate radicali seu Capitali sunt etiam Veri Episcopi in Unitate fundati: Nam ut optime quoque *Cyprianus* in eodem loco, *Hoc erant utique, & Cateri Apostoli quod fuit Petrus, pari Consortio præditi honoris & potestatis*. Potest etiam dici quod *Episcopatus* in Sensu *Cypriani* *Unus* est, hoc est in ratione Episcopatus Omnes æquales sint, & quicquid Uni vel ipsi Papæ conceditur ratione Episcopatus, etiam & singulis reliquis Episcopis, quia *Unus* est. Quod verò præcellat Pontifex, hoc adventitium est Episcopatui ut sic, seu rationi Episcopatus in se, imò quilibet est *Vicarius Christi*. Quibus plura addere non opus est.

13.
Pontifex Sum-
mus non Domi-
nus, sed Pastor
Ecclesie.

His denique de *Monarchia* absoluta principis imbutus, non est quod Pontifici unquam Romano advesetur: Cum Pontifex ipse, quicquid hac in re ab aliis erratur, Modestiori titulo contentus, non sibi Imperium absolutum vendicat, sed Pastoritium; Non Dominium illud summum ac omnino liberum, quod solius Christi est proprium, nec Dominatum ejusmodi, qualis est inter Gentes, sed Spiritualem certis legibus ac finibus conclusam Jurisdictionem

iudictionem, qualem Christus instituit, ac Ministris suis largitus est. Neq; verò ignoramus D. Petrum iussisse Presbyteros pascere Gregem Dei, non velut Dominantes in Cleris, sed velut ad formam, seu Exemplaria Gregis ipsius. 1 Pet. 5. 2, 3. Unde nec Dominium Seculare, quod infra Ecclesiae Dignitatem est, nec etiam Universale & absolutum, quod longè Superat hominum Vires, Præpositis Ecclesiae Vendicatur, sed medium quiddam à Christo institutum, quod non propriè Dominium, sed potius sacra Præfectura & Primatus Ecclesiasticus appelletur. Audiamus Gregorium Magnum, qui suam Majorumq; & Posterorum suorum Moderatam & rationi Consentaneam auctoritatem describens, hæc habet: *Signa Culpa in Episcopis invenitur, nescio quis Episcopus Sedi Apostolica Subjectus non sit: Cum verò Culpa non exigit, Omnes Secundum rationem humilitatis æquales sunt*, Lib. 7. Ep. 64. Et alibi: *Summus locus bene regitur, cum is qui præest, vitiis potius fratrum, ac multo magis suis, quam fratribus dominatur*, Lib. 1. Ep. 24. Ergo & quendam Principatum in Ecclesia, & eum non absolutum aut tyrannicum, sed Moderatum & Spiritualem vel Ipse Romanus Pontifex agnovit.

At quid Verba, inquires, audiam cum Facta videam? Tres Coronas gerit Pontifex Romanus: Imò quod nos proprius afficit, ut nihil de prætensa Hæretici II. submissione nunc dicatur, Regnum Angliæ sibi post Arthuri Obitum à Rege Johanne cum Communi Concilio Baronum, referente Matthæo Parisiensi, donatum vendicat, & quidem Petri Denarios sub nomine Vestigialis exigit. Quæ omnia Monarcham absolutum arguunt, ostendunt, exhibent. His autem responderi potest primum, Dominia Splendidiora quibus gaudet Pontifex Summus, Ipsi à Principum Concessionibus accessisse: Similiter ac alterius hujus Orbis Papa, Primas Cantuariensis, Primus Regni Par hodieq; post Regiam

14.
Non Splendidiores Tituli, non Donationes, nec Denarii Petri Contrarium probant.

Fami-

Familiam Constatuitur, *Eboracensis* item eisdem patre honoribus fultus Cancellario tantum locum cedit, Præsul etiam *Londinensis* Primus Regni Baro nominatur, *Dunelmensis* per aliquot secula Comes *Sadburia*, & a multo tempore Palatinus, *Wintonensis* Comes olim *Southamptonensis*; Cæteri; Episcopi etiam, si *Sodorenses* excipiamus, Pares & Barones Regni habentur, Dominiis suis Ornati. Quoad secundum item Responsio facilis est, Regni hujus tunc Sanguinis Jure Hæreditariæ Donationem illam, Invalidam omnino, & planè nullam fuisse. Quoad tertium autem dicimus, Denarios Festo S. Petri ad Vincula annuatim solvendos, non propriè Vestigal fuisse seu Tributum, sed Elæmosynam Regiam. Cæpit enim Occidentalium Saxonum Rege Ina autore solvi Pecunia hæc, quem, in regno suo pari & animo & affectu Merciorum Rex Offa secutus est, tandemq; uberiores fecit. *Ethelwolphus*, tum ob Devotionem in prius erga Deum, Salutemq; Animarum, & in Honorem B. Petri, tum ut per Eam inter Ecclesiam Romanam & Regnum istud fœdus Dilectionis firmius iniretur, tum ut Angli Romæ Commorantes Vitale Subsidium inde haberent, Ut & ad Scholam ibidem fundandam propter Eorundem Eruditionem, aliosq; ad Usus Pios. De quibus agunt Regum Edgari, Canuti, S. Edwardi Confessoris, & Gulielmi Conquestoris Leges, Optimatum Angliæ Epistola ad Innocentem IV. Scriptores etiam multi Percelebres, Matthæus Westmonasteriensis, Autor Vitæ Offæ, Johannes Bromptonus in Chronico, Asser Menevensis, cum Aliis. Nullum quidem hic in Temporalibus Subjectionis sed Devotionis ac Liberalitatis signum. Quod & clarum faciunt Alexandri II. Literæ ad Guillelmum præfatum, quarum fragmentum dedit Card. Baronius, an. 1068. Num. 1. Ex libro Censuum Romanæ Ecclesiæ: *Alexander Guillelmo Regi Anglorum*... Nam, ut bene nosti, donec Angli fideles erant, piæ Devotionis respectu ad Cognitionem religionis annuam Pensionem Apostolica Sedi exhibebant,

bant, ex qua pars Romano Pontifici, Pars Ecclesia S. Mariae, quae vocatur Schola Anglorum, in usum Fratrum deferrebat. Gregorius VII. eidem Guillelmo Regi: Rebus verò S. Petri, quae in Anglia colliguntur, scire, ut Tuis, invigilare admonemus, Sic Liberalitati tuae, ut Tua committimus, ut pium & propitium debitorum, Petrum reperias. Paschalis II. etiam Pontifex: Eleemosyna B. Petri (prout audivimus) ita perperam dolo seq; collecta est, ut neque Mediam ejus partem hactenus Ecclesia Romana susceperit. Sic queritur in Literis ad Henricum I. datis Lateranis III. Cal. April. quas Eadmerus *Hist. Nov. Lib. 5.* servavit. Quae ex Messe uberiori decerpisse sat est.

His autem ad Ecclesiae primæ Re-
gimen ipsum Monarchicum notatis, ^{15.} Quis Primus Ecclesiae Primæ sub Christo Princeps querendum proxime est, Quis Primus hujus Regni sub Christo Princeps fuit, & ubi Sedem suam Principalem tenuit: Siquidem S. Petro iniquissime posthabito ac rejecto, Authoris Doctissimi, in verbis supra laudatis, & per integram penè Parænesin suam, hic Labor, hoc Opus est, ut *Jacobus Hierosolymitanus* agnoscatur.

Sed non hoc proprium quidem Viri Clarissimi Inventum, nec sibi multum honorificum: Cum Ipsi, hac in Causa, præivit *Lutherus*, Lib. de Potestate Papæ, Docens, Videri *Jacobum* Minorem Petro anteponendum, tum quod fuit Episcopus Urbis Hierosolymitanæ Omnium Ecclesiarum Parentis: tum quod ibi sedit post Christum, qui non Romanæ Urbis, sed Hierosolymitanæ Episcopus fuit. Cui tamen responsum est, Christum neq; Hierosolymorum, Neq; Urbis ullius singularis Episcopum particularem extitisse, verum fuisse, esse, ac semper futurum Summum Ecclesiae Universæ Pontificem, Et quidem Successore Carentem, cum perpetuo vivat. Generalem autem ipsius Vicarium at ibi potius quam Hierosolymis Constitui decuisse.

E

Ratio

Ratio est, quod ut per Christi adventum Lex & Sacerdotium Mutata sunt, ita & Consentaneum fuit Summi Sacerdotis locum mutari. Atq; ideo fortasse Templum, & Jerusalem Eversa brevi, & incensa post Ascensionem Domini fuerunt. Quocirca licet quoad annorum Seriem Hierosolymitana sit aliarum Omnium Mater, Ea quidem innumeris Specialibus Favoribus, Ornamentisq; ex aspectabili Christi Præsentia, Expletisque illic Redemptionis Mysteriis honesta; Nihil tamen illud de *S. Petri* Principatu detrahit: quandoquidem *S. Jacobo* Ecclesiæ Hierosolymitanæ, Sancto autem *Petro* Ecclesiæ Universæ Episcopo Constituto, perspicuum est *Petrum* suæ Ditionis anrbitu Hierosolymitanam Ecclesiam, seu Ecclesiæ Universæ Partem complecti. Ut nequiverit rectius loqui *Bernardus*, quam quum L. 2. de Confid. C. 8. dixit: *Jacobus, qui videbatur Columna Ecclesiæ, Una Contentus est Hierosolyma, Petro Universalitatem cedens.*

17.
*Petro Primatus
asseritur ob pro-
missam ipsi Ec-
clesiam, Clavi-
umq; Potesta-
tem.*

Clarissimum illud est Primatus Non *Jacobi* sed *Petri* Indicium in S. Scripturis, quod Ipsi soli Dominus promissit & fundaturum Ecclesiam suam. Quodq; Eidem primum promissit Clavium Potestatem, qua Ecclesia ipsa fundata est. *Mat. 16. 18, 19.* Ecclesiæ quidem postea data est hæc Potestas, & sub ipso *Remittendi* & *Retinendi* Peccata Nomine, quò ipsam non audiens tanquam *Ethnicus* & *Publicanus* haberetur. *Mat. 18. 17, 18.* Uti & cæteris unâ cum *Petro* Data. *Joh. 20. 21, 22, 23.* Sed ob Promissum prius *Petro* factum, & sic ut *Petrum* Cæteri primum hac in Causa, ut in aliis agnoscerent. Unde & Capite sequente, versu 2. alibiq; semper in Evangeliiis, *Petrus* ante alios nominatur.

Clarissima sunt Domini Verba, quibus non *Jacobo*, sed *Petro* Primatus primum ob *Fidem* suam promittitur. *Mat. 16. 17, 18, 19.* Dein vero ob *Charitatem* Exhibetur. *Joh. 21. 15, 16.* Neque dubitari potest ad *Petrum* Ecclesiae Curam Specialiter pertinuisse, cum illum Dominus priusquam ipsi Agnos, & Oves suas pascendas committeret, saepius interrogavit, etiam adjuncta Nomenclatura, his verbis: *Simon Jona diligis me?* Id quod etiam ex altero apud *Matthæum* testimonio declaratur: *Beatus es Simon Bar-Jona: Et tu es Petrus.* Ubi notandum, quod Nomen ipsius antiquum Christus servavit, & Patris etiam Nomen adjecit, ne ulla posset ambiguitate Petri Potestas Eludi, aut perversè in Cananeum, aliumve ullum torqueri. Imò Nomen quoque Novum indidit, quod non reliquis Apostolis Commune esset, non *Johanni*, non *Jacobo* Competens, Sed Ipsi Peculiare ac Proprium. Ut & advertendum porro quomodo Dominus dicit *Tu es Petrus*, non solum vocaris, sed *es Petrus*. Saxum nimirum. Unde & *Johannis* Capite primo, versu 43. *Cephas*, id est, *Petra* ingens seu *Rupes*, Magno ferendo ædificio *Idonea*, à Domino vocatus est.

18.
Et ob ejus Fidem
& Charitatem,
Speciali adjun-
cto nomine.

Clarissimum est illud pro *Petri* Primatu, apud *Johannem* Testimonium supra laudatum: *Pasce agnos & Oves meas.* Ubi Vox *Pasce*, regimen denotans, Eniphatice usurpatur. Imò non agnos solum dicit Dominus, Sed & *Oves* Suas, Easque Omnes. Dominus Enim non distinguens inter has *Oves* & illas, alienam à suo demonstravit Ovili, quæ *Petrum* Pastorem non recognoscere. Et quidem oportebat ut aliquis, nemo autem melius quam quem, utpote præ cæteris Credentem & Amantem, elegit Dominus ipse, constitueretur, qui ipso in Cælum ascendente, immediate & sine Mora, totius Gregis Curam susciperet, ne Inter-

19.
Petra Constituitur christi ovile Universum, idque ob Interpositi Fugam.

pontificium daretur, seu Interregnum; Deessetque, qui ceteros Apostolos conveniret, & quod tum opus erat provideret, quò Res Ecclesiæ rectius disponentur. Non enim probabile est à Christo Neminem pro Vicario suo Institutum. Neque, verò *Jacobus* à Domino constitutus est Episcopus, sed postea, quando *Petro* aliisque Apostolis visum fuerit, Electus & Ordinatus. Quo autem tempore adhuc incertum est, quicquid in Chronico suo scripserit *Eusebius*, Opinio Clarissimi *Pearsonii*, Cestrensis nuper Episcopi, in Opere ejus posthumo quod edidit Author noster doctissimus, "Anno, inquit, Passionis Domini proximo, in Chronico *Eusebii* legimus, *Ecclesiæ Hierosolymitanae primus Episcopus ab Apostolis Ordinatur Jacobus frater Domini*. Hæc *Eusebius* ex Conjecturâ, ut opinor, aut ex traditione non admodum certa, quod ad tempus attinet. *Lect. iv. N. 2.* Addit tamen; "Cum autem nullus temporis certus Character existat, huic anno non incommode assignari potest. *Ib.* Ut vel hinc etiam appareat; quam incertis Principiis innitatur hæc Chronologia. Certè vero prius de Ipsius Electione ac Ordinatione, multisque aliis de Causis Consulendum erat: Et quis potius quam *Petrus* rebus illis agendis præfuit? aut quomodo Ipsum, electo postea *Jacobo* in Episcopatum Hierosolymitanum, Ecclesiæ Universæ Curam deseruisse Cogitemus? Præcipue verò, cum & Ipse Ecclesiam ipsam *Hierosolymitanam* fundavit, *Jacobum* Ordinavit, & Conciliis plurimis præsedet, aliaque Multa, quæ Primatum hunc loquuntur, uti mox dicetur, fecit.

20.
Ecclesiæ Universæ
pro Petro O-
rat.

Prætenso certè *S. Jacobi* Primatui, præjudicio magno est, quod Ecclesiæ, uti ex *Actuum* Apostolicorum Capite duodecimo constat, pro *Petro* Captivo sine intermissione Oraverit, sollicita de suo Pastore: quam Deus exaudivit, insigni Miraculo *Petrum* liberans, ut *Chrysostomus* ibi notat. Neque enim id factitatum legitur vel pro *S. Stephano*, qui prius comprehensus

comprehensus atq; adeo lapidatus fuerat; vel pro S. *Jacobo* Majore, prius similiter comprehenso ac Martyrii Laurea Coronato. Cujus rei non alia redditur ratio, nisi magna illa Discrepantia, quæ inter Membri periculum, & periculum Capitis intercedit. Atq; hinc etiam fit, quod in omni semper Ecclesia Preces pro *Petri* Successore, ceu Pontifice summo, funduntur.

Id etiam in *Jacobi* Hierosolymitani præjudicium est, quod Ei *Jacobus* Alter & *Johannes* Zebedæi Filii præferantur, His autem *Petrus*, ut videre est apud S. *Chrysostomum* Homil. 66. in Matth. ubi de illis verba faciens Sanctissimus Pater hæc habet: "Volebant autem, ut Ego conjicio, quoniam super Duodecim Sedes sessuros Discipulos audierunt, Præmatum hujus Confessus impetrare: Et præponi quidem se Cæteris sciebant; *Petrum* vero sibi præferri formidantes, dicere ausi sunt: Dic ut Unus à Dextris, Alter à Sinistris sedeat: Et urgent Dicentes: Dic. Quid igitur Ipse? Ut significaret eos nihil petere Spirituale, sed nec scire quidem quid postulerent; Non enim petere auderent, si scirent: *Nescitis*, ait, *quid petatis*: Nescitis quam Magnum hoc sit, quam Mirabile, ac ipsas Superiores Excedens Virtutes.

Quin & id etiam Observandum est, quod *Petrus* solus à Christo fit Episcopus Ordinatus, Cæteri autem per *Petrum* Episcopalem Consecrationem acceperunt, ut ostendit *Joannes de Turrecremata* Lib. 2. de Eccl. Cap. 32.

Nominatim item *Jacobus* hic Justus, ac Minor, à *Petro* Hierosolymitanus Episcopus Constitutus est, ut ait *Anacletus* Epist. 2. Et *Chrysostomus* Hom. 87. in Joh. Vel (ut ex *Clemente* Alexandrino L. 6. Hypotyposew refert *Eusebius* L. 2. Hist. cap. I.) à *Petro*, *Jacobo* Majore, & *Johanne*: præscribente sic *Petro* formam Consecrandi Eos qui ad Episcopatum electi fuerint, ut non pauciores Tribus adsint Episcopi.

21.
Jacobo præferuntur Zebedæi Filii, His autem Petrus.

22.
Ex Apostolis Petrus solus à Christo Ordinatus Episcopus, Cæteri per Petrum.

copi. Unde argumentum eruitur Authoris doctis. Pretensioni manifestè Oppositum. Etenim si *Jacobus Justus Hierosolymorum Episcopus à Petro*, astantibus *Jacobo Majore & Johanne Evangelista*, constitutus est: Nemo non videt *Jacobum Justum Petro* inferiorem extitisse. Dixi *Jacobum Justum à Petro*, astantibus *Jacobo Majore & Johanne*, siquidem etsi Tres in *Clementis* Narratione nominantur, docemur tamen à S. *Chrysostomo Petri* potissimum Autoritate decretam perfectamq; fuisse *Jacobi Justi* Institutionem: Cum in sua, supra laudata, in *Johannem* Homilia sic loquatur: *Siquis percontaretur, quomodo igitur Jacobus Sedem Hierosolymis acceperit, responderem hunc totius Orbis Magistrum praposuisse. Et paucis interjectis: Magna Christus Petro communicavit, & Orbis terrarum Curam demandavit.*

23. Neq; verò id prætereundum, quod
Ex Viris Petrus solus à Christo Baptizatus. Christus, uti ex Mulieribus solam Virginem Matrem suam, ita ex Viris solum *Petrum* suis manibus baptizaverit, & per illum *Andream*, *Jacobum*, & *Johannem*, qui deinde alios Apostolos baptizarunt, *Evodio Petri* Successore in Episcopatu Antiocheno, Martyrio postea decorato, teste in Epistola sua; *Euthymio* in 3. Cap. *Johannis*; *Nicephoro*, Lib. 2. Hist. Cap. 3. Ut ex Triumviris illis Apostolicis Neminem, nec quidem alium ullum, rectius quam *Petrum*, Ecclesiæ Catholicæ Apostolum aut Episcopum primum agnoscamus.

24. Prætenso etiam S. *Jacobi* Primatui, præjudicio est, quod Primus cui Dominus Universæ Ecclesiæ suæ Regimen commisit, ab Historicis ac Chronographis olim, hodièq; si paucos excipiamus, Omnibus agnoscitur S. *Petrus* Apostolus. Cui & adeo fixi sunt, ut Ipsum, Primatum Apostolicum omnino tenuisse affirmant, numeris exactissimis, Annos Triginta Sex, Menses quinq; Dies duodecim; Quinque videlicet *Hierosolymis*, ducto initio

ab anno 34. Septem *Antiochia*, & hos quidem inchoa-
 tos, an. 39. Romæ autem annos Viginti Quatuor, Men-
 ses quinque, Dies duodecim (hunc enim in modum
 accipiendi sunt anni 25 *Petro* attributi ab Eusebio, &
 S. Hieronymo) sumpto initio ab anno 45. Die verò
 Januarii 18. (quo ipso Die Eam ob rem Ecclesiæ sin-
 gulis annis Memoriam Cathedræ Romanæ S. *Petri*
 concelebrat) fine verò ad Diem 29 Junii, anni 69.
 porrecto, Diem planè sacrum, nempe perhonorifico
 ejus Martyrio Consecratum. *Roma*, inquam, My-
 sticè à Deo O.M. Electæ in Universalis Ecclesiæ
 Thronum & Gubernationem: partim quòd esset
 Orbis Caput, idque omnium Gentium appulsui
 peropportunum: partim quòd præcipua Satanæ Se-
 des, fortissimumque Asylum existeret; adeò ut illic
 potissimum Constitui Decuerit Veri Principis ac
 Salvatoris Mundi Imperium, ubi vel maximè hostis
 ejus Tyrannis sævierat. Unde non abs re dixeris,
 quemadmodum *Chaldaeorum* Monarchiæ Successit
 Monarchia *Persarum*, huic verò *Græcorum* Domi-
 natus, Græcorum item Dominatui reliquis tribus
 potentior *Romanorum* Principatus: Sic Ethnicæ Ro-
 manorum Dominationi Successisse invictam, perpe-
 tuamq; *Jesu Christi* Monarchiam. Quippe quæ est
 Quintum illud Regnum æternum, quod *Propheta*
Daniel, cap. 2. & 7. quatuor Regnis Caducis prædixit
 Successurum. Cujusq; Ecclesiasticæ Monarchiæ Dux
 Visibilis primus Vicarii Proregisq; ac Principis, aut
 id genus alio titulo extitit semper, si Scripturis Sa-
 cris, si S. Patribus, si Vivæ Ecclesiæ Voci credamus,
 non S. *Jacobus*, sed S. *Petrus*.

In præjudicium quidem Romano-
 rum Pontificum *Chronologiam* aliam
 elaboravit *Clariss. Pearsonius* supra lau-
 datus: Sed in qua tamen *Petrum* 25.

25.
 Et quidem In-
 gratis *Chronolo-*
gia Nova.

annos *Roma* sedisse non negat: Et si in cæteris dis-
 sentiat, Memorandum etiam est, quòd ab ipso iti-
 dem in multis dissentiat Ejus Editor Doctissimus. Et
 quidem sic ut iste nullum *Petro* locum assignandum
 putet

putet. Quamquam si Uterq; contra *Petrum* in Omnibus conspirassent, id porro Notandum, quod in Christi Domini nostri, non minus ac in *Petri* Era assignanda, & ab aliis, & à Seipsis differunt. Ne memorem quod hæ Novæ Eorum Rationes Chronologicæ adeò incertis principiis ac Conjecturis fundantur, ut in his Certi nihil pronuntiari possit. Neq; tamen Clariss. Præsulis Opus hoc Posthumum, ita *Petro* adversum est, aut *Jacobo* favens, quin hîc observemus, quomodo inter Cætera, quibus Ecclesia *Hierosolymitana* ibidem Ornatur, Encomia, id unum & præcipuum quidem est, quod à *Petro* fundata sit. En verba: " Hæc erat indubitata Hierosolymitana Ecclesiæ Prærogativa, quod fuerit omnium sine Controversia Prima: Antiochena sese efferebat, quod à *S. Petro* fundata sit, & Romana multo magis. Cum liquidò constat, Ecclesiam Hierosolymitanam non tantum Romanam, sed & Antiochenam reliquisq; omnibus antiquiorem esse, & à *S. Petro* primò fundatam. *Leet. 1. in Act. Apost. N. 18.* Quid clarius unquam quam hoc quod tam liquidò constat? Addit autem: " Imò ab omnibus Apostolis simul. *Ib.* Ut non id à *S. Petro*, nisi cum Apostolorum aliorum Consilio factum videamus. Sed & id quoq; ad causam nostram facit, quod consentientibus etiam cæteris Apostolis ac approbantibus, Ecclesiam *Hierosolymitanam* fundavit. Fundatori verò hujus Ecclesiæ Primario, Primatus certè assignandus est. Neq; ab hoc honore suo cedere censendus est, si etiam sub se *S. Jacobum*, aut alium ullum Præsidentem constituit. Neq; verò *S. Petro*, aut Ecclesiæ suæ *Romanae*, præiudicio fiat, si Cætera omnia Encomia, illic memorata, è quibus & illud Unum est, quod *Prima & Mater Omnium Ecclesiarum Hierosolymitana* fuit, admittamus. Dein us enim & hoc quidem, si & id etiam detur, quod & liquidò, ut habet, constat, Ecclesiam hanc primam ac aliarum Omnium Matrem à *S. Petro* fuisse fundatam.

Sed & id etiam ad Petri potius quam Jacobi Primatum facit, quod illi habet Præsul idem Doctissimus, cum à Domino Apostolis suis Omnibus, adeoque Petro Eorum Principi, mandatum fuisse notat, *ut per Duodecim annos Hierosolymis remanerent.* Cujus sanè Mandati Mentio fit ab Apollonio, Autore Secundi Seculi qui contra Montani hæresin scripsit, apud Eusebium, Hist. L. 5. c. 18. Quæ item Traditio continebatur in Petri Prædicatione, Libro quidem Apocrypho, sed valde antiquo, & ex quo Clemens Alexandrinus, Strom. L. 6. Mandatum illud accepit. Unde & Ratio redditur, cur cum Omnes Discipuli Metu gravissimæ Persecutionis se subduxissent, Apostolos tamen Omnes legimus Hierosolymis mansisse, Mandati scilicet Memores, & Protectione divina fretos. *Leet. 4. N. 11.* Quo autem posito, Credibile non est, quin Petrus, qui Primus Apostolorum renunciatus est, Cuiq; Cura totius Græcis committebatur, eo loci cum Cæteris Apostolis per tot annos remanere jussus, Iplis præfideret, Officiumque suum Pastoritium exercuerit; ne id saltem frustra factum esset, quod, ut ait Hieronymus, ex Duodecim *Unus* eligebatur, ut Schisma tolleretur. Neq; obest, quod Jacobum anno post Christi Passionem primo Hierosol. Episcopum Ordinatam dixerit Eusebius, cum id incertum esse modo ostensum est. Et si id etiam detur, Petrus tamen Ipsum Ordinavit, perq; Omne id tempus, & postea Pontifex summus agnoscebatur.

26.
*Petrus Apostolis
cæteris Hieroso-
lymis Manenti-
bus Præst.*

Tum autem Jacobum Ecclesiæ Catholice Primatum minimè tenuisse, ex eo patet, quod in Apostolorum Conciliis, etiam apud Hierosolymitanos habitis, Non Ipse, sed Petrus præfuit. Nominatim autem Primum Concilium statim post Christi Ascensionem Hierosolymis celebrarunt Apostoli ad Eligendum *Matthiam* in locum *Judæ*, præfidente Petro, & præsentibus cum Apostolis, tum Discipulis fere

27.
*Petrus Conciliis
Apostolicis præ-
est.*

Centum : prout videre est *Actuum* primo. Ubi id inprimis Notandum est, quomodo in Enumeratione Apostolorum undecim, *Jacobus* Nonus, *Petrus* vero hic, ut alibi semper in Evangeliiis Primus est. Dein vero, quomodo *Petrus* in Medio Eorum Exurgens, primo, uti Præsidentem decuit locutus est. Ne hic memorem, quomodo etiam *Petrus* velut Dominici Gregis Princeps, hunc fidelium Cætum convocat, & in locum *Juda* alium eligi curat, ut habet *Chrysostomus*. Deinde Concilium aliud (quod utpote suis omnibus numeris vel maximè absolutum, Ecclesia exinde typi instar ob oculos habuit) Hierosolymis etiam initum est, anno 57. ad definiendum adversus *Corinthum*, essetne Christianis necessaria Circumcisio, aliiq; Legis Mosaicæ Ritus, præsidebat etiam *Petro*, uti ex *Actuum* Decimo quinto constat. Siquidem hic *Petrus* etiam surgens Primus (uti observat *Hieron.* Epist. II. inter *Augustini* Epistolas) loquitur, & quæstionem de legalibus institutis, veluti Supremus in Ecclesia Judex dissolvit, Sequuntur autem *Barnabas* ac *Paulus*; & *Jacobus* tandem ad Mentem *Petri*, quasi ipsi Magistratus primarius assistens, uti Præfecto Urbis a Memoria, & pro Authoritate etiam sua Ordinaria, Sententiam tulit. Sed & id etiam Observandum est, quod per integros Apostolorum *Actus*, nullibi quidem legamus *Jacobum* Concilio ulli Apostolico præfuisse, Neq; aliquid uspiam reperiri, quo minùs *Petrus* in aliis Conciliis, ac in prius Memoratis Præsides haberetur.

28.
Sed primæ Patriarchales quæ a Petro fundatæ.

Præterea, *Jacobo* hunc Ecclesiæ Catholicæ Primatum non datum fuisse, ex eo etiam Manifestum est, quod illæ Patriarchales sedes ab initio habebantur, quas non *Jacobus*, sed *Petrus* fundavit. Romana scilicet, in qua *Petrus* sedit & obiit; *Alexandrina* in qua *Petrus* per se juxta *Nicephorum*, Lib. 14. cap. 3. primum, Deinde per *Marcum*, Discipulum suum, Africæ præfedit; *Antiochena*, in qua *Petrus*, priusquam Romanus veniret, resedit 7. annis, & postea per

peti *Evodius*, Asiae & Orienti praesedit. Hierosolymitanus autem Episcopus, Patriarcha Nomine habebatur potius quam re: Nam Caesariensi, tanquam Metropolitano suberat, ut patet ex Concilio *Niceno*, cap. 7. Et accessit postea Imperatorum Sollicitudine, Constantinopolitanus Patriarchatus, ut ex Concilio Constantinopolitano I. Et Chalcedonensi constat. Ex institutione vero *Petri* veteres illae Patriarchales sedes Dignitatem, Authoritatemq; acceperunt.

Fuit quidem, neq; enim id repetere gravabor, Hierosolymitanæ Urbis Episcopus, præcipuo quodam honore Ornatus: Sed tamen, quod modo monui, honore solum, & sic ut Caesariensi Antistiti. Veluti Metropolitano suo subiceretur. Et quidem in Concilio *Niceno*, ubi Ecclesiae Romanae Primatus ex beneficio coelesti agnoscitur, reliquisq; duabus Ecclesiis Primariis, *Alexandrina* nempe ac *Antiochena*, Locus & Privilegia sua assignantur, non ulla tamen hic est Hierosolymorum Episcopi ante alios omnes Præeminentia, sed non obstante honore suo ex More antiquo, & Vetusta Traditione, Subiectio. Quanquam si *Jacobus* Hierosolymorum Episcopus, Ecclesiae Universae, sensu Authoris doctissimi, Primus unquam fuerit, Mirandum est Ecclesiam Hierosolymitanam Metropoli ulli sic unquam subjici, ac non *Αλεξανδρ* potius fieri; Mirandum si non hodie etiam, semperq; Primatum, ante Omnes præter *Romanam*, retinuerit.

Quin & tandem aliquando Ecclesia Hierosolymitana facta est Patriarchalis, Decreto scilicet Chalcedonensis, anno 451. & Quintæ Synodi Oecumenicæ an. 553. Repugnante autem prius *Leone* Magno, acerrimo Concilii *Niceni* propugnatore; nec quidem tandem nisi locum apud summas illas Sedes postremum obtinuit. Quod non facile Credendum, si Ecclesia ista, Prima Omnium Sedes, & *Jacobi* causa, tempore Apostolorum facta est.

29.
Nulla in Concilio
Niceno Hierosolymorum Episcopi
Præeminentia.

30
Ecclesia Hierosolymitana postremum apud patriarchales Locum habet.

31.
Sedis Prima seu-
ju Authoris Hi-
erolymis mini-
me esse debuit.

Sed & secundum antiquorum Pa-
trum Definitionem (ut habet Præfa-
tio Concilii *Niceni*) Sedes Prima, qua-
tenus nimirum absoluta sensu Authoris
doctissimi, Hierosolymis esse minime
dicitur, ne fortè ab Infidelibus aut Idiotis sedes Domini
nostri Jesu Christi, quæ in Cælo est, in terra esse puta-
retur. Unde Clarum est, Ecclesiæ Hierosolymita-
næ Episcopum *Jacobum*, Primatum Ecclesiæ Ca-
tholicæ nunquam tenuisse. Et quidem, posito Ec-
clesiam Hierosolymitanam ab initio fuisse, aut Pri-
mam quidem illam, aut Secundam, aut Tertiam Se-
dem, vel inde etiam pateat, Eam nunquam ad Quin-
tum & Ultimum, quem nunc habet, locum detrudi
debere: Præcipuè verò si stet Canon ille *Nicænus*,
Cujus Vim Omnem remanere hodièq; volunt Viri
doctissimi, τὰ ἀρχαῖα ἐν Χριστῷ, *Mores antiqui ob-*
tineant. Posteaq; : *Honos suis unicuique servetur Ec-*
clesiæ.

32.
Petri Primatus
fusus ex 8. Lite-
ris ostendi potest.

Sed nec id omittamus, Ea Omnia
contra *Jacobum* pugnare, quæ pro Pe-
tri Primatu faciunt. Unde & Hoc se-
riò perpendendum, quomodo in S.
Literis Petri Eminentiam ostendit Nominis
ipsius Commutatio, Ipsumq; Ei inditum Illud
Petrae. Tum etiam quod uti ab Evangelistis u-
biq; Primus nominatur, ita & Primus semper lo-
quitur, aut proponit, & quidem Nomine Omnium.
Sed & Primus a Deo edoctus, summa fidei nostræ
Mysteria, Distinctionem scilicet Personarum Divi-
narum, & Incarnationem Cognovit. Primus etiam
Evangelium accepto Spiritu Sancto promulgat, mul-
taq; hominum Millia Ecclesiæ incorporat. Primus
item Miraculum edit post Domini Ascensionem. I-
mò tanquam Judex primarius *Anania & Saphira* hy-
pocrisin detegit & Morte punit. Ut & *Simonem*
Magum Hæresiarcham primum Primus detegit a-
riterq; Corrigit. Uti etiam omnium Primus, ut
Judæis, ita & Gentilibus prædicat : Et quidem So-
li

ipsi Visio illa ostensa est, qua Monebatur, tempus
esse prædicandi Gentilibus: Eunuchus enim quem
convertit *Philippus*, non plane Gentilis erat, sed Pro-
felytus iam Conversus ad Judaismum. Et *Paulus*
quidem loquebatur Gentilibus, & disputabat cum Græ-
cis; Sed hos Judæos fuisse in Græcia Natos & Græ-
cè loquentes indicant *Chrysostomus*, & *Oecumenius*.
Neq; tamen Eos Loquutione, sive Disputatione hac,
ad fidem conversos legimus, sed Fidem ipsam solam
ab eorum Calumniis Vindicatam; adeo ut nihil ob-
stet, quo minus Primus Pater tum Judæorum, tum
Gentilium *Petrus* fuit. Quin & *Petrum* aliis omni-
bus Apostolis prælatum fuisse, docet Tributi solutio,
& Oratio ne deficeret ejus Fides, Anteaq; promissa
Petra, sive sedis suæ, stabilitas. Quam certè pro-
missionem si habuissent Apostoli Cæteri, staret ad-
huc sedes *Jacobi*, Hierosolymis; *Joannis*, Ephesi;
Matthæi, in Æthiopia; *Andrea*, in Scythia: Quæ
tamen Omnes cesserunt Inferorum Portis. Cætera
ex S. Scripturis haurienda nunc taceo.

Sed & Primatum seu Principatum
ipsius Ecclesiasticum ostendens *Petrus*,
Clementem Successorem suum nomina-
vit. Qui tamen quasi de Jure suo pro
tempore cedens, Non per se, sed per *Linum* pri-
mum, dein per *Cletum*, *Petri* dum vixerit Coadju-
tores, tandemq; in propria Persona Ecclesiam Uni-
versam rexit, Cavitq; ut in posterum Pontifice sum-
mo mortuo, Cleri Romani, in Capitulum forma-
ti, Præses Authoritatem Pontificiam, quantum in
se est, assistentibus fratribus suis exercent, donec
Spiritus Sancto Ipsiq; visum fuerit designare quem
Christi Vicarium, *Petriq;* Successorem agnosceret
Universus Orbis Christianus. Neq; enim negan-
dum, quin *Presbyter* sic Authoritate Pontificia Mu-
nitus Ecclesiam Universam gubernet, Episcopos e-
tiam ipsos & regat, & per alios consecret, faciatq;
quod tunc temporis Necessarium. Sic autem de
Pontificum Summorum Serie dubia Lis omnis facile
amoveatur.

33.
Petrus Successo-
rem nomina-
vit.

*V. *Euseb. in Chron. c. l. 3. c. 12. 28. Epiphani. her. 27.*
Hier. Catal. in Clemente, cum alijs.

amoveatur. Sic etiam Effectum est, ut Ecclesiæ Ro-
mano-Catholicæ Nunquam Caput Visibile defit: Ne
Sedes illa nunquam omnimodò vataret: Ut non ni-
si cautè hac in re admittatur *Canus* Episcopus Ca-
nariensis illustrissimus, dum Ecclesiam quidem u-
nam manere Mortuo Pontifice Summo, Mancam
tamen & imminutam affirmat. Cautè dico, cum
docente ipso, Spiritus Veritatis in Ecclesia semper
maneat, Neq; quidem manca & imminuta dicenda
illa est, si non omni in tempore Controversias om-
nes finire potest. Obiicientibus autem hac in Causa,
illud D. Pauli ad Ephesios, cap. 4. *Unus Dominus*
&c. Vide si non Ironice respondet dicens: Atqui
Apostolus, cum eo loco dedit a Opera Ecclesiæ Unitate
rem definire vellet, ejus rei prorsus oblitus est, a qua
re nos dicimus Unitatem Ecclesiæ pendere. Sed & id
admonendum putat, Apostolum eo loco Ecclesiæ per-
fectam Unitatem Communionemque describere, qualis
in bonis sanctisque Viris reperitur. De Locis Theol. I.
4.c. ult. p. 229.

34. Quid plura? Petri Primatum ag-
noscunt Ecclesiæ Concilia Generalia,
atq; etiam Patres omnes, quorum Testi-
monia longum esset Enumerare. Illud
verò omitti non potest, quod me qui-
dem uti & Alios multum movet, *Porphyrii* Testimo-
nium, qui Apostolos & Christianismum impugnans,
Paulum Procacitatis arguit, quod *Petrum*, Superi-
orem suum, reprehenderit. Quo clarè quidem,
Petri Majestatem in Omni Ecclesia Notissimam fu-
isse, apparent. Audiamus enim quid hac de re ha-
bet Doctissimus *Theridicius*: "Moveor *Porphyrii*
testimonio, qui Libro primo adversus Christianos,
reprehensionem *Pauli* de reprehenso *Petro* inseruit,
ut ex S. *Hieronymo*, Præf. Commentariorum in Epist.
ad *Galatas* intelligimus; quasi in Majorem se effe-
rendo, Modestix fines transiverit. Neq; enim inde
argumentum duxisset *Porphyrius*, quod non palam
agnitum fuisset Christianis. De Rat. fn. Controv. 14

scilicet

scilicet *Porphyrus* contra Christianos adducebat, quod *Paulus* ad *Galatas*, cap. 2. scribit, Se *Petro* in faciem restitisse. Verum *Hieronymus* ipsum Confutamus. Sic enim *Porphyrus* Blasphemata in dicto Proemio Comment. Notans, hancq; reprehensionem ex honesta dispensatione factam esse ostendens, addit: Quod nequaquam intelligens *Bataneotes* & sceleratus ille *Porphyrus* in primo Operis sui aduersum nos libro *Petrum* à *Paulo* objecit esse reprehensum, quod non recto pede incederet ad Evangelizandum: Volens & Illi Maculam Erroris incurrere, & Haec Procacitatis: Et in Commune ficti dogmatis accusare Mendacium, dum inter se Ecclesiarum Principes dissident. Similia in Commentariis ipsis ad ipsum locum Capitis, 2. repetit. Et in Epistola 89. ad *Augustinum*, qua etiam id ex honesta Dispensatione fieri ostensum est: Hanc autem Explanationem, quam primus *Origines* in decimo *Stromateon* loco, ubi Epistolam *Pauli* ad *Galatas* interpretatur, & ceteri deinceps Interpretes sunt secuti, illam vel maxima Causa subintroducunt, ut *Porphyrus* respondeant blasphemanti: qui *Pauli* arguit Procacitatem, quod Principem Apostolorum *Petrum* ausus est reprehendere, & arguere in faciem, ac ratione constringere, quod Male fecerit: id est, in eo errore fuerit, in quo fuit ipse qui alium arguit delinquentem. Et paulo post: Ego, imò alii ante me Exposuerunt Causam, Ostendentes honestam Dispensationem, ut Apostolorum Prudentiam demonstrarent, & blasphemantis *Porphyrus* impudentiam coercerent, qui *Petrum* & *Paulum* puerili dicit inter se pugnasse Certamine: imò exarsisse *Paulum* in Invidiam Virtutum *Petri*, &c. Similia etiam sub finem Libri 14. Commentariorum in *Esaiam* apud Eundem Extant.

Quia

35.
*Petri Primatui
 non officit Bri-
 tannum Veterum
 Observantia
 Paschalis.*

Quin & pro *Petri* Primatu perpendendum est, quàm frustra huic detrahunt Nonnulli, dum Successorem ejus Pontificem *Romanum*, Nemini Episcoporum, apud *Britones* olim Notum fuisse, sed *Paschatis* Festum diverso à *Romanis* More, *Asianis* autem ex *S. Joannis* Evangelistæ Authoritate congruo, celebrasse hic Omnes, quando à *Gregorio* huc Missus fuerit *Augustinus* Monachus, confidentius asserunt.

Quibus autem reponamus Primò, *Asianis*, qui ex *S. Joannis* Authoritate cum *Judæis* Pascha Decima quarta semper Luna celebrabant, Id certè ab Evangelista illo, Connivente etiam & approbante *S. Petro* cum cæteris Apostolis, pro tempore solum Indultum fuisse; quo modo Divortium *Judæis* ob duritiem Cordis permissum fuerit, Circumcisio item & Sabbati Observatio aliquandiu retinerentur, ut & Suffocatorum Sanguinisq; Esus prohiberetur, in favorem Ipsorum, & ob honestiorem Legis Sepulturam. Quod vero sic ab initio valuit, postea rationibus illis cessantibus, Omitti debuit, multoq; magis Apostolorum Principe contrarium tandem aliquando urgente. Audiatur autem quid hac de re habet *Wilfridus* vir Sanctissimus & doctus apud *Bedam*: " Absit ut Johannem stultitiæ reprehendamus, cum Scitâ Legis Mosaicæ juxta literam servaret, Judaizante adhuc in Multis Ecclesia, nec subito valentibus Apostolis omnem Legis observantiam, quæ à Deo instituta est, abdicare. Quomodo Simulacra quæ à Dæmonibus inventa sunt, repudiare Omnes qui ad fidem veniunt necesse est: Videlicet ne Scandalum facerent. Eis qui inter Gentes Erant *Judæis*. Hinc est enim quod Paulus Timotheum circumcidit, quod hostias in Templo immolavit, quod cum Aquila & Priscilla Caput Corinthi totondit: ad Nihil videlicet Utile, nisi ad Scandalum Vitandum *Judæorum*. Hinc quod Eidem Paulo Jacobus ait: Vides, frater, quot millia sunt in *Judæis* qui crediderunt? Et Om-

nes hi æmulatores sunt Legis. Nec tamen hodiè
 clarescente per Mundum Evangelio necesse est, imo
 nec licitum Fidelibus, vel circumcidi, vel hostias
 Deo Victimarum offerre Carnalium. Itaq; Johannes
 secundum Legis Consuetudinem decima quarta die
 Mensis primi, ad Vesperam, incipiebat Celebratio-
 nem festi Paschalis, Nihil curans utrùm hæc Sab-
 bato, aut alia qualibet feria proveniret. At vero
 Petrus cum Romæ prædicaret, Memor quia Do-
 minus prima Sabbati resurrexit à Mortuis, ac mún-
 do Spem Resurrectionis contulit, ita Pascha facien-
 dum intellexit, ut secundum Consuetudinem ac
 Præcepta Legis, Decimam quartam Lunam primi
 Mensis, æquè sicut Johannes Orientem ad Vesp-
 ram semper expectaret: Et hac exorta, Si Domi-
 nica Dies (quæ tunc prima Sabbati vocabatur) erat
 mane ventura: in ipsa Vespera Paschæ Dominicum
 celebrare incipiebat, quomodo & Nos hodiè facere
 solemus. Sin autem Dominica non proximo manè
 post Lunam Decimam quartam, sed Sexta Decima,
 aut Septima decima, aut alia qualibet Luna, usq; ad
 Vicesimam primam esset ventura, expectabat Eam,
 & præcedente Sabbato, vesperè, Sacrosancta Paschæ
 solempnia inchoabat; Sicque fiebat, ut Dominica
 Paschæ Dies nonnisi à quinta Decima Luna usq; ad
 Vicesimam primam servaretur. *Hist. Eccl. L. 3.*
c. 25.

Secundo, Britones veteres Christianos ab Orig-
 ine Pascha suum More Romano celebrasse, vel inde
 patere, quòd uti in Superioribus temporibus Fides
 Christiana à S. Petro ipso ejusq; Missionariis hic
 prædicata sit, ita & hæc Insula palam publicèq;
 regnante Lucio, ad Christi Cultum Ritúsque Chri-
 stianos sit traducta opera Eleutherii Præsulis Roma-
 ni, cù Pontifex & Martyr Victor successit, qui
 propter perperam Pascha observatum Asianos ana-
 themate confixit, constetq; Eleutherium & cæteros
 præeuntes Romanos Pontifices, non aliter Pascha ob-
 servasse quàm Victor observavit, cum nulla apud E-

os hac de re disceptatio reperiatur, ut appareat ex Eusebio, L. 5. c. 24, 25. Cui & accedat hæc Confirmatio, quod in *Nicana Synodo* amplissimis Patrum totius Christiani Orbis Suffragiis paucae illæ Orientis Regionēs, quæ in Contrariam Observationem aliquot annis incurrerant, ad rectum, communemque Morem & usum traductæ sunt; ita ut, hinc liquido constet Omnem reliquum Orbem, & *Britannos* præsertim nostros, rectum in Paschatis Observatione Cursum Ordinemque ad illud tempus tenuisse, prout quidem videre est in *Literis Constantini* apud Euseb. l. 3. de Vita Const.

Tertio, *Britones* in perturbatissimo Regni Statu post continuas gravesque *Scotorum* & *Pictorum* Incurfationes, demum ab *Anglo-Saxonibus* tunc a Christo prorsus alienis, in *Cambriam*, quæ hodiè *Wallia* dicitur, pulsos, & per Centum & quinquaginta annos, ab anno scilicet 448. ad 598. illic quasi in Carcere Conclusos, hoc temporis intervallo, cum Nullum Ipsi fuerit cum *Roma* Commercium, uti prius ad Vitia & Hæreses pronos, ita nunc Improbos planè factos fuisse, in homines Iniquos, & in Deum Impios, a Rectitudine certè fidei absoluta, Moribusque bonis Digenes. Quales enim fuerint ante adventum *Augustini* docet *Beda* l. 1. c. 22, his verbis: *Ita cuncta Veritatis ac Iustitiæ Moderamina concussa ac subversa sunt, ut Earum non dicam Vestigium, Sed ne Memoria quidem, præter in paucis, & valde paucis ulla appareret. Quin inter alia Inenarrabilem Scelerum facta, quæ Historicus Eorum Gildas flebili Sermone describit; & hoc addebant, ut nunquam Genti Saxonum, sive Anglorum secum Britanniam incolenti Verbum fidei predicarent. Et de Britonibus sui temporis ait, L. 5. c. ult. Totius Ecclesiæ Statutum Paschæ Moribus improbis impugnante. Ut & prius L. 2. c. 2. Non enim Paschæ & Dominicum Diem suo tempore, sed à Decima quarta usq; ad Vicesimam Lunam observabant: quæ Computatio Octoginta quatuor annorum Circulo continetur. Sed & alia plurima.*

Unitati

Unitati Ecclesiasticæ *Contraria* faciebant. Et postea vocat Eos ipsos Monachos, qui, prout prædixerat *Augustinus* Occisi sunt, *perfidus & perfidam Gentem*, & Exercitum pro quo orabant *Nefandam Militiam*. Quin & *Britones* istos, uti & *Hibernos* atque *Scotos*, Erroris sui Socios, homines simplices & rudes fuisse, & *Cycli sui Paschalis* ignaros, multo minus Eundem Emendare Capaces, facile concedamus; præsertim vero cum ob Cursum inconstantem Lunæ, a qua hæc omnis observatio pendet, hujus Festi ritè quoque tempore observandi, accurata ratio, doctissimorum hominum, qui diligentius præ cæteris, suas hac de re meditatæ rationes habebant, Ipsiusq; adeo nonnunquam *Romani Pontificis* Cogitationes impeditas & perplexas tenuerit, adeo ut *Alexandriam* ad homines, qui omnium exquisitissimè Eam rem ad calculum revocare solebant, mittere cogeretur. Neque verò diu hos tenuerit Error iste, cum anno 640. recentem hunc fuisse apud *Scotos* Errorem, *Joannis* Pontificis *Romani* ad Eosdem Literæ, quæ extant apud *Beda*, L.2.c.19. ostendunt. Imo & *Colmanus* Observationis hujus *Paschalis* apud *Britones* Originem ducens, non altius assurgit quàm ad tempus *Abbatis Columba*, qui non nisi anno 565. de *Hibernia* venit *Britanniam*, referente *Beda*, L.3.c.4. Nec quidem asseruit *Colmanus* hos *Britones*, aut *Scotos* ipsos, hunc *Morem* suum ab *Asiatis* didicisse, sed hausisse ex *S. Joanne Evangelista*, & *Anatolio* viro etiam sancto & docto, malè autem, ut patet, intellectis. Sic enim *Wilfridus Colmanum* ejusq; Socios, L.3.c.4. citatis alloquitur: *Constat vos Colmane neque Johannis, ut autumatis, Exempla sectari, neque Petri, cujus traditioni scientes contradicitis, neque Legi, neque Evangelio in Observatione vestri Paschæ congruere.* Et paulo post: *Constat Anatolium virum sanctissimum, doctissimum, ac laude esse dignissimum; sed quid vobis cum illo, cum nec ejus Decreta servetis? Ille enim in Pascha suo regulam utique Veritatis sequens, Circulum Novendecim annorum posuit, quem vos aut ignoratis,*

noratis. aut agnitum & à tota Christi Ecclesia Custoditum pro nihilo contemnitis.

Quartò, *Britones* illos, quorum Opinio fuit, quòd *Pascha* celebrandum erat in Die Dominico, qui incideret in Lunam Decimam quartam inclusive Primi Mensis, usque ad Vigessimam ejusdem, in hoc, partim consensisse, partim etiam dissensisse tum à Catholicis, tum à Quarto-decimanis *Asianis*. Nam dissentiebant à Quarto-decimanis illis, & conveniebant cum Catholicis, in eo, quòd Censebant *Pascha* omninò celebrandum in Die Dominico, uti videre est apud *Beda*, l. 3. c. 4. 17. 25. Quarto-decimani verò *Asiani*, *Pascha* celebrabant ipsa Decima-quarta Luna in quemcunq; diem Hebdomadæ incideret: Dissentiebant etiam à Catholicis, quod celebrarent *Pascha* Die Dominico à Decima-quarta Luna ad Vigessimam; cum Catholici illud celebrarent in Die Dominico, à Decima-quinta ad vigessimam primam, adeòq; *Britones* ipsam Lunam Decimam-quartam unà cum *Asianis* includebant in legitimo tempore Paschatis, quam Catholici excludebant, & Lunam vigessimam primam excludebant, quam Catholici includebant. Prout item *Beda*, Lib. 2. c. 2. 19.

Quintò, *Britones* illos in hac sua *Pasche* Observatione graviter Errasse. Hac enim Dissonantia sua doluerunt olim & conquesti sunt viri Sanctissimi evenisse, ut bis in anno uno *Pascha* celebraretur, & cum Northumbrorum Rex *Oswius* *Pascha* Dominicum solitis Jejuniis faceret, tunc Regina ejus *Eanfleda* Cantiana cum suis, Morem Catholicum Servantibus, persistens adhuc in Jejuniis Diem *Palmarum* celebraret. Unde in Synodo tunc hac de Causa instituta, pramonuit Rex, quod oportet Eos qui uni Deo Servirent, unam Vivendi Regulam tenere, nec discrepare in Celebratione Sacramentorum Cœlestium, qui unum omnes in Cœlis regnum expectarent; Inquirendum potius quæ esset verior Traditio, & hanc ab omnibus communiter esse Sequendam. *Bed. l. 3.*

C. 25. Sed & errarunt *Britones* illi, quia sic adversabantur & *Legi veteri*, quæ *Exod. 12. 6.* Agnunt immolari voluit Mense primo ad Decimi quarti Diei *Vesperam*, quæ est Iutium Diei Decimi-quinti: & *Exemplo Christi*, qui celebrabat *Pascha* tum *Judaicum*, tum *Novum* illud *Passionis suæ Commemorativum*, in ipsa illa *Lunæ Decimæ-quartæ Vespera*, quæ pertinebat ad *Lunam decimam quintam*, ut videre etiam est apud *Bedam* loco citato: *E. Traditioni S. Petri*, prout patet etiam loco laudato, quam itidem verè *Apostolicam Traditionem* esse testatur, cum aliis, *Eusebius L. 5. Hist. c. 23.* Et *Decreto Concilii Niceni* primi Generalis, in quo, testante eodem *Eusebio, L. 3. de Vita Constantini, c. 17. & Theodoro, L. 1. c. 10.* Sancitum erat, non esse celebrandum *Pascha* ipsa *Decima-quarta Luna*; tum pluribus *Conciliis Provincialibus*, tempore *Victoris*, ut refert idem *Eusebius, Lib. 5. Hist. c. 23.* Itémq; post *Concilium Nicenum Synodi Antiochena Canoni* primo, ac *Concilii Chalcedonensis Generalis Canoni* primo, de servandis *Canonibus Synodorum*: Et *Mori Universalis Ecclesiæ*, unde illud clarissimi Viri *Wilfridi*: "*Pascha* quod facimus vidimus *Roma*, ubi beati *Apostoli Petrus & Paulus* vixere, docuere, passi sunt & sepulti, ab omnibus celebrari: hoc in *Italia*, hoc in *Gallia*, quas discendi vel orandi studio pertransivimus, ab omnibus agi conspeximus: hoc *Africam, Asiam, Ægyptum, Græciam, & Omnem Orbem*, quacunq; *Christi Ecclesia* diffusa est, per diversas *Nationes & Linguas*, uno ac non diverso temporis ordine geri comperimus: præter hos tantum, & *Obstinationis Eorum Complices, Pictos dico & Britones*, cum quibus de duabus ultimis *Oceani Insulis*, & his non totis, contra totum *Orbem* stulto laborare pugnant. *Bed. L. 3. c. 25.* Et postea: "*Neq; hæc Evangelica & Apostolica Traditio Legem solvit, sed potius adimpler, in qua Observandum Pascha à quarta Decima Luna primi Mensis ad Vesperam usq; ad vicesimam primam Lunam ejusdem*

dem Mensis ad Vesperam, Præceptum est : In quam Observantiam imitandam, omnes beati *Joannis* successores in *Asia* post obitum ejus, & Omnis per Orbem Ecclesia conversa est. Et hoc esse verum Pascha, hoc solum Fidelibus celebrandum, *Nicano* Concilio non Statutum noviter, sed confirmatum est, ut Ecclesiastica docet Historia. *Ibid.* Atq; illud *Honorii* Papæ etiam apud *Beda* L. 2. C. 19. hortantis *Scotos* (Socios *Britonum* in suo errore) ne suam paucitatem, Sapientio rem, sive antiquis, sive Modernis, quæ per Orbem erant, Christi Ecclesiis, æstimarent, & contra Paschales Computus, & contra Synodalia totius Orbis Pontificum, aliud Pascha celebrarent. Et deniq; Divino Judicio : Nam (ut refert *Beda* L. 2. c. 2.) cum S. *Augustinus* non potuisset disputatione *Britones* convincere, in Doctrinæ suæ Confirmationem, & Eorum Confutationem, coram ipsis, illuminavit Cæcum, ita ut ii confiterentur, veram esse *Iustitiæ Viam*, quam prædicaret *Augustinus* : Ut alia etiam hac in Causa Miracula taceant. Quæ certè omnia *Britones* illos gravissimi hujus sui erroris arguunt.

Schismaticos certè hos *Britones* cum sociis suis fuisse, Quis negat? Cum Nolebant Pacem Catholicam habere cum *Augustino*, Legato Apostolicæ Sedis, sed suas Traditiones universis, quæ Ipsi concordabant Ecclesiis, præferebant, & multa Universalis Ecclesiæ Consuetudini contraria, post Conciliorum etiam Generalium hac de re Definitiones, gerebant. *Beda* L. 2. 2. Et cap. 20: usq; hodiè, moris est *Britonum*, Fidem, Religionemq; Anglorum, pro Nihilo facere, neq; in aliquo eis, Magis communicare, quam cum Paganis. De qua etiam re audiat *Huntingdon*, qui L. 3. ait: Nec *Britones* magis communicant Anglis quam Paganis, fidem eorum nihili pendentes. Et *Westmonasteriensis* an. 586. ait : Nec illis libentius, quam Canibus communicare Volunt. Imo hos *Heresi* etiam laborasse constat: Cum non modo licitum putabant celebrare Pascha Decima-quarta Luna contra univer-

salis

salis Ecclesiæ Prohibitionem, sed & illicitum, non celebrare *Pascha* Decima-quarta Luna, si in Diem Dominicum incideret. Censere autem aliquid licitum esse, quod Universalis Ecclesia prohibet; aut aliquid illicitum esse, quod Universalis Ecclesia præcipit, Hæresis manifesta est. Et quidem contradicere Confessæ, & à Deo miraculis comprobatae, *Via Justitiæ*: Scienter contradicere Traditioni S. Petri: Contemnere *Decreta* Universalis Ecclesiæ: Pugna- re contra totum orbem Christianum rejiciendo Ca- tholicorum *Pascha* à Conciliis Generalibus Stabili- tum, & ab Universali Ecclesia Confirmatum, Hære- ticorum dubio procul est Pertinacium.

Id à Multis quidem urgetur, *Britones* illos *Augustino* Potestatem Papa- lem laudanti respondisse, *Se Pontifi- cem Romanum Nescisse*. Verum in hoc Eos malè Intellectos, aut Falsarios di- camus. *Falsos* certè, si hæc verba strictè & ad Li- teram sumantur: Cum non poterant non Pontifi- cem *Romanum* post Concilia, *Nicenum*, & *Sardicense* cui adfuerunt Septem Episcopi *Britannici*, ut reli- quia nunc Mittam, *Scire*. Malè igitur Intellectos po- tius supponamus, cum illos non tam Pontificem *Romanum* Nescire, quàm hac in re non agnoscere potemus. Quippe *Augustinum* à Pontifice summo Missum Anglorum Apostolum, & quidem apud *Anglos* Archiepiscopum facilè, ut opinor, admitte- rent *Britones* illi, non autem pro suo Iplorum Ar- chiepiscopo; Quia apud Ipsos tunc extitit Archie- piscopus *Menevensis*, quem per antiquos *Canones* re- moveri non posse in promptu erat urgere. Et qui- dem multa fortè cum Ratione Disputari id poterat, Si non ob Mores turpissimos, Schisma, atq; Hæresin ipso facto Excommunicati fuerant, & sedibus suis priyati. Quo certè modo Vir doctissimus in *Para- nesi* sua asseruit, quod apud Seculi *Cyprianici* Patres, "In causa *Sacrificii*, *Hæresis*, aut *Schismatis* ne qui- dem Opus erat *Depositione*. p. 192. Iterumq; : "Et ne

36.
Britones Veteres
Pontificem R.
Nescisse Error
est.

ne quidem hic dubitandum erat, quin potuerint *Collegæ* eum saltem pro *Collegâ* non agnoscere, qui se ipsum *Episcopatu Exuerat per Crimina*. Sed *Crimin* talia esse oportet, quibus non solum *Mernerit* ut *Exueretur*, Sed quæ ipso *Facto* illum *exuerint*, atq, *incapacem* reddiderint *Officii Episcopalis*. Nam ne hic quidem *Quæstio* fuerit de *Episcopo*; sed de illo, qui *olim* fuerat, jam vero *non* sit amplius *Episcopus*. Hic ergo tantummodo de *facto* quæritur. De eo ubi constat, *non* habet *Reus*, quâ *Exuatur*, *Potestatem Episcopalem*; Nec *Opus* erat *Judice* qui eum *exuat*, sed quo *Sedes* illius antea *Vacua* suppleatur. *Ibid.* Id quod multo magis de *Britonibus* dicendum, post *Conciliorum* etiam *Generalium*, & quidem *Provincialium*, quibus adfuerunt *Episcopi Britannici*, pro *Pascha* vero & *Catholico* *Definitiones*, quas etiam postea firmabant *Miracula*, & *Divina* *Judicia*. Neq; vero prætereundum, quomodo *Augustino* favit *Pontificis summi* *Sententia*, hac in *causa* lata. Interroganti siquidem *Qualiter* deberet cum *Galliarum* & *Britanniarum* *Episcopis* agere? Respondit *Gregorius*: In *Galliarum* *Episcopos* nullam tibi auctoritatem tribuimus, quia ab antiquis prædecessorum meorum temporibus *Pallium Arelatensis* *Episcopus* accepit, quem nos privare auctoritate percepta minimè debemus. *Britanniarum* vero *Omnes* *Episcopos* tuæ fraternitati committimus, ut *indocti* doceantur, *infirmi* *persuasione* roborentur, *perversi* auctoritate corrigantur. *Bed. L. I. C. 27.* Quid autem mirum si *Episcopi* isti *Perversi*, adeoq; *Hæretici*, quatenus in *Erroribus* suis *Pertinaces*, pro *nullis* habeantur?

37.
Columbae Sui.
rumq; autorita-
ti occurritur.

Non Moror quid de *Patre Columba* aliisq; obtenditur, quorum *Sanctitatem* & *miracula* laudabat *Colmanus* in favorem *Erroris* sui *Paschalis*. Pro me loquatur *Beda*: "Qualiscumq; fuerit ipse, *Columba*, Nos hoc de illo certum tenemus, quod reliquit *successores* *Magna* *Continentia*, ac *divino* *amore* *regu-*
lariq;

lariorum institutione insignes. In tempore quidem summae Festivitatis dubios circulos sequentes, utpote quibus longè ultra Orbem positis, Nemo Synodalia Paschalis Observantiæ Decreta porrexerat; tantum ea quæ in Prophetis, Evangelicis & Apostolicis Literis discere poterant, pietatis & castitatis Opera diligenter observantes. Permanfit autem huiusmodi observantia Paschalis apud eos tempore non paucò, hoc est, usq; ad annum Dominicæ Incarnationis Septingentesimum decimum sextum, per annos centum quinquaginta. At tunc veniente ad eos reverendissimo ac sanctissimo Patre ac Sacerdote Egberto, de Natione Anglorum, qui in Hibernia diutius Exulaverat pro Christo, eratq; & doctissimus in Scripturis, & longæ vitæ perfectione eximius, Correcti sunt per Eum, & ad verum Canonicumque Paschæ diem translati, quem tamen & antea non semper in Luna decima quarta cum Judæis, ut quidam tenebantur; sed in die quadam Dominica, alia tamen quam decebat hebdomada celebrabant. Sciebant enim ut Christiani resurrectionem Dominicam quæ prima Sabbati facta est, prima Sabbati semper esse celebrandam: Sed ut barbari & rustici, quando eadem prima Sabbati, quæ nunc Dominica dies nuncupatur, veniret, Minimè didicerant. Verum quia gratia Charitatis fervere non omiserunt, & huius quoq; rei notitiam ad perfectum percipere meruerunt, juxta promissam Apostoli dicentis: Et si quid aliter sapitis, & hoc quoq; vobis Deus revelavit, *Bed. L. 3. c. 4.*

Audiamus etiam quid *Colmano* Patres suos, *Columbanus* aliosq; laudanti respondet *Wilfridus*, Vir sanctus & doctus: "Justius multo est, de incognitis bonum credere, quam malum. Unde & illos Dei famulos, ac Deo dilectos esse non nego, qui simplicitate rustica, sed intentione pia Deum dilexerunt. Neq; illis multum obesse reor talem Paschæ observantiam, quamdiu nullus advenerat, qui eis instituti perfectioris decreta, quæ sequerentur, ostenderet. Quos

H

utiq;

utiq; credo, si quis tunc ad eos Catholicus Calcula-
tor adveniret, sic ejus monita fuisse Secuturos, quo-
modo ea quæ noverant ac didicerant, Dei mandata
probantur fuisse secuti. Tu autem, & Socii tui,
si audita decreta Sedis Apostolicæ, imò Universalis
Ecclesiæ, & hæc Literis Sacris confirmata sequi
contemnitis, absq; ulla dubitatione peccatis. Est
enim Patres tui Sancti fuerunt, nunquid Universa-
li quæ per Orbem est Christi Ecclesiæ, horum est
paucitas uno de angulo extremae insulæ, præfere-
nda? Et si Sanctus erat ac potens virtutibus ille Co-
lumba vester, imò & noster, si Christi erat, num
præferri potuit beatissimo Apostolorum Principi,
cui Dominus ait, Tu es Petrus, & super hanc Pe-
tram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi
non prævalebunt adversus eam, & tibi dabo claves
regni cælorum. *Id. L. 3. c. 25.* Quis autem hujus Dis-
ceptationis finis? Hæc perorante *Wifrido*, dixit
Rex: Verène Colmane hæc illi Petro dicta sunt a
Domino? Qui ait: Verè, Rex. At ille, Habetis, in-
quit, vos proferre aliquid tantæ potestatis vestro
Columbæ datum? At ille ait: Nihil. Rursus au-
tem Rex: Si utriq; vestrum, inquit, in hoc sine ul-
la Controversia consentiunt, quod principaliter hæc
Petro dicta, & ei claves regni cælorum sint data a
Domino? Responderunt: Etiam, utrique. At ille
ita conclusit: Et Ego vobis dico, quia hic est Ostia-
rius ille cui ego contradicere nolo; sed in quantum
novi, vel valeo, hujus cupio in Omnibus obedire Sta-
tutis; ne forte, me adveniente ad fores regni Cæ-
lorum, non sit qui referet, averso illo qui Claves te-
nere probatur. Hæc dicente Rege, faverunt adsi-
dentes quiq; sive adstantes Majores unâ cum Medio-
cribus; & abdicata minus perfecta institutione, ad
ea quæ meliora cognoverant, sese transferre festina-
bant. *Ibid.*

Et hæc quidem dicta sunt, ut non dubitemus Authorem nostrum Clarissimum longissime a vero abfuisse, dum rejecto *Petro*, Supremum Ecclesie Principem *Jacobum* haberi voluit. Verum ut de *Ecclesia prima* Principe Summo, ita & de ejus *Duratione*, quæ præter omnium Expectationem Brevis admodum efficitur, graviter Erratum est. Audiamus enim & hic etiam Authorem ipsum doctissimum: "*Orbem Universum Episcopis primis Hierosolymitanis*, Ego diutius obnoxium non existimo, quam dum superesset *Ultimus* è *Stirpe* Domini *Apostolus*, qui *Secundus* erat *Episcopus Hierosolymitanus*. Et quidem ad *Trajan* tempora, *Simeonisq; Cleopa* Martyrium, descendit Jus illud Ecclesie *Hierosolymitanæ*. p. 54. Tum etiam postea *Tempus*, quo Mutatio ista contigit accuratius assignat dicens: "*Stirps Domini ac Davidis Extincta*, A.D. 107. vel potius forte 103. vel 104. p. 61.

Ecclesia scilicet ista *Primæva*, quam sub *Jacobo Hierosol.* fundatam errat Vir Clariss. ab anno 34. quo *Episcopus Ordinari* dicitur, ad 104. per Septuaginta solum annos floruit. Ergo, quæ in annos omnes nata est dilectissima Christi Sponsa, Septuagenaria, veluti senio ac morbis confecta, elanguit & expiravit: Quamq; Uxorem sibi indissolubili Vinculo, & Sacramento Magno, adjunxit Dominus, Eam mox, Nova alia in thalamum suum admissa, quasi Conversationis prioris pertæsus, repudiavit.

Ergo brevisculo hoc temporis intervallo, quod in Sole positum est Tabernaculum, videri desinit: Fundatus exultatione Universæ terræ Mons Sion, Civitas Regis Magni, Civitas quam in æternum fundavit Deus, evertitur: Mons Excelsus, & Magnus implens omnem terram, Excisus est: Regnum quod in æternum non dissipabitur, & Regnum quod alteri non tradetur, comminuet autem & contumet universa Regna hæc, stabitq; ipsum in æternum, perit: Regnum Cælorum, Regnum cujus non erit finis, dignitate ac honore suo omni spoliatur: Do-

mus Dei vivi, Columna & Firmamentum Veritatis, Solo æquatur: Templum, cuius Typo extruendo anni Multi vix luffecerint, dirutum est: Populus, quocum perpetuum fædus iniit Dominus, ablatum est: Multitudo, quacum se fore usq; ad Consummationem Seculi promissit Veritas, abalienatur: Fructifera Vineæ, Jonæ hederæ ad instar, exaruit: Lux Mundi evanuit: Imò & expressiori Voce, vel ipsum Christi Corpus Myfticum, Mortuum est ac Sepultum, non ullam unquam in his terris, si per Authorem nostrum steterit, resurrectionem Expectans.

Ergo Ecclesia illa Sancta, Catholica, cuius Exemplar Archetypum & Ideam in Cœlis æternam, Civitatem Cœlestem, Cujus & faciem ipsam in terris amabilem, toties admirati sumus; Quam sæpius, & multis modis prænuntiarunt Prophetæ; Quam sapientissimus Dominus sic super Petram fundavit, ut contra eam Inferorum Portæ nunquam sint prævalituræ; Quam continuo, & veluti in perpetuum Mansuram prædicarunt Apostoli; Quamq; Sæculorum etiam Omnium Ratiocinia in Omne tempus duraturam fecerunt, ut olim Gens Romana, Res erat unius ætatis: L. Florus Lib. I. cap. I. Nec Domus absimilis, quam Vir stultus adificavit super arenam, & descendit pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt Venti, & irruerunt in Domum illam, & cecidit, & fuit ruina ejus Magna. Neq; vero est quod Ecclesiam hanc primævam Monarchicam, non penitus ablatam, sed in aliam, Imaginariam planè, Mutatam dicat quispiam; Cum ab initio non aliam Ecclesiam, quam prius laudatam hanc, quam sensu etiam laudato Monarchicam agnoscimus, instituit Christus, aut ejus Apostoli: Quod ex Dictis constat. Neq; hæc ipsius Forma Monarchica, nisi & ipsa hac pereunte Ecclesia, (siquidem per Mutationem, similiter ac per Annihilationem, desinente Rei cujusvis singularis Specie, desinat Res ipsa oporteat) in aliam Mutari potest; Quod etiam ex Dicendis postea patebit. Ut hic id etiam non memorem, Regimen Episcoporum

Episcoporum Parium Absolutorum, ac Independentium quod introducendum proponitur, *Exemplar* nullum in Coelo, aut in terris, aut apud Inferos habere, Nec Corpus *unum*, cum ei Multiplicantur ejusmodi Capita Independentia constituere posse, nedum *Visibile Unum* cum ei non sit visibile *Unitatis* Principium.

Quarendum autem nunc, an Super Domini nostri *Cognitione* fundata sit hæc ipsius Ecclesia Primæva. Id quod in Verbis prius allatis, & aliis multis in locis urget Author Doctissimus. p. 15. 16. & p. 54. 61.

39. *Et de ejus fundatione ex cognitione.*

Non autem ex Mente Domini. Est enim id quidem insolentius factum, Dominum nostrum ab hujusmodi affectu omni humano alienissimum, *Προσωπώτατον*, Suisque ratione Generis iniquius faventem Statuere, quo Cognatos suos aliis omnibus in Causa Spirituali præferret: Cum Cuidam dicenti Ei, *Ecce Mater & fratres foras stant querentes te alloqui*, Ipse respondens ait, *Qua est Mater mea, & qui sunt fratres mei? Et Extendens Manum in Discipulos suos, dixit, Ecce Mater mea, & fratres mei. Quicumque enim fecerit Voluntatem Patris mei, qui in Cælis est, ipse meus frater, & Soror, & Mater est.* Mat. 12. 47. ad 50. Quibus quidem Verbis, Commentante Viro doctissimo atque Dignitate Episcopali Claro, Jansenio Gandauensi in Concordia Evangelica, "Dominus velut indignatus interpellanti se, curius respondit, & primum quidem sic respondet, quasi Matrem Secundum Carnem & Cognatos non agnosceret, quo doceret in Negotio Evangelico non agnoscendam aut spectandam Cognationem Carnis, Nec ob ullos humanos affectus Sermonem Evangelicum interrumpi debere. Deinde verò aperit quos potius in Eo Negotio, quod tum agebat, Matris & fratrum loco haberet, nimirum Discipulos suos, & quotquot Dei patris Voluntatem cognoscere Cuperent, & Cognitam adimplerent. Quo nos docuit,

ut

ut & nos in Comparatione Dilectionis Carni Spiritum præferamus, & intelligamus Cognationem Spiritualem potiore esse Cognatione Carnali, &c. Porro quod Salvator dicit, Eos qui faciunt Voluntatem Patris sui, esse Fratres, Sorores, & Matres suas; Simpliciter sic est intelligendum, ut ideo dicat Fratres & Matres, quod non solum eos diligat tanquam Fratres & Matres, sed quod Eos etiam Fratrum & Matrum loco habeat, ob Cognationem Spiritualem, quæ contrahitur cum ipso ex adimplentione Voluntatis Patris Cœlestis. Ut enim per Evangelium Nova est Nativitas, ita & Nova Cognatio. Subtilius autem: Qui facit Voluntatem Dei frater Christi est, quia Ejusdem Patris Cœlestis jura filius factus, ac Cohæres Christi: Mater vero est, quia Christum in Corde suo parit & nutrit, aut prædicando in Cordibus audientium infundere & generare studet: quomodo *Paulus* scribens *Galatis* Significat se Christum esse Matrem, cum dicit: *Filioli mei, quas iterum parturio, donec formetur in Vobis Christus*. Significatur autem etiam illa locutione, ipse meus frater, & soror, & Mater est; in Cognatione Spirituali nullam esse Sexus rationem, quod & *Paulus* testatur scribens *Galatis*, in Christo Jesu, non esse *Masculum*, neq; *fœminam*, sed Omnes *Unum* esse. Hæc Ille. Et certe ad Mentem Domini. Neq; verò Credibile est Apostolos, qui toti ex Ore Magistri, Domini ac Servatoris Unici, pendeant, ipsius Monitis instructos, Cognationis Ejus Carnalis rationem ullam, in hac Maximi Momenti causa, habuisse. Quin nec aliquid *Urbi*, aut *Genti* hac dandum est; cum Textus citati Verba sunt: *Non est Judæus neq; Græcus, non est Servus neq; Liber, Omnes enim Unus estis in Christo Jesu*. Quoad *Urbem* autem, *Jerosolymæ* Civitatem, prædixerat Dominus Eam mox perituram. Et quidem, cum per Christi adventum Lex & Sacerdotium Mutata sunt, ita & Consentaneum fuit Summi Sacerdotis Locum mutari, prout antea dictum est. Quin & id etiam

am addendum, quomodo Apostolus ipse, Capite laudato, hæc habet : *Omnes enim filii Dei estis, per fidem in Christo Jesu.* Quo rectius certe *Petro*, post Fidei Professionem, quam *Jacobo*, Cæterisque, siquidem *Joanne* teste, nec *Fratres Domini* credebant in *Eum*, Sed *Petrus* primus Apostolorum Christi Divinitatem & Verbi Incarnationem intellexerit & confessus est, Primatus merito Concedendus.

Poterat quidem Dominus plures ex Cognatis suis eligere Apostolos. Accidentarium autem erat quod ipsi *Jacobus* & *Simeon* fuerint Cognati. Neq; aliud inde deducendum, quam quod tum temporis Cognatio Carnalis Promotioni Spirituali acquirendæ non in impedimento fuerit. Id quod in Seculo etiam Secundo ex Polycratis Episcopi Ephesini familia constitit, è qua Octo Episcopi Cognati, suo quisq; Ordine, Sedem illam occuparunt. Postea autem ab Inconvenienti, & Corruptionibus, Contrariis quibusdam Simoniacis, inde Ortis, in Conciliis decretum fuerit, quod Nemo saltem filius, Patri suo in Sede Ecclesiastica immediate succederet, hocq; Canones isti, Dispensatione non intercedente, Vim suam retinent.

Id unum hic restat, ut Argumenta quibus pro Primatu S. *Jacobi* Fratris Domini fortissime pugnat Vir doctissimus, nunc Exactius Expendam. Quæ certe cum non antiquam exquirant Matrem, nec S. Patrum Vestigiis incedunt, sed Limites omnes Veteres amovere, Titulosq; Novos in Ecclesia creare studeant, Quis non, etiam dum in genere spectantur, expectat ut Validissima habeantur? Si vera quidem sunt, quæ proponuntur, sufficit huic Causæ, nec Curpiam id Crimini dandum est, si iniqua & perversa Mens hominum, Veritatem non recipit. Fateor Equidem. Sed de Veritate hac ipsa queritur. Neq; expectandum est, ut quæ solo Authoris Clarissimi Nomine ac Autoritate Valent, hæc unquam sufficerent. Imo Fac Vera viderentur.

Nova

40.
Quæ argumen-
ta pro Primatu
Jacobi Expectan-
da.

Nova tamen sunt, aut à Deviorum latebris noviter Educta: Et Notum est, apud Omnes Ecclesias rectè sentientes, quanto Scandalo subjacet, quodcunq; Ejusmodi Novitatem sapit. Qualia igitur, & quam Certa esse debent Argumenta, quibus Vir doctissimus, hanc suam Hypothesin probet esse Veram! Quibus Rationibus uti ipsum Oportet, ut Sententiam, quam aliæ tuentur Ecclesiæ, Falsam aut inanem ostendat! Inter illas Ecclesias sunt pleriq; Literati, Et in Omnibus Veterum Scriptis Versatissimi: Neq; quenquam latet, quantum in hoc ipsissimo argumento de Primatu Ecclesiæ desudarunt, ut, quid docuerunt Apostoli, quid Successoribus traderunt, ipsis Exploratum esset. Frustra igitur res agitur, nisi Magni Nominis Authoritati accedant Rationes, Eæque adeo Certæ, ac Evidentes, ut omnem in hac re amoveant Scrupulum, & Cæterarum Ecclesiarum Sententias penitus Incertas reddant.

Argumentum
Primum Exponitur. Speciatim autem, si pro Primatu S. Jacobi Argumenta perpendantur, Primum est: Quod "Regimen Ecclesiæ Christianæ Hierosolymitanæ accuratè responderit Templi Hierosolymitani Regimini, quantum licuit per Oeconomix Diversitatem. Unde sicut in Synædro Judaico nulli locum habebant, nisi è Stirpe Aaronica Oriundi, ita & in Christiano Synædro, Eminebant ipsi, qui Christo Domino Cognatione juncti fuerant; inter quos Primus erat Jacobus. Par. p. 9.

Verum ut quæ prius de Cognatione dicta sunt hic mittam, Unde, quæso, constat, Eandem rationem Generis vel Stirpis habitam esse in Evangelio, ac in Lege Moysi? In Lege Manifesta est Mens Dei, nullum fore Pontificem, nisi à stirpe Aaronica, nunquid & in Evangelio inveniatur hujusmodi Præceptum, nullos fore Apostolos, nisi è Stirpe Domini? Contrarium ab Authore ipso, p. 15. ostenditur; Non fuisse scilicet è Stirpe Domini, qui explerent Quodenarium numerum Apostolorum, ideoque aliunde;

non

non habita vel Generis, vel Tribuum ratione, fuisse vocatos.

Et nonne ex hoc Manifestum est Consilium Domini, se noluisse ex una Stirpe eligere sibi Apostolos; Neq; ut hoc commune haberet Evangelium cum Synagoga? Si enim voluisset, nonne penes ipsum erat, Stirpem suam æquè fecundam reddidisse, ac Aaronicam; ut ex illa sibi suppeditarentur non solum Apostoli, sed & Ecclesiæ suæ Pontifices, usq; ad Consummationem sæculi? Nulla igitur sit super hac re Dissertatio, cum Dominus ipse locutus est. Præcipuè verò, cum constet ipsum adhuc plures habuisse Fratres, quos tamen ad Collegium Apostolicum non vocavit, ut videre est *Joannis*, cap. 7.5. Unde & Arbitraria penitus videntur, quæ de Cognatorum Domini Præfectura dicta sunt.

Verùm, inter Apostolos, "*Primos* saltem fuisse Domini Cognatos, Manifestum est. *Ibid.* Unde autem Manifestum? Nunquid primi vocati sunt à Domino? Nunquid Eis Privilegia aliqua super cæteros concessit? Nunquid Singularia aliqua vel Amoris, vel Honoris, vel Existimationis, vel Dignitatis Argumenta Eisdem exhibuit? Nunquid verba aliqua, per totum Evangelium Extant, quibus hæc Privilegia Cognatis Apostolis, vel promisit, vel prædixit? Nihil horum ostenditur. Nam & alii Primi vocati sunt; Et quæcunq; memorantur Singularia vel Amoris vel Honoris Privilegia, hæc Omnia Collata sunt in Tres alios Apostolos; nempe *Petrum, Jacobum & Joannem*, Filios *Zebedai*. Hosce Tres, ad Apostolatum vocatos, Novis Nominibus insignivit Christus Dominus: Hos interesse permittit Miraculo, cum Archisynagogi filiam à Mortuis Excitavit. Hos ex Omnibus Elegit, qui sibi adessent, dum in Hortum secessit, Oraturus Patrem. Hæc singularia sunt, tam Affectus, quam Honoris Argumenta; Nulla vero hujusmodi legimus de altero *Jacobo*, vel Fratribus Ejus: Ideoq; quare hos Cognatos Apostolos *Primos* fuisse quis al-

ferat, & Manifestum afferat, nondum exploratum est.

⁴²
Secundum.

Secundum Argumentum est: "Quòd apud *Irenaeum*, Ecclesia *Hierosolymitana* fuerit Ea, Ex qua Omnis Ecclesia habuit initium: Ea, quæ fuit Civitas Omnium Civium Novi Testamenti, Ut & Omnium Metropolis. Sic ut Clariss. Authori Omnes aliæ Civitates Christianæ visæ fuerint tantum huius Colonix. Unde & Ipsi Confirmatum fuerit, quòd sicut Clero *Hierosolymitano* *Judæo* parebant Omnes per Orbem Universum dispersæ *Judæorum Synagoga*, ita Clero *Hierosolymitano* Christiano obsequium deberent Omnes Orbis Universi Ecclesie. Quibus & id additum est, Quòd sicuti ab Urbium Subditarum Presbyteris Appellatio fuerit ad Pontificem Maximum, & Synedrium *Hierosolymitanum*, Similiter ab *Antiochenis* & Ecclesiis *Syria* & *Cilicia* provocatum ad Apostolos & Presbyteros legimus Ecclesie *Hierosolymitanæ*. p. 24, 25, 26.

Magna sunt, fateamur, quæ prædicat *Irenæus* de Ecclesia *Hierosolymitana*, & meritò quidem. Nam cum ibi Christus passus sit, & Resurrexerit; Cum ibi Potestatem dederit *Petro*, reliquisq; Apostolis Prædicandi in Universo Mundo; Cum ibi descenderit Spiritus Sanctus; Cum ibi primò Convenerint illi Omnes Apostoli, & inde in Universum Orbem Exierint; Cum *Petrus* Ipse sive solus, sive Apostolis Cæteris approbantibus fortè & assistentibus, Ecclesiam istam primò fundaverit; Verissimum est, quòd ex hac, Omnis Ecclesia habuit Initium, multumque Ei debuit. Neq; tamen inde sequitur, quòd post Christi Ascensionem in Cælum, Omnes Ecclesie huic Uni, nisi in Quinquennio quo Ei præfuit *Petrus*, veluti in Omnes Supremum Jus habentis, parebant. Nec quidem aliquid habet *Irenæus*, quo Hypothesi huic deserviat.

Neq;

Neq; verò dubitamus, quin ad hanc Ecclesiam provocatum sit ab *Antiochenis* & Ecclesiis *Syriae* & *Ciliciae*, quia ibi tunc aderat *Petrus* cum cæteris Apostolis, quorum erat deliberare de rebus ad Universum Grægem spectantibus. Sed quid hoc ad Primatum *S. Jacobi*?

Tertium est, Quod "Ecclesia *Hierosolymitana* ita erat Metropolis Omnium Ecclesiarum, ut Spes nulla foret *Civitatis Cælestis Hierosolymitanae*, nisi per *Terrestrem*. Id enim supponit *Insertio*, *Rom. 11. 17.* Quippe Omnes *Gentiles* sunt *Rami adscititii*, ex *Olive agresti* Oriundi. Unde necesse est, ut inserantur Trunco *Naturalis Olive*, Ecclesiæ scilicet *Hierosolymitanæ*, quæ tota ex *Judaïs* constabat, qui Erant tam *Fide*, quam etiam *Stirpe, Israelita*. p. 28, 29.

43.
Tertium.

Hæc quidem Authoris doctissimi Hypothesi ad Literam convenire videantur. Neq; verò dubitamus, quin ab initio, ante propagatum Evangelium, cum Ecclesiæ *Hierosolymitanae* præfuerit *Petrus*, Eaq; erat Omnis Ecclesia, Spes nulla foret, nisi per eam, Ecclesiam utpote tunc Solam, Cælestis illius quam avemus *Jerusalem*. Quid autem hæc ad Primatum illum de quo jam contenditur? Quin &, cum Apostolus alibi, *Gal. 4. 26.* Expressis verbis testatur, se loqui de Cælesti *Jerusalem*, quæ est Mater nostra, hæc parum conferunt ad impugnatum Primatum *Terrestri*. Neq; quidem idem Apostolus, *Rom. 11. 17.* de Eadem *Terrestri* ita intelligi potest, ut Evangelio propagato, non pateret aditus ad Cælestem *Jerusalem*, nisi Eis tantum, qui *Terrestri* illi, quasi *Naturali Radici*, infererentur. Hæc enim Verba Apostoli non solum vera erant tempore illo, quo adhuc stetit *Urbs illa*, nondum à Romanis deleta, sed etiam post *Excidium* & *Urbis* & Ecclesiæ *Hierosolymitanæ*, & etiam modo. Quotquot enim *Gentiles*, per tot *Seculorum Seriem*, vocati fuerint ad *Fidem Christi*, adeoq; in Ecclesiam ejus quamcunq; debite admitti,

admissi, Omnes sunt ex Naturali Oleastro excisi, & in Bonam Olivam inserti. Et quo modo? Per Terrestrem Jerusalem; vel per Ecclesiam singularem ibi ab Apostolis fundatam? Hoc fieri non potest, cum Utraq; jamdudum everfa sit: Sed per Fidem, quam accepimus à Christo & Apostolis, in quavis Ecclesiæ parte debitè professam: Siquidem hi Omnes ex Semine *Abraha* & Patriarcharum erant, quibus Promissiones factæ sunt; & dum Gentiles, Fidem hanc ab Apostolis amplexi sunt, Judæis non credentibus, hoc modo fracti sunt Naturales Rami, & alii ex Oleastro inserti. Hinc Omnibus sic insertis factum est Jus ad Cœlestem Jerusalem, non solum tempore Apostolorum, sed & modo, post Excisam Urbem & Ecclesiam Hierosolymitanam. Unde & Apostolus precatur *Pacem super Israel Dei*, Gal. 6. 17. super Omnes scilicet, qui sic per Fidem ex Abraham Nati sunt. Quomodo igitur hinc valet sequela ad stabiliendum Primatum *Jacobi* & Authoris Hypothesin?

44.
Quartum.

Quartum, “S. *Jacobum* Collegii Christiani *Præsidem* reputans, Ipsum, cum Epistolam suam *Διασπορά* inscribit *Δωδεκατὺλῳ*, Apostolas pro Tribuum numero Duodenos spectasse docet; Tum verò, quod Tribuum Omnium Nomina inscripta habuit in *Pectorali* Summus *Judaorum Pontifex*; cum in fronte habebat *Laminam Pontificalem* S. etiam *Jacobus*, siquidem fidem habeamus *Epiphanio*; Quærit etiam, Quidni itaq; & *Pectorale* similiter habuerit? p. 10, 11.

Præsidatum istum ponit Vir doctissimus, nondum probatum. S. *Jacobi* Verba sunt: ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ Διασπορᾷ. *Duodecim Tribubus Dispersis*, vel *quæ sunt in Dispersione*. Quæ autem hæc Epistola Catholica, seu Universalis dicitur, quod Uni vel alicui homini, vel Civitati, vel Regioni non sit inscripta; Fidelibus certè Omnibus Judæis, Cujuscunq; Tribus

Tribus sint, per terrarum Orbem dispersis, Non Apostolorum solum Cætui, Duodenario, hîc Salutem dicit.

Quin S. Jacobi Laminam Pontificiam ex Autoritate S. Epiphaniî non admittit Petavius: Nam quos inquit, hæres. 29. citat [Eusebium, Clementem] Epiphanius, de Johanne, non Jacobo ista Scripserunt. Ad Hæres. 78. Verum Fidem etiam habeamus S. Epiphaniô, qui hæres. 29. 78. S. Jacobum Scribit bracteam seu folium aureum in Capite gestasse, Dignitatis Episcopalis Insigne. Sed & id quoq; de S. Johanne, uti dictum est, Clemens affirmat, atq; etiam Eusebius Hist. Eccl. L. 3. C. 25. Et de S. Marco ex Passionis ejus MS. antiquo Valesius in locum Eusebii. Ut vel inde Sacerdotes Christianos non minus quàm Judæorum atq; Ethnicorum ab initio Splendidè Ornatos, Inîo S. Jacobum ipsum Episcopum, seu fortè Archiepiscopum fuisse, non imaginaria autem ulla supra Cæteros Omnes præfectura donatum agnoscamus: Cum ab hac Institutione Apostolica manarunt Episcoporum quorumcunq; Christianorum Mitræ, quas in Regni Sacerdotalis Monumentum Antiqui Coronas vocitarunt. Baron. an 34. N. 293. Neq; verò hîc omittendum, quod Ornamentum istud à S. Joanne gestatum fuerit, quo tempore Primatus Hierosolymitanus Viguisse dicitur; Quippe quod Ipse obiit Secundum Chronologos an. 101. cum tamen Primatum illum supra, non desuisse ante an. 104. dictum est: Ut inde etiam intelligeremus illud non fuisse Primatus hujusce Argumentum. Nihil igitur hîc S. Jacobo proprium legimus, quo Ipse Pontifex Summus, aut Collegii Christiani Præses habeatur. Addit quidem S. Epiphanius, hæres. 30. 78. S. Jacobum perpetuam Virginitatem illibatam conservasse. Quod item affirmat S. Hieronymus L. 1. Contra Jovinianum, C. 24. Quo magis Ipsi quidem, hac in causa, Corona detur: Quod tamen asserere non ausus est Vir doctissimus, alias nihil ad illum aliis omnibus anteponendum Omittens. Quin & ex
 Authoris

Non certe S. Jacobi Laminam, cujus meminit Epiphanius, Non S. Joannis ~~meta~~ ^{metaphorice} cujus idem meminit Eusebius, S. Petri Primatum minuisse Existimarunt laudati hi Scriptores: Cum Ille in hæresibus hæc habet: *Elegit Deus Petrum, ut Dux esset Discipulorum Suorum.* Et in Anchorato: *Ipse autem Dominus constituit Eum Primum Apostolorum, Petram firmam, Super quam Ecclesia Dei edificata.* Hic autem in Chronicis, Anno Domini 44: *Petrus Apostolus natione Galilaus Christi Pontifex Primus, cum primum Antiochenam Ecclesiam fundisset, Romam proficiscitur, ubi Evangelium prædicans Vixit quinquaginta annis Ejusdem Urbis Episcopus perseverat.* Et in Lib. 2. Hist. Eccl. cap. 14. de Corruptela quam Simon Magnus invexerat loquens: *in Παράγας, &c. Benigna & Propitia Dei, totius hujus Universitatis Rectoris, erga humanum Genus Providentia, sortem, ac præpotentem, & reliquorum Apostolorum, propter virtutis amplitudinem, Principem Petrum, Romam versus, ad ejusmodi pestiferam Vitæ humanæ Corruptelam delendam quasi manu deduxit.* Et postea, de Marci Evangelio scribit *Petrum Apostolum, cum divina Spiritus Sancti Revelatione suggerente intelligeret illud Opus editum esse, propenso & acri Romanorum (qui multis precibus a Marco, ut illud Scriptis mandaret, contenderint) Studio magnopere fuisse delectatum, hancq; Scripturam Authoritate iurata fecisse, quo in Ecclesiis passim prælegeretur.* In Libro autem Septimo, dum Pauli Samosatensis hæresiarchæ Depositionem recenset, præclare ostendit Petri Primatum haudquaquam fuisse in Ejus Persona terminatum, sed in alios Romanos Episcopos Petri Successores derivatum. Sic enim ait, c. 30. *τὸ Ἀδὸν Παύλῳ, &c. Ubi Paulus igitur simul cum Ortho-*

Orthodoxa fide Episcopatum amisisset, Dominus Ministerium Ecclesie apud Antiochiam suscipit. Verum cum Paulus ex Episcopi Domo, ejus Ecclesia propria exire noller, Imperator Aurelianus de ea re rogatus Sententiam, sanctissime quid esset agendum decrevit. Præcepit enim ut Domus Ecclesie illis tribueretur, quibus Italia & Urbis Romæ Episcopi, per Literas tribuendam præstiterent. Apud N.cephorum autem, citante Usserio Armachana, est: ^ἡοἱς ἀν' οἱ ποῦνς ἐπισκοπῶν ἐπιστάμοντες εὐδοκῶσιν. Illi quoque Romani Episcopi literis suis comprobassent. Hist. l. 6. c. 29.

Laminam verò hanc Pontificis Frontalem, Cui ^{ליהוה} ^{שקד} *Sanctitas Jehovæ*, ex Mandato Dei, *Exod.* 28. 36. inscribatur, non facile Credam à S. Jacobo gestatam. Id enim S. Epiphanius non docet: Nec Ratio ulla admittit: Cum Judaïsmum plus nimis Sapuit, & non Ipsi jam Fideli ac Apostolo, nec Populo suo Fideli, Opus erat Ejusmodi Monitore, quo tamen egebant Judæi, populus Carni & Vanitati deditus: Unde & Ornamentis hisce Decorati sunt. Multo autem minus, cum non de Sacerdotio Judaico, sed de eo potius quod de *Stirpe* Christi fuerat, gloriandum Ipsi erat, ad mentem Clarissimi Authoris. Et ne de hoc quidem, meo saltem judicio, qui Ipsum propriis suis meritis inclaruisse Censeo, nec tamen adeò Mente Elatum, ut Laminam Pontificis summi frontalem, titulos, aut honores ullos indebitos affestaret.

Quamquam quæ hæc à Frontali ad Pectorale Transitus? Quæ Sequela? Cum uti non Apostolo Necessarium aut Conveniens fuit Ornamentum istud, ita nec Evangelio Consonum: Siquidem Pectorale istud ^{λόγιον} & ^{λογεῖον} Græcè, Latine *Rationale*, Pontificis Hebræorum Proprium, adventante Domino, qui solus ^{ὁ λόγος}, & Ratio ipsa rectè dictus est, cum Pontifice Judæo, Typo suo, evanuit, Nemini alii Mortalium Concessum.

Pectorale

Pectorale quidem aliquod Obscurius apud *Aegyptios* usitatum legimus. *Grot. ex Diodoro & Aliano, Not. in Lib. de Verit. Rel. Chr. Spenceri Dissert. de Urim & Thummim. L. 3. c. 4. & Huetii Alnet. Quæst. l. 2. c. 12.* Unde & Decore auctum Pontifici Hebræorum concessum agnoscimus, non autem Pontifici ulli Christiano Datum.

Imò habuit certè *Pectorale* illud *Judaicum*, præter Duodecim Lapidēs & Nomina Tribuum iis inscripta, *Urim & Thummim*, ex quibus Sacerdoti Summo Responsa dabantur. Neq; quidem, quod movit *Spencerus* ille Ecclesiæ *Eliensis* Decanus Meritissimus, quis divinando assequi valeat, ubinam nisi intra amplas Pectoralis plicaturās disponerentur; aut Cui Usui Inane illud palmaris undiq; latitudinis inserviret, nisi ut receptaculi loco esset, ad Ea Custodienda. Quæso autem, num *S. Jacobi* Oraculum istud Concessum est, aut quem unquam assignemus, qui Ipsi Pectorale Oraculum, præ cæteris Apostolis, consultum iverit? Sic ut Ipse *Judex* solus aut in primis Infallibilis haberetur, Ejusve Sedem unquam hoc titulo celebratam dicamus?

Quin & hæc Duo, *Urim* scilicet & *Thummim*, Pectoralis Comites Individui, cum non Voces solæ Lamina quadam Exarata, & in ipsius arcano recondita, nec Duæ tantum Virtutes Sacerdoti Summo præcipuè necessariæ, Sed Simulachra fuerint; Ea, certè ab hominibus, aut Angelis, quicquid contra conijciant Alii, facta; Quorumque Uni saltem tanquam Oraculo Vivo, Consultum est, quod docuit in Hebræorum Legibus Ritualibus versatus in primis modò laudatus Decanus, Neutrius autem in Sacris Usus abnuat De Idololat. cap. 14. *Cantuariensis* Præsul doctissimus hodiernus; Videat Vir Clarissimus ne hac Positione sua de *Pectorali* cum Icunculis suis à *Jacobo* gestato, Præcepti de non faciendo sibi Sculptili Vis omnis enervetur; Videat, ne hac etiam ratione sua, *Pectorale* ipsum, Oraculi Divini Sedem, ad Simulachra ista recipienda compara-

tum,

tum, *Domum Deorum*, Sensu iniquiori dicant Adversarii: Videat, ne hac de causa, *Ierosolymam*, præ *Roma Meretricem Purpuratam*, ac *Matrem Abominationum*, Et quidem *S. Jacobum* ipsum Pontificem Hierosolymitanum, præ Romano, *Antichristum* nuncupent,

Quintum deductur ex *I Cor. 9.* ubi de Apostolorum Authoritate argumentatur *S. Paulus*, & Primum locum Domini Exatribus concedendum esse statuit, præponens Eos *Cepha*, his verbis: *Nunquid non habemus potestatem Mulierem Sororem Circumducendi, Sicut & Ceteri Apostoli & Fratres Domini, & Cephas?* p. 15.

45.
Quintum.

Et nunquid hoc manifestum est, ex hoc Ordine, ut Qui primo loco recensetur, Primatum vindicet Potestatis? Si hic Ordo iste innueret aliquid Dignitatis, honos ille tribuendus esset non Fratribus Domini, sed Ceteris Apostolis, Nam & hi primum locum habent ante *Fratres Domini*, ut in versu citato patet.

Quin & clarum est, ut primum locum maximè, ita & Medium aliquando, cum Tres saltem Singulares solum enumerantur, Digniori Dari, Nihil autem in præminentiam *Jacobi*, aut in præjudicium *Cepha*, hinc colligi posse: cum non Tres singulares hic recensentur, nec ignoratur, quod etiam Ultimus sæpe Locus Dignitatis Argumentum est. Et quidem, si Mentem Apostoli colligere licet, ex modo Argumentandi apud illum usitatissimo, hic Ordo numerandi videtur potius Climax, quo gradatim ascenditur a Minori ad Majus, & demum pervenitur ad Maximum. Sic enim in verbis modo laudatis, Duodecim Apostolos distinguit *Paulus* in tres Ordines, & ex iis quosdam vocat Cæteros, quosdam vero vocat *Fratres Domini*, *Cepham* autem seorsim per se & ultimò numerat, quia in Primatu suo aliis Omnibus autevit. Quo etiam modo alibi *Corinthiorum* Jactationes inanes coarguens, *Petri* Dignitatem

nitatem sub Christo solo Deoq; ipso ostendit : Ego quidem sum Pauli, Ego autem Apollo, Ego vero Cephas, Ego autem Christi. I Cor. 1. 12. Et post : Omnia vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, Omnia vestra sunt, Vos autem Christi, Christus autem Dei. I Cor. 3. 22, 23. Ubiq; Cepham seu Petrum, ultimo juxta Christum nominat, velut Maximum inter Omnes Apostolos, à quo scilicet itur ad Christum sicut à Christo ad Deum. Similiter & hic provocans Paulus ad Authoritatem Apostolorum, primò incipit à *Ceteris Apostolis*, ut inferioris Notæ ; Deinde ascendit ad *Frates Domini*, utpote Cæteris Digniores ; & Demum in *D. Petro* claudit Ordinem, quasi supra omnes Dignitate præcellenti. Sed & frequentissima etiam est hæc apud Autores alios Gradatio, qua superior postremò nominatur. Sic enim & *Agamemnon* olim apud *Homerum*, nominatis prius Ducibus alijs Egregiis, *Ajace* nimirum, *Idomeneo*, & *Ulisse*, *Achillem* tandem, uti Omnium præstantissimum, ultimò allocutus est :

— εἰς δὲ τῆς ἀρχῆς ἀνδρὶ βαλὺφόρῳ ἔγω,
 Ἡ Ἄϊας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἡς οὐ Πηλεΐδης πάντων ἐκπαγλώτατ' ἀνδρῶν.

Il. a. 145.

^{46.} Sextum constituunt illa Authoris doctissimi Verba : “Idque sanè verum fuisse constat quòd *S. Jacobum* cum *Episcopus* esset *Hierosolymitanus*, *S. Petro* præponat idem Apostolus, *Gal. 2. 9. p. 16.*

Et

Et quis hic Apostolus nisi *Paulus*, qui *Roma* una cum *Petro* sedit, & quibusdam in *Causis*, quasi Eandem cum ipso Personam sustinuit, unde aliquid Ei hac in re donandum est, quod cæteris non licuit. Verum si semel in una Epistola præcedat *Jacobus*, in Evangeliiis certe Ipsi, reliquisq; Apostolis Omnibus semper præponitur *Petrus*. Sed & hic etiam Notandum, quomodo apud variantes Lectiones Biblicas, quas exhibuit *Curcellanus* cum aliis, Una sit, *Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης*. Quam quidem Lectionem, Mirum est Virum in Criticis Versatissimum non observasse, aut Observatam, bonæ famæ cupidum, inglorius celasse. Præcipue autem cum *Ambrosius*, *Hieronymus*, *Augustinus*, & apud Græcos *Chrysostomus* ita legunt, & sic credibile est, *Paulum* esse locutum. Deinde verò cum Lectio usitata habet, *Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης*, uti & Versio vulgata, *Jacobus & Cephas & Johannes*; Si Apostolus hoc in loco Ordinem ullum servavit, repetendum hic ex modo dictis, quam ut *Primus & Ultimus*, ita & *Medius* locus nonnunquam, ubi Tres solum recensentur, Digniori datur. Id quod & hoc ipso in Textu constat, ubi *Medius* voce Syriaca *Cephas*, etiam *καὶ ἐξοχῶν* per *Eminentiam* dicitur. Copiosius autem ex hac integra ad *Galatas* Epistola: In qua, ut cætera mittam, narrat *Paulus* Apostolus, cap. 1. 18. Se eo Consilio ascendisse *Jerosolymam*, ut videret *Petrum*, & apud eum Mansisse diebus quindecim. Et dum hic Apostolus tot gravissimis Ecclesiæ & Apostolici Muneris Negotiis implicatus erat, non fas est existimare, ipsum ad *Petrum* ascendisse, & tot dies apud eum Mansisse, animi tantum, sed potius Honoris, vel etiam Officii Causa premente. Sic enim *D. Chrysostomus* super hunc locum observat, quod verbum *ἐξοχῶν*, non significat simpliciter *videre*, sed *Dignitatis & Excellentie Causa Visere*. Imo *D. Hieronymus* id auctoritati *Petri* tribuit, Ep. ad *Augustinum* 89. Ubi *Petrum* vocat *Principem Apostolorum*,

posteaq; subjungit his Verbis : *Danique Petrus tanta Auctoritatis fuit, ut Paulus in Epistola sua scripserit; Deinde post annos Tres, veni Hierosolymam videre Petrum.* Addit autem: *Es Mansi apud Eum diebus quindecim.* Ut etiam ex hac diuturna Mansione Petro honos concilietur. Et *Tertullianus, Lib. de Præscript.* adhuc amplius addit, Hoc Iter, scilicet, à D. Paulo susceptum fuisse, *Officii Causa*, ut Muneri suo satisfaceret. Præter *Petrum* quidem vidit etiam *Jacobum*, Fratrem Domini, sed ex Narrationis serie videtur id casu accidisse, non quod ad hoc eò profectus fuisset ut ipsum videret, nedum ut cum ipso Maneret.

Si verò juxta Authoris Clariss. Hypothesin, Jus Primatus fuisset penes *Jacobum*, & *Paulus* Minister tantum esset ejus Ecclesiæ *Hierosolymitanae*, proculdubio Itineris hujus Consilium in Apostolo non fuisset ad Visendum *Petrum*, sed *Jacobum*, & cum *Jacobo* Mansisset, utpote à quo totus penderet. Primæ væ quæq; Ecclesiæ Patres, hanc Peregrinationem *Pauli*, tanquam Honoris & Officii Tesseram erga *Jacobum* intellexerant, Cui Jure Debita fuisset. Sed cum Omnia Contraria fuere, videtur *Petrum*, non *Jacobum* tenuisse Universæ Ecclesiæ Primatum.

Sed & loquendi Scribendiq; Mos iste ac Stylus, quo *Jacobo* etiam huic nostro prius nominato, *Petrus* posterius licet recensitus Princeps constituitur, apud *Dionysium Arcopagitam*, Virum Apostolicum, reperitur; cum *Cap. 3. de Div. Nom.* ad *Timotheum* scribens Apostolos in Morte B. Virginis Convenisse, ait: *Namq; & apud ipsos divino Spiritu plenos Pontifices nostros, cum ut nos, ut nostri, & pleriq; ex Sanctis fratribus nostris ad Contuendum Corpus illud, quod Auctorem Vitæ Deumq; Ceperat Convenissemus, aderat autem & Frater Domini Jacobus, & Petrus excelsum Decus, & antiquissimum Theologorum Culmen.* Et alibi sæpe *Petrum* vocat *Summum & Verticalem Apostolum*, Cui & accinunt alii S. Patres. Unde & difficulter

difficiliter admittendum est *Jacobum*, Episcopum
licet Hierosolymitanum, *S. Petro* ratione Potestatis
alicujus præpositum fuisse. Imo potius dicamus
Petrum, Cui omnium Ecclesiarum Cura Commissa
fuerit, Nominatim autem Ecclesie Hierosolymitanæ
ab initio Præfectura; *Hierosolyma*, Coepiscopum
primo habuisse *Jacobum*: Similiter ac *Roma* postea,
non *Paulum* modo, sed & *Linum Cletumq;* Coadjutores,
quibus postremis Sedes illa postea data est. Quo pla-
nè appareat, quam frustra hæc Epistola ad *Galatas*,
ab Authore doctissimo in Causam suam Citata sit.

Septimum est, "Quod *S. Jacobus*
Primarias habuerit partes in Concilio 47.
Septimum.
Hierosolymitano, Act. 15. Loquitur e-
nim in illo Concilio *Ultimus S. Jacobus*. Et in *Ejus*
Verba Concilii Decretum conditum est. Quæ Sanè
Notæ sunt illius, qui Publicis Conciliis præsidebat,
pro moribus illius seculi *Romanis*. p. 16.

Quoad *Partes Primarias*, Contrarium supra Osten-
sum est. Verum ut id transeat. Nunquid hæ Notæ
Certæ & Manifestæ sunt, ad indicandum Primatum
D. Jacobi? Pro More Romanorum, Fac Certæ
sint: Sed unde constat Apostolos, qui Spiritus San-
cti ductu jam Movebantur, omnia egisse pro More
Romanorum? Ipsi, ut plurimum Piscatores, parum
Versati erant in Ritibus ad Romana Comitia Spe-
ctantibus, & vix verisimile est, hoc edoctos fuisse à
Spiritu Sancto: Et si Probabile, Certum tamen Ar-
gumentum ex hac Conjectura elici nequit. Unde
igitur Constat?

Si consulamus *D. Hieronymum*, qui Omnigena
Eruditione Conspicuis, in Evolvendis Veterum Scri-
ptis Maximam intenderat Curam, & in Ritibus Ro-
manis erat Versatissimus; hic Contrarium quidem
afferit. Afferit enim *D. Petrum* Principem fuisse
hujus Decreti Hierosolymitani, & *D. Jacobum* tran-
sisse in *Ejus* Sententiam. En Verba ejus, *Ep. 89. ad*
Augustinum: De *D. Petro*. Tacuit Omnis Multitudo,
& in Sententiam ejus *Jacobus* Apostolus, & Om-

nes simul Presbyteri transferunt. *Hæc non debent esse Molesta Lectori, sed & Mibi & Illi Utilia, ut probemus, ante Apostolum, Paulum non ignorasse, Petrum Principem esse hujus Decreti, Legem post Evangelium non esse Servandam.* Si audiatur igitur Hieronymus, in Omni Literarum genere Instructissimus, Hoc Decretum Hierosolymitanum Authoris doctissimi Hypothesi non omnino favet.

48.
Ottavum. Octavum est, ex Ordine, quo disponuntur Epistolæ Catholicæ, in Sacro Canone, inter quas Primum locum habet Epistola S. Jacobi; & Ratio est Apertissima, ob Primatum, quem tenuit inter Apostolos. p. 49, 50.

Estne hæc Ratio Apertissima? Nunquid igitur hic est Ordo, Observatus in Sacro Codice, ut ipse Dignior inter Cæteros apertissime habeatur, Cujus Liber Primum locum tenet? Nunquid *Matthæus & Marcus & Lucas* Dignitatem præ *Joanne* Evangelista Vendicant, quia Primum locum tenent Evangelia ab illis Conscripta? Nunquid & *Paulus* Cæteris omnibus, etiam & *Jacobo* anteponendus, quia Epistola Ejus Cæteris anteponuntur? Si igitur Ordo iste Dignitatis nullibi Servetur in Sacro Canone, & Fallax esset hoc Ratiocinium in aliis Omnibus, Quomodo in *Jacobo* Unico verum & Apertissimum est? Vereor Sanè hæc non a Primæva Ecclesia desumpta, sed ab Authore doctissimo, pro arbitrio, Excogitata, utpote Hypothesi suæ Idonea. Quod & magis suspicor, quoniam in alio Argumento, dum sic Hypothesi faveret, tunc *Cognati Apostoli* erant inter Omnes Primi; & jam cum Epistola *Jude*, qui etiam *Cognatus Apostolus* erat, in Calce & omnium Epistolarum Ultima collocatur, & hoc etiam pro Authoris Clarissimi rationibus satis Congruum est. Sive igitur Prima, sive Ultima sit Epistola, semper Congruus est, etiam inter ipsas, Ordo, & ejus Hypothesi adaptatus.

Hæc

Hæc sunt Præcipua Argumenta, quibus Hypothesin suam de Primatu S. Jacobi, stabilire contendit Vir doctissimus. Aliis enim quæ congerit ex Hegefippo, qui nullam tamen de Ecclesia Hierosolymitana Mentionem facit; Et de Consecratione Simeonis, & ex Recognitionibus sub Clementis Romani Nomine, cum cæteris, p. 45, 46, 47. Non est quod hîc immoremur, Cum, vel dubiæ Authoritatis sint, vel levissimæ solum Conjecturæ.

⁴⁹
Cetera minus
valente

Illa igitur, quæ jam memorata sunt, Argumenta Præcipua dicamus, quibus Fidem & Authoritatem conciliat Hypothesi suæ; Et si nunc Venia detur animi mei Sensum super his aperiendi, in hanc quidem Sententiam facile accedam: Quod Summum in illis Ingenii Acumen, & in Veteribus Eruditio, & in Applicatione Subtilitas Maximè elucet; imò & ad Explicandam Hypothesin suam Appositissima quidem Videntur, Non verò ad Probendam. Hypothesis enim hæc, ut jam Vera ac Primæva ostendatur, quàm Perspicuis, quàm Certis & Indubitatis Argumentis Demonstranda est? Neq; enim illa Argumenta, quæ ad Rem jam Receptam, Illustrandam, vel explicandam, vel Confirmandam aptissima sunt, in hoc casu Vim aliquam habent; quia Res Novæ, aut à Deviorum latebris Noviter Eductæ, non solum illustrandæ, Sed & Certissimæ probandæ sunt: Verùm hujusmodi certè hæc Argumenta non habentur, dum Certis Mediis, rem propositam non indicant, sed Incertis Sequelis vix & ne vix quidem Probabilem reddunt.

⁵⁰
Quid de iis omnibus
Sentien-
dum.

Hactenus de Ecclesia Primigenia Monarchica, in qua *Primum* quandam *Hierosolymitanum*, cum *Luthero* Somniavit. Vir doctissimus, expirantem autem cum *S. Simeone* an. 104. Quid autem porro? " *Successerunt* (sic enim habet Hypothesis) in *Singulis* Ecclesiis *Episcopi* Pares *Episcopo* olim *Hierosolimitano*. Nam pro uno *Capite* *Episcopo* *Hierosolymitano* tot erant deinde in Ecclesiis *Capita*, quot fuissent in *Singulis* Ecclesiis *πρωτοκλεις*, *Paria* deinceps cum *Capite* *Hierosolymitano*. Nec enim quicquam jam habebat *Eximium* quo se præ reliquis Ecclesiis efferret Ecclesiæ ipsa *Hierosolymitana*. pag. 68. Et postea: " Jus illud quod *Singulis* *πρωτοκλεις* accessit è *Clade* Ecclesiæ *Hierosolymitanae*, hoc erat ut eodem loco essent quo fuerat olim *πρωτοκλειος* *Hierosolymitanus*. p. 171. Iterumq; : " Ita ergo relictæ sunt ab *Apostolis* *Episcopi* *Singularum* Ecclesiarum *Potestate* sibi invicem *Pares*. p. 184. Quo autem Tempore incepit istud novum Regimen ex his Verbis Colligendum est: " *Ad Trajani tempora* *Simeonisq;* *Cleopa* *Martyrium* descendit Jus illud Ecclesiæ *Hierosolymitanae*. Multis postea annis quàm excessisset *S. Petrus*, & quàm *Scripta* *Novi Testamenti Canonica* omnia fuerint *Exarata*. p. 54, 56, 57. Et post pauca verbis antea partim citatis: " *Credideram* olim ann. *Ær. vul.* 116. *Cædem* fuisse *Simeonis*. Jam suspicor proprius ad initium *Traiani* esse admovendam. *Stirps Domini* ac *Davidis* *Extincta*, *A.D.* 107. vel potius fortè 105, vel 104. p. 61. Quin Pacificè admissum est: " Ita sane ab *Apostolorum Sententiâ* alienum esse vix potuit quod tanto *Amicorum Discipulorumq;* consensu comprobatum est, ne quidem *Uno*, quod scimus, refragante; ne quidem levissimæ discordiæ vel evanido *Vestigio*. Est potius è contra verisimillimum, ab ipsis etiam *Apostolis* paratos esse *Discipulorum* animos ut secutam regiminis *Ecclesiastici* formam placidè, & sine *Murmure* reciperent. p. 75. Sed & " *U*

51:
Ecclesia altera
Aristocratica
Qualis.

utilissima erat prædicta *Regimini Ecclesiastici forma* *Uniendo in se Ecclesiis.* p. 178. "Utilissima item *Concordia* Ecclesiarum *diversarum* secum invicem *stabiliendæ.* p. 180. Et postea : "Nihil obstabunt *Communioni* singularum Ecclesiarum *diversa Dogmata* dummodò non videbuntur *Fundamentalìa.* p. 242. Non autem nisi ferè ad *Constantinum* durans : "Quamdiu obtinuerit *Paritas* statuere difficile est, tot primævis Monumentis deperditis. Suspicio autem obtinuisse ad tempora ferè *Constantini.* p. 184.

En Mundum igitur Alterum Ecclesiasticum! Mutata est Ecclesia Prima Monarchica in Aliam quasi Aristocraticam, in qua non unus amplius Episcopus regnat, sed Plures. Singuli item Supremi & Pares. Quæ item *Paritas* anno 104. incipiens, non Christo aut Apostolis nota, sed post Exaratas Sacras N. T. Literas, Ipsosq; Apostolos Extinctos, etiam sine Murmure introducta. Imò in multis Utilis, eòq; magis quòd Fundamentalibus contenta; nec tamen in perpetuum duratura, Sed Fatis post 200 Annos cessura.

52. Hoc quidem Disquisitionis erit hujus
Primatus Ephe. Argumentum, si prius pauca de S. Joanne
senus rejicitur. Apostolo & Evangelista, Cujus unius
 Causa quasi Vorticulus in Vortice extructus est, quæram. Dictum est enim quòd "Post cædem *Simeonis* Collegium *Apostolorum Ephefi* erat sub Præside S. Joanne Apostolo, qui & *πρωτοπρεσβυτερος*, uti antea notatum, gessit. p. 79, 80, 81. Alibi que : "Primatus ab Ecclesia *Hierosolymitana* translatus est ad *Ephefinam.* p. 85. Quomodo autem hæc convenient? E Vita excesserat S. Petrus cum cæteris Apostolis : Vita functus sepultusq; est *Ephefi* S. Joannes Apostolus, ut habet *Eusebius* in Chron. Et S. *Hieronymus* in Lib. de Script. Eccl. anno Christi 101. vel ut Alii an. 104. Et tamen Ipse post S. *Simeonem* qui hoc anno 104. Mortuus est, Collegio *Apostolorum Ephefi* præfuit. Quin & *Primatum* tenuit S. Joannes ipse; *Primatusq;* ille ab *Hierosolymis* in Ecclesiam suam *Ephefinam* tran-

translatus est : Cùm tamen ex Authoris Hypothesi constat quòd Ecclesiæ *Primatus* solum apud *Hierosolymitanos* Episcopos fuerit, *Jacobum* scilicet & *Simeonem*, Domini Cognatos Apostolos, nec aliis quàm Cognatis Apostolis dandus. p. 9, 15, 16, 54, 61. Quæ hæc *'Avisopnola, Historiarum Ignoratio?* Quæ *'Evangelionis Repugnantia?* Oedipum hîc Expectamus, qui Solvat Nodum. Certè verò S. *Joannis* Præsidatum *Primatumq;* omnem hunc *Ephesinum*, cùm Contradictionibus hisce obnoxius sit, nec clara ulla Authoritate aut Ratione fundatur, Mortuo Scilicet ante *Primatus* hujus *Ephesini* ortum S. *Joanne* cujus unius gratia extruebatur, quasi *Intermundium* dicamus, quale olim inter plures suos *Mundos* finxit *Epicurus*, Imaginarium planè, Inane, & Levitate sua fugiens.

Prodeat jam *Mundus* ille alter quasi Aristocraticus, qui scilicet Ecclesia est Nova, ex *Paribus* Prioris dissolutæ quasi fragmentis *Constans*. Quippe quòd in qua *Dissociati* Episcopi Singuli *'Αυτοκεφαλοὶ* facti sunt, Suiq; Juris ad unum omnes. Et quidem nihil non in hac altera Ecclesia Extraordinarium, quo suis ipsam Viribus ruere facilè ostendamus.

53.
Ecclesia Aristocratica suis ipsa Viribus ruit.

Extraordinarium est Christi Corpus Unum in terris Visibile, post 70. annos Truncatum Capite suo uno Visibili, nec tamen Emortuum, Sed diu, ad *Constantini* ferè tempora, sine hoc Capite suo Visibili ambulans. S. *Winefreda* Ora pronobis.

Extraordinarium est, quòd Ecclesiæ unius Catholice *Capite* hoc uno abscisso, pullularunt in Singulis Ecclesiis *Capita* alia Plura, & quidem Priori *Paria*. Ut quod Ecclesiarum omnium *Matrì* diutius non licet, Ipsius *Filiabus* Separatim indulgeatur : Ut non Minor in Singulis ipsis Ecclesiis *Potestas*, quàm quæ in *Universa* obtinuit Ecclesia, jam tandem reperitur : Ut Episcopi Singuli *Hierosolymitano* absoluto, *universali*, *Infalibili*, Cuiq; Alii è Clero Om-

nes Itinerarii ac Ministri fuerint, nunc adæquentur.

Extraordinarium est, quod Ecclesia ista altera non à Domino ipso Instituta sit, nec in S. Literis tradita, nec Apostolis Nota, sed post Exaratas S. Literas Omnes, & post Apostolos è Vita egressos, anno 104. Orta. Ut non Dei Ordinatio, sed *κρίσις ἀνθρώπων*, Creatura humana audiat: Ut iam clareat, S. Scripturas non esse Morum aut Fidei Normam, quum Ecclesiæ Regimen adeò sit ad Fidem ipsam Necessarium, ut hac una de Causa Dissidentes damnet Author Egregius.

Extraordinarium est, quod Ecclesia ista altera, unanimi Consensu, Nemine Contradicente, sit Introducta. Ut vel id etiam mirari sit, quomodo nulla nova Revelatione hæc mutatio facta sit; quomodo sine levissima discordia omni placide admissa; quomodo ad hanc Mutationem Fidelium Mentes dispositæ fuerint, & tamen Apostoli nullam hujus Mentionem fecerint, nec futuram innuerent, in tot Epistolis quas ad Ecclesias Scripserint; quomodo D. *Johannes* Evangelista, qui ad hæc penè tempora vixit quando facta est hæc Regiminis Mutatio, qui Evangelium & Epistolas, Apocalypsinq; Scripsit, nihil tamen memorat, neq; monet Fideles de hoc Regimine Parium agnoscendo, nedum Stabiliendo, & demum ex Viri cl. Voto, Vano autem, restituendo.

Extraordinarium nihil ut desit, Id unum prius Querendum erat, quomodo post Mortem S. *Jacobi* Episcopi Unici, in Episcopalem Ordinem promoveri potuit ejus Successor S. *Simeon*. Similiter nunc mirandum maximè, quomodo mortuo S. *Simeone*, Episcopo etiam dum vixerit Unico, in Solo Episcoporum feraci, Plures Simul una quasi nocte, fungorum instar, exurgerent Episcopi, Aborigines certe Omnes, & à Nemine, velut Filii sine Patre, Orti, Patres autem & ipsi Nati.

Cætera

Cætera de Utilitatibus nescio quibus; & de Fundamentalibus Solis, Cessanteq; hujus Paritatis, cum aliis extraordinariis etiam postea appareant. Interea verò temporis huic Hypothesi de mutanda Ecclesiæ Monarchia in Aristocratiam refutandæ, vel id unum sufficiat, Ecclesiæ Christi formam Monarchicam, non posse, Eadem Manente Ecclesia, Mutari in Aliam. Siquidem Ecclesia Christi Natura sua, non ex Erronibus quibusdam & merè Vagabundis Christianis conflatur, Sed est Corpus Politicum, seu Societas certo aliquo Gubernandi Modo Ordinata. Unde cum Tres tantum sint Gubernandi Modi, seu Species Distinctæ, Monarchia, Aristocratia, & Democratia, Singula autem harum Species, est Cujusq; Forma ipsi dans Nomen & Esse, Mutata hac Specie, mutari & rei ipsius Formam ac Essentiam necessum est concedamus. Mutata autem rei alicujus Forma ac Essentia, Res ipsa amplius Eadem non manet. Id quod Nervosè & eleganter quidem in Politicis docet *Aristoteles*, qui Reipublicæ Forma mutata negat Eandem esse Civitatem, Sicut Harmonia non eadem est ubi à Dorico Modo in Phrygium transitor. Neq; verò Rerum Artificialium ac Naturalium hac in Causa dispar sit ratio cum Singulæ suas habent Essentias, quibus Mutatis non essentialiter mutari non possunt Res ipsæ.

Copiosius autem & variis Argumentis Theologico-politicis id ostendit *Sanderus*, Vir doctissimus, de Visibili Monarchia Ecclesiæ Libro Primo: "Cum enim Ecclesia semper fuerit Una & eadem Civitas, semper sancta, semper Catholica: Oportuit aliquid Externum & Visibile semper in Ecclesia extare, quod perpetuam & semper sui similem Ecclesiæ formam esse ac permansisse, contestaretur. Nam si Ecclesia modò fuisset à Monarchis, modò autem ab Optimatibus,

54.
*Mutatio Ecclesiæ
Monarchicæ in
Aristocraticam
refutatur ex na-
tura Res.*

55.
*Et ex Argu-
mentis Variis
Theologico-Poli-
ticis.*

ac

ac tandem à toto populo gubernata : Meritò dubitare posses, an illa interim perpetuò fuisset una & Eadem Civitas.

Ac sanè quoniam homines sumus, nec aliter nobiscum Deus, quàm cum hominibus agit : multò verisimillimum est, Deum hac in parte nihil præter Communes Jurisgentium leges ac Mores Ordinasse. Jus autem Gentium ita rem accepisse videtur, ut mutata Communi Civitatis gubernatione, tota Respub. censeatur mutata, & non jam Eadem esse, quæ antè fuit. Aut quid aliud sentiunt, qui dicunt Julium Cæsarem perdidisse Romanam Rempub. nisi eum permutasse formam ejus, ac popularem statum in Regnum & Monarchiam convertisse? Nam quod Anima est Corpori, quodque Mens & Ratio Legi : hoc idem alicui hominum societati Commune ipsius Regimen esse putant. Itaq; ut Anima semel è Corpore hominis Egressa, jam is non est amplius Homo : Sic mutata Reipublicæ Politia, non amplius est Eadem Civitas quæ fuit, sed prorsus Alia. Itaq; omnes, qui unquam de Republica scripserunt, in eo summè consentiunt, quod Modus is, quo Respublica regitur, Forma ipsius & est, & dicitur. Forma vero est unius cujusque rei intima ratio. Si ergo ex Regno fit status Optimatum, jam Forma Reipub. Mutata est. Eodemque modo fit, si ex Optimatum statu fiat popularis Dominatio. Quid multis? Audiamus hac in Causa prudentissimi Philosophi Sententiam : Sermo (inquit Aristoteles, Polit. Lib. 3. Cap. 2.) propriè ad hanc questionem pertinet, qua tandem ratione Civitas Eadem, aut non Eadem, sed Diversa esse dici debeat. Cùmque significasset, sive homines duntaxat, seu etiam locus mutetur, Civitatem tamen manere eandem : Eò tandem accedit, ut dicat : Cùm Civitas sit Societas quædam, Societas autem Civium : Utiq; si Respublica altera fiat specie, cùm sit Respublica diversa, necessarium esse videri potest, Civitatem quoque non esse Eandem ; Ut Chorus, qui

modo

modò Comicus est, modo Tragicus, licet saepe eisdem hominibus constet, diversus tamen esse dicitur. Eodemque modo quamlibet aliam Societatem & Compositionem diversam esse dicimus, si species Compositionis sit diversa: ut Concentum earundem Vocum diversum esse diceremus, si nunc Doricus esset, aliàs Phrygius. Quod si ita est, satis intelligitur, Civitatem, ad Reipublicæ formam spectantibus, esse dicendam, quæ tum diversa, tum eadem dici potest, sive ab eisdem hominibus, sive à prorsus diversis incolatur.

Nulla igitur alia eorum, qui in eadem Civitate vivunt, Mutatio facit Civitatem aliam atque aliam esse, præterquam si forma Reipub. id est, Commune Gubernationis genus commutetur. Ac multi quidem sunt, qui Cives fieri cupiunt in ea Societate, quæ à populo administratur, qui iidem sub Regibus aut Optimatibus nollent degere. Nec desunt, qui mallent agere sub Regibus aut Optimatibus, quam sub populi Dominatu. Tam diu igitur quæque Civitas, quæ Communi plurium fœdere inchoatur, Eadem esse putari debet, quamdiu ea Forma servatur, in quam ab initio consensus est. Quæ Forma si mutatur, jam alia Civitas inchoata esse intelligitur. Nec ea rectè stabiliri potest, nisi Novis populi pactis & fœderibus initis, quæ in Commune Omnes obligent. Hinc Videmus tot Civium Migrationes & Voluntaria quædam Exilia suscipi, ut ne compellantur sub alia Republicæ Forma vivere, quam quæ illis antea probata erat. Porro ne hoc de Civitatis Mutatione iudicium, unius Aristotelis, aut etiam Græciæ solius existimatur esse: prodibit etiam Latinus testis, Eandem Veritatem confirmans. *Proponebatur* (inquit *Alphenus in Pandectis de Judiciis*) *ex his Iudiciis, qui in Eandem rem dati essent, nonnullos causa audita excusatos esse, inq; Eorum locum alios esse sumptos: & quærebatur, si singulorum Iudicum Mutatio eandem rem, an aliud Iudicium fecisset. Respondi, non modò si unus aut alter, sed et si Omnes Iudices mutati essent*

essent, tamen & rem eandem, & Judicium idem, quod
antea fuisset, permanere: Neq; in hoc solum evenire,
ut partibus commutatis, Eadem res esse existimaretur,
sed & in multis ceteris rebus. Nam & Legionem e-
andem haberi, ex qua multi discessissent, quorum in
loco alii subjecti essent: Et populum eundem hoc tem-
pore putari, qui abhinc centum annis fuisset, cum ex
illis nemo nunc viveret: Itémq; Navem, si adeo saepe
refecta esset, ut nulla tabula eadem permaneret, quæ
non nova fuisset, nihilominus eandem esse existimari.
Quod si quis putaret, partibus commutatis, aliam
rem fieri: foret ut ejus ratione Nos ipsi non iidem es-
semus, qui abhinc anno fuissimus: propterea quod, ut
Philosophi dicerent, ex quibus particulis minimis
consisteremus, hæc quotidie ex nostro Corpore decederent,
aliq; extrinsecus in eorum locum accederent. Quo-
propter cujus rei Species eadem consisteret, rem quoq;
eandem esse existimari. Hæc Alphenus. Mutata i-
gitur Specie rei, nec Alphenus quidem putat Ean-
dem esse rem. Species autem seu forma Civitatis
est, non hominum Multitudo, sed genus admini-
strationis Reipublicæ.

Nunc si ad rem nostram hæc volumus accommo-
dare: primum intelligimus, nullius loci aut homi-
num Vicissitudinem ac mutationem effecisse, ut
Ecclesia Dei alia & alia fuisse putari debeat. Sive
enim vixit in Mesopotamia, seu in Ægypto, seu in
Syria, seu diffusa est in omnes terras, & sive ex u-
na gente & lingua, seu ex pluribus atque adeo ex
omnibus constitit, aut non constitit; tamen hæc
Mutationes non impediverunt, quò minus Una &
eadem Civitas Dei semper fuerit. Quod longè se-
cus habendum esset, si mutata fuisset forma Eccle-
siasticæ Gubernationis. Nam si nobiscum Deus
tanquam cum hominibus agit, si populo suo neque
Jus Naturæ, neque Gentium Violare unquam per-
misit: Imo si nulla hominum Societas in mundo
unquam vixit, quæ Juris Gentium leges & pacta
communia tam diligenter observavit, quam solus
Dei

Dei populus : quid aliud sentiendum est, quàm vel Ecclesiâ semper ab initio Mundi usq; ad finem uno & eodem regiminis modo gubernatam esse, vel non semper Unam Eandemq; Societatem Extitisse ? Credimus autem Omnes, Unam semper fuisse Dei Civitatem, Unamq; Ecclesiam, nec unquam dici eam potuisse aliam atque aliam. Una est (inquit Sponsus) Columba mea, Perfecta mea, Una est Matri sue, Electa Genitrici sue. Habuit igitur Eadem Ecclesia unam semper administrationis formam, & semper in hoc mundo eundem Communem Gubernationis Modum.

Quibus ita constitutis, id investigandum restat, quænam fuerit hæc perpetua & semper sui similis Ecclesiæ gubernandi forma. Et sanè cum secundum rationem iam propositam Eadem semper fuerit Ecclesiastici Regiminis Conditio, quia videlicet Una semper & Eadem fuit, atq; adhuc est Christi Ecclesia ; Si manifestè ostendero, quòd tota militans Ecclesia per unum Visibilem Pastorem, vel uno duntaxat anno ita gubernata fuit, ut id negari à nemine possit ; mox evicero, Ecclesiam, quæ semper Eadem permanet, semper ab uno Visibili Pastore primo & Gubernatam fuisse, & adhuc gubernari debere. Quis ergo negabit, Christum Jesum, quo tempore in terris apparuit, legem implevit, turbas docuit, Discipulos collegit, ad Evangelizandum misit, Sacramenta instituit, Spiritum Sanctum dedit, pro iis qui crederent, aut postea credituri essent, oravit, ac deniq; semetipsum usq; ad mortem pro nobis obtulit : quis, inquam, negabit, illum eo tempore totius Ecclesiæ primum Visibilem Pastorem, & Unicum Summumq; Caput extitisse ? Qualis ergo Ecclesia Militans fuit sub Christo Jesu, talis & antè fuit, & in æternum permanebit, quia non nisi Una esse potest ; Essent autem Ecclesiæ plures, si forma Ecclesiæ administrandæ alia atq; alia extitisset. Ac ne solis diebus illis confidere videar, quibus in terra Christus fuit ; audi porro quid dicam, idq; planum faciam.

M

Uous

Unus Adam, Unus Seth, Unus Sem, Unus Abraham, Unus Isaac, Unus Jacob, quisq; pro sua Vice illi Multitudini præsuit, quæ ipsius ætate in terris Ecclesiæ Dei Nomen servavit. Jam ab initio Synagogæ usq; ad Christum semper extitit Unus Pontifex Levitici generis, penes quem summa rerum Sacrarum Potestas esset. Christus dum viveret, præsuit solus. Idem à terra discessurus reliquit Petrum plus aliis amantem sui erga nos amoris Vicarium, id est, Pastorem primum totius Gregis. Et Petro Pontifices Romani tam usq; in finem Seculi succedent, quam jam per annos mille quingentos & amplius Ordine successerunt.

56.

*Et ex Principiis
Novis Mechanicis.*

Impressa sunt hæc primum Lovanii anno 1551. nec desunt hic plura quæ rem nostram firmant. Cæteris autem Exscribendis non indulgendum est, ne non nisi Delitiarum Delitiæ in posterum placeant. Veruntamen cum plures etiam delectet Varietas, non ingratum fortè erit, si ostendam quomodo quod prius ex principiis suis edocuit Aristoteles, id etiam in Causa Mutationis, & ne Ecclesiam Monarchicam in aliam mutari putemus, ex principiis Mechanicis deducat Philosophus *Duacensis*, Docens, tum demum *Mutationem* esse Substantialem seu Essentialem, Remq; prorsus Novam fieri, quando Res Una in Aliam transit, per *Modificationem* prioris Alterationem, Alteramq; à Priori Diversam, Eodem manente *Subiecto* Communi, introductam. Neq; enim de *Creatione*, neq; de Re alieuus pro alia *Permutatione*, sed de Unius Rei in aliam Mutatione nunc agitur. Quippe Mutata Res cujusvis Constitutione seu *Modificatione* Essentiali, aliâq; nova *Dispositione*, in eodem communi Subiecto facta, Mutari etiam Substantiam priorem, & in Illam aliam, quæ exinde Orta est, converti Manifestum est. Sic cum peculiaris illa partium *Modificatio*, quæ *Lignum*, verbi causa, constituit, Mutatur, & Essentialis illa *Dispositio*, quæ *Lapidem* consti-

constituit, introducatur, hoc certè in Casu, *Lignum* in *Lapidem*, & quidem essentialiter, substantialitèrque mutari affirmandum est. Sic in *Nutritione* etiam factum est. Et quidem hæc *Mutatio* substantialis, remanente quandoq; Specie fiat. Ut cum *Lignum* ex *Syria* allatum, referente Bellarmino in *Lapidem* Conversum est: Et, cum *Chalybs*, Magnetis tactu, in Magneticam Naturam seu Substantiam Mutatur. Neq; enim tum *Chalybs*, Virtute seu Qualitate solum Magnetica induitur, sed & ejus Particulæ Omnes, Vi particularum quarundam Striatarum, sive Abrasione, sive Ffectione, sive alio aliquo modo sic intimè figurantur, atq; disponuntur; sic Modificatione, seu *Constitutione* Essentiali Magnetica donantur; ut Eam in verum *Magnetem* Essentialiter, substantialitèrque dictu citius, Mutari asseramus. Id certè quod, quicquid Oculi, Cæterive Sensus in eo deficiunt, *Mens* ipsa clarè & distinctè percipiat. Neq; verò quis *Acum* puta *Chalybeam* Magnete tactam statim Magnetem verum fieri, prætendat non Probaturum, nec Probabile, sed stolidum & ridiculum: Cum Probatio ejus plusquam Probabilis, etiam à Magnetis Natura vera & essentiali peritur. Quid enim? Si eadem sit *Corporum* Omnium Materia, nec ulla in iis reperiatur Differentia, nisi quæ in Partium Eorum Dispositione consistat; Id quod *Cartesius* cum aliis demonstrat: Si *Magnetis* Natura, in sola illa partium *Dispositione* consistat, quæ ad Particulas *Striatas* omnimodo admittendas adaptatur; Id quod non minus in *Acu Chalybea* tacta, quam in *Magnete* certum: Utrumq; autem ex *Cartesii* Demonstrationibus est Certissimum: Si *Acus Chalybea* tactu Magnetico, *Dispositionem* etiam illam Particulis *Striatis* adaptatam acquirat; Id quod etiam ex eisdem Demonstrationibus patet: Sequitur certò, *Acum Chalybeam* tactu Magnetico *Dispositionem* illam *Striatis* particulis adaptatam acquirendo, Naturam ipsam Magneticam induere, proindèq; *Magnetem* verum fieri: Imò id statim fieri: cum *Acum*

Chalybeam Magnete tactam, Naturam illam Magneticam ipso facto induere constat. De Specie autem, seu Superficie Sensibili remanente, dubitari non potest: cum post Mutationem istam, Eadem omnino Impressio in sensus ac prius, ab Objecto fiat. *Dissert. de Rat. Cog. Praef. p. 27. Append. p. 113. 141. Cens. Inst. p. 112. ad 115.*

Sed & quæ de Mutatione Corporum, dicta sunt, ad Res Spirituales applicari posse facile concipitur. Cum *Animam*, utpote Rem Cogitantem, quoad varias, quas subit, cogitationes, similiter ac *Corpus*, utpote rem Extensam, varias subeundo Figuras, Positionesq; eodem semper in singulis remanente Subjecto communi, mutari etiam patet. *Append. p. 40.* Et quidem in hac causa nostra, ubi *Homines* ipsi sunt Subjectum Commune, Eorum autem Dispositio, seu Ordo peculiaris, specialem aliquam Regiminis Formam constituit, hæc optimè conveniant. Unde hæc quidem Omnia, Principia ac Exempla Varia, inopinata licet, si rectè perpenderit Author Doctissimus, vel hinc etiam clarè videat, quomodo dum ex tribus Gubernationum speciebus, Ecclesiæ Primævæ Monarchicam primum assignat, Postea autem eam in Aliam mutari velit, vel ab ipsa hac mutatione, quæ Constitutionem, seu Modificationem ac Dispositionem ejus Essentialem tangit, Ecclesiam prorsus Novam Oriri, non eandem autem planè quæ prius fuit, remanere, necessarium est ut dicat. Quod quàm à Fide, & Ratione, quæ Ecclesiam Christi Unam & eandem semper esse docet, alienum est, Nemo opinor jam non sentiat.

Quia

Quin & Incredibile est totius Ecclesie Regimen Monarchicum, sic ex integro Mutatum fuisse per Orbem Universum Christianum. Cum sic omnes ubiq; hanc Mutationem sine Cæde & Sanguine, absq; turbis, & etiam absq; Ortis super hac re Quæstionibus, pacifice suscepisse dicendum est: Quippe inter tot luculentissima Sequentium mox Seculorum Scripta, & S. S. Patrum Dissertationes, nullibi inveniatur hujus Unversæ Mutationis Narratio, vel etiam Mentio; nulla certe hujus in Historiis Memoria Extat, Sed Omnia hoc tempore modestè acta sunt. Quid, quod S. *Simonis* scilicet! In Throno Hierosolymitano Successores Episcopali solum Sede Contenti sunt. In primis vero *Iustus* Prædecessoris sui Privilegiis Summis Orbatus quietè succedit, nec ægrè quidem id ferens, sed quod miratu dignum, placidè Spoliationem istam admittens. Cum tamen apud Apostolos ipsos *Typhus* quidem Secularis eminuit, hominibus Omnibus quasi innatus, Clericis præcipuè competere visus. Unde ab initio insolens illa est Filiorum *Zebedæi* Petitio; ut & inter Apostolos Orta Contentio de Primatu. In temporibus autem posterioribus *Augustino* Anglorum Apostolo non assurgenti ad Ingressum veterum Episcoporum *Britannicorum*, sed de more *Romano* se, prout Pontificis Summi Vicarium seu Legatum decuit, gerenti, Calumniantur, quibus sub Pietatis larva imposuit nescio quis Tenebrio, ferociore illi ex Gente Cambrobritannica Præsules, ipsisque Sanguis statim Ebullit.

sed & mutata in hanc Aristocraticam Ecclesia Christi Monarchica, quæ tandem alia est hæc nova Ecclesia, ex Episcopis Omnino Paribus Constans, quam quæ non formosissima Domini Sponsa est, sed Monstruosa prorsus, non septem solum, qualis Bestia in Visione Apocalyptica, sed pluribus, & quidem innumeris Capitibus Nata: Regnum quidem in quo

Plures

57.
Mutatio hæc consensum Universum sine ratione ponit.

58.
Imò Ecclesiam Monstruosam reddidit.

plures Reges regnant: Exercitus, cuius plures sunt Imperatores: Ovile, cuius plures Pastores summi: Familia ac Domus, in qua plures Patresfamilias: Navis seu Arca, ubi plures Noë. Non una certè illa Ecclesia, ad quam ubicunq; Baptizatus Ius omne habet, & è qua ubicunq; Excommunicatus ipso facto excluditur: Quod unum dubio procul Societatis sub uno Capite, minimè autem sub independentibus pluribus, florentis est Indicium.

59.
Paritatis Episcopalis Exemplum nullum, nec Corpus ullum unitum, medium Visibile, seu Unitatis Principia.

Est id quidem novo huic Regimini Episcoporum Parium Præjudicio non Minimo, exemplum ejus, ut prius Monui, nullum in Cælis, aut in Terris, aut apud Inferos extare. Non Corpus certè Unum esse potest, cui plura assignantur Capita Independentia prorsus & absoluta. Non Visibile Unum cum ei non sit Visibile Unitatis Principium. Sic enim *Judeis* omnibus, ut habet Author doctissimus, quantumvis invicem dissitis, Unitatis Principium Summus erat Pontifex qui rem Sacram Omnium Nomine procurabat, p. 30. Sic & Christianis Omnibus ab Initio Unus Præfuit. *Ibid. alibiq; sapius.* Neq; Paritatis Episcopalis in Ecclesia Universa vestigium ullibi appareat. Quod planè constat, Corpus quodlibet Ecclesiasticum requirere, ut ei Unus præsideat.

60.
Episcoporum Parium Fautores non sibi constant.

Non sibi in Omnibus constant Aequalitatis hujus apud Episcopos Fautores. Cum in Regno uno Britannico Monarcham admittunt, in Ecclesia autem Una Britannica Præsules plures sub Patriarcha nullo, nullo sub Primate, sub Episcoporum Primo nullo Merentes Volunt. In Regno scilicet *Royalista*, ut sic cum Nostratibus dicam, haberi cupiunt, in Ecclesia vero sunt *Republicani*. In Statu quidem Civili *Carolus* puta, aut *Jacobus*, aliūve fortè Unum, in Ecclesiastico tamen *Oliveros* Simul plures exoptant.

Neq;

Neq; verò cui fini Episcoporum Æqualitas illa inserviat Videam, nisi fortean ut immotigerum aliquem Episcopum Vitæq; turpissimæ, è Metropolitani sui Potestate legitima eximeret, Reliquorumq; Ambitioni ita faveret, ut Præsuli summo Equales Eos Omnes redderet.

61.
Paritas Imperatoris & ambrosii Episcopis favens.

Quin & id etiam perpendendum, quòd dum Patriarchas, Primates, Archiepiscopos tollendo, Episcopos singulos æquales facere conatur Vir Clarissimus, quidni itidem Alii, Episcopos ad Presbyteros simplices reducendos clament, idq; eo Argumento fulti, quòd tempore Apostolorum, non ullos præter Hierosolymitanum admittit, qui Potestate Episcopali donarentur.

62.
Presbyteros etiam Episcopis tandem æquans.

Est hoc quidem Episcopos Singulos æquandi Principium, non multum ab eo distans, quo Nuperis temporibus, Rege ac Archiepiscopo primum abscissis, non diu post Regni Proceres populo, & Episcopos Presbyteris meris æquarunt. Quo certè Nomine est infamissimum.

63.
Æquantium Principium & divinum.

Constare non potest, quomodo innumeri Episcopi omnino Pares, ac Independentes, *Collegæ* propriè dicantur, aut *Collegium* Constituant, Societatem nimirum verè sic dictam, qualis semper in S. Literis describitur, qualisq; ubiq; cernitur. Quippe in quibus Omnibus Præest semper Unus. Et si non apud alios ullibi *Collegium* ac *Collegas*, sine Præside reperiamus, quomodo Episcopi Pares solam hoc Nomine veniant?

64.
Collegii ac Collegarum Nomen Inæqualitatem ponit.

Conventum

65.
Conventus nullus est ex Episcopis omnino Paribus.

Conventum nullum, sive Civilem sive Ecclesiasticum, constituere possunt Episcopi omnino *Pares*, Independentes ac absoluti. Cum ad eum requiratur Superioris alicujus *Jussum*, aut Plurium *Consensus* Mutuus, & ad Consensum istum Observandum *Obligatio*. Quæ Omnia hic desiderantur. Quis enim Superior qui Episcopos istos *Pares* congregari juberet? aut Superior ullus est apud *Equales*? Per quos *Conventus*, aut per quas *Literas Circulares* *Consensus* iste *Universus* obtineri poterit? Quis *Literas* istas *Conscriberet*, *emitteret*ve? Quis *Non-consentientes* *Obligaret*, aut *Inobedientes* *corrigeret*? Nulla his de rebus in *Scriptis Sacris* aut *Profanis* *Mentio*, Nulla *Fidelium* aut *Infidelium* *Traditio*. Ut ex hoc defectu, *Ecclesiæ hujus Novæ* *Nullitas* manifestè evincatur. Verbo dicam: Plures modò *Pares*, nisi *conveniant*, *Leges* *Universos* *obligantes* minimè efficiant. Quis autem innumeros istos Episcopos *Pares* *Convenire* faciat? Quæ item *Media* quibus *Obligatio* fiat? *Conveniens* quidem est, & *Ratio* ipsa dicitur, ut *Multitudo* *omnis* quantum sufficit ob *Universi Bonum*, in *Corpus* seu *Conventum* unum coeat. Verùm hoc non idèò semper factum, nec fieri unquam potest, nisi viis illis & modis, quales apud Episcopos omnino *Pares* defunt.

66.
Seculum Cyprianicum Expenditur.

Est id unum tamen, quod hic maxime contendit vir doctissimus, hanc suam *Gubernandi formam*, Sub Episcopis *Paribus* & absolutis, per *Seculum* integrum quod perpetuo laudat, *Cyprianicum* viguisse. Et quidem ex *Authoris Clarissimi Principis* ab ann. 104. ad *Constantini* ferè tempora, quo temporis spatio *Regimèn* istud *Ecclesiæ Aristocraticum* extitisse dicitur, *Seculum* hoc exactum est *Cyprianicum*, multos quidem ante *Cyprianum* annos *Incipiens*, multosq; post illum *Durans*, suo autem in *Ipsius* honorem *Nomine insignitum*. *Seculum* *Ducentos* plus

plus minus annos Manens. Audiamus autem Authorem ipsum de *Africa* loquentem: "Nullos hic legimus *Patriarchas* aut *Archiepiscopos*, aut alia istiusmodi Nomina ἀρχὴν denotantia; sed modestiora alia, *Primum*, *Seniorum*, *Senum*, loci tantummodò Ordinisq; Spectantia *Præcedentiam*, non autem aliquam in Collegas *poteſtatem*. p. 187. Quamquam *Cyprianus* ipse *Africanus*, non *Episcopus* simplex, sed *Archiepiscopus* fuerit, uti postea patebit. Ipseq; ac ejus *Contemporanei* aliter semper de *Ecclesia* quam ab *Authore* *Clarissimo* intellecti sunt.

Sed & *Authori* doctissimo *Seculum* istud *Cyprianicum* Quale apud *Poetas* *Aureum* illud, in quo *Pietas*, & *Pax* *Summa* fingitur, *Felicia* certe *Tempora*, apparet. p. 183. Cum tamen *Ætas* *Prima* verè *aurea* dicta sit: Et quidem verèor ne *Seculum* istud suum *Pium* & *Pacificum* *Felixq;* *Episcoporum* *Parium* *Ope* sola sic factum, merè *Imaginarium* audiat, quippe in quo plures *Exorti* sunt *Hæretici*, *Saturniani*, *Basilidiani*, *Gnostici*, *Carpocratiani*, *Valentiniani*, *Marcionistæ*, *Montanistæ*, *Paschoitæ* Seu *Quartodecimani*, *Novatiani*, & quot prætereà in illis diebus, *Seculo* *Superiori* *Ignoti*. *Devicti* quidem tandem *Omnes*, sed non ab *Episcopis* istis *Paribus*, Sed in *sacris* *Conciliis* *Romani* *Pontificis*, ac *Archiepiscoporum* *Cura* *Congregatis*.

Quin & quoad *Episcoporum* *Æqualitatem*, *Fictitium* planè est illud *Seculum*. Quippe ipsa *Pontificum* *Romanorum* *Series* *Contrarium* evincit, ut & aliarum etiam sedium *Principalium* *Diptichæ*, in quibus *Primates* ac *Archiepiscopi* longo *Ordine* per illa tempora *Enumerantur*.

67.
In hoc Seculo plures Exorti Hæretici.

68.
Episcoporum Æqualitatem tollit Pontificum Romanorum, aliorumq; Series.

69.
Pontifices item
isti ac patres
Plures Inequali-
tatem asserunt.

Sed & ex S. S. Papis, qui hoc tempore
floruerunt, Anacletus, Sixtus, Pius, Vi-
ctor, Callistus, Anterus. Imo & ex
Scriptoribus aliis antiquis, Ignatius,
Irenæus, Tertullianus, & quidem Cy-
prianus ipse, Aliiq; ejus Equales, sensu obvio ac
Naturali, quo prius semper intellecti sunt, non E-
piscoporum aut Ecclesiarum Aequalitatem, sed
Fortunam longe disparem, ac Romanæ in primis
Sedis Primatum uno quasi Ore affirmant.

70.
S. Ignatius.

Supposititium fortè erit, quibus non
placet, quicquid hac in Causa habent
Pontificum Romanorum Epistolæ Decretales. Au-
diatur autem S. Ignatius, Johannis Evangelistæ Di-
scipulus, & circa annum Christi 112, Martyr, qui
in sua ad Romanos Epistola, Eorum Ecclesiam alia-
rum Magistram prædicat, etiam in ipsa Epistola
Inscriptione: Ἐκκλησία ἡμασμένη καὶ προσηµένη — ἡν
προκαθίσταται ἐν τῷ αὐτῷ Χριστῷ Ποιµαίων, ἀξίον, &c.
Ecclesiæ Sanctificata & illuminata — quæ Præsides in
loco regionis Romanorum, Deo digna, decore digna,
merito beatissima, &c. Ubi inter plures Ecclesiæ Ro-
manæ Excellentias, illud præcipuè notandum, quod
Eam S. Ignatius testatur Præsidere in Regione Roma-
norum. Præsidere autem Eam intelligendus est San-
ctissimus Pater aliis Ecclesiis: cum Præsidentia seu
Præeminentia Nemini Ecclesiæ competat erga se
ipsam, sed erga aliam semper.

71.
S. Irenæus.

Audiatur & S. Irenæus, qui circa an-
num 180. Florens, in Lib. 3. Cap. 3.
adversus Hæreses, ut Gnosticos refellat, dum Tra-
ditionem Successionemq; Apostolicam illis oppo-
nit, Romanæ Ecclesiæ Principatum simul exponit
in hunc modum: Sed quoniam valde longum est, in
hoc tali volumine Omnium Ecclesiarum Enumerare
Successiones, Maxima & antiquissima & Omnibus
Cognita à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Pau-
lo Romæ fundata, & constituta Ecclesia, Eam quam
habet

habet ab Apostolis Traditionem, & annunciatam hominibus fidem, per Successiones Episcoporum pervenientem usq; ad nos, judicantes Confundimus Omnes Eos qui quoquo Modo vel sui placentiam malam, vel vanam gloriam, vel per cecitatem & malam sententiam præter quam oportet Colligunt. Ad hanc enim Ecclesiam propter Potentiores Principalitatem necesse est Omnem Convenire Ecclesiam, hoc est, Eos qui sunt undiq; Fideles, in qua semper ab his qui sunt undiq; Conservata est ab Apostolis Traditio.

A Tertulliano, qui Floruit an. 205. ⁷² Tertullianus. in suo de Præscriptionibus adversus hæreticos libro, cap. 26. Ecclesia Romana dicitur Felix Ecclesia, cui totam Doctrinam Apostoli cum suo Sanguine profunderunt. Et in ejus libro de Pudicitia, cap. 1. & 13. Romanus Pontifex vocatur Pontifex Maximus, & Episcopus Episcoporum. ac rursum cap. 21. Per Eminentiam Bonus Pastor, & Benedictus Papa, & postea Apostolicus.

S. Cyprianus ipse, circa annum 250. ⁷³ S. Cyprianus. Florens, multa etiam habet quæ huc faciunt, quæq; Romanæ Ecclesiæ Primatum, iis, qui verba ejus sine anticipato Judicio legunt, clarissime ostendunt. Atq; illud in primis ab Unitate Cathedræ, etiam illius, Voce Domini, super Petrum fundatæ, quæ ut Jacobi Primatum, ita & hanc Episcoporum Paritatem penitus tollit. Ecce quod asserit in Epistola sua de quinq; Presbyteris Schismaticis. Deus Unus est, & Christus Unus, & Una Ecclesia, & Cathedra Una super Petrum Domini voce fundata. Aliud Altare constitui, aut Sacerdotium Novum fieri, præter Unum Altare, & Unum Sacerdotium non potest. Et in Epistola ad Januarium, & Cæteros Episcopos Numidas: Et Baptisma Unum est, & Spiritus Sanctus Unus, & Una Ecclesia à Christo Domino super Petrum Origine Unitatis & ratione fundata. Et in lib. de Unitate Ecclesiæ, cap. 3. de Petro loquens: Super illum unum edificat Ecclesiam suam, & illi pascendas mandat

Oves suas. Et quamvis Apostolis Omnibus post Resurrectionem suam parem potestatem tribuat ac dicat, sicut misit me Pater, & Ego mitto Vos. Accipite Spiritum Sanctum. Si cui remiseritis peccata remittentur illi; Si cui tenueritis tenebuntur: tamen ut Unitatem manifestaret, Unam Cathedram constituit, & Unitatis ejusdem Originem ab uno incipientem sua auctoritate disposuit. Hoc erant utiq; & Ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi & honoris & potestatis; sed Exordium ab Unitate proficiscitur. Primatus Petro datur, ut Una Christi Ecclesia & Cathedra Una Monstretur. Quid his rege- rit Vir doctus? Ecclesiam scilicet quamlibet Episcopalem, hanc Unam Cathedram esse, & in qua Episcopus singulus sui Juris est, ac Judex absolutus sedet. Cum tamen Sanctissimus Pater in Epistola ad Maximum Presbyterum aliosq; Titulum hujus libri, De Unitate Ecclesiæ Catholica inscribendum docet his verbis: Sed & Catholica Ecclesiæ Unitatem, quantum potuit, expressit nostra Mediocritas. Quem libellum magis ac magis nunc vobis placere confido. Quin & supra, Ipsi est Ecclesiæ voce Domini super Petrum fundata. Alibiq; quod prius notavimus, Christi Sponsa, quæ adulterari non potest. Quod certè Encomium non Ecclesiæ alicui particulari tribuitur, ne quidem Romane fortè, nisi in quantum ei adhærent Fideles Omnes.

Sed & audiamus etiam quid S. Cyprianus habet in Epist. ad Cornelium Papam, quando uti ab aliis etiam notatum est, sibi non satis ducit, Necessariam pronuntiasse Visibilem Ecclesiæ Monarchiam, nisi etiam Pontificem Romanum, Christi Vicarium proclamet; ac Romanam Ecclesiam vocet Principalem & S. Petri Cathedram, illud insuper testans, eam esse Erroris Omnis expertem: Neq; enim, inquit, aliunde Hereses oborta sunt aut Nata sunt Scismata, quam inde quod Sacerdoti Dei non obtemperatur. Nec Unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos & ad tempus Judex Vice Christi cogitatur. Et nonnullis pagi-

ais interjectis, inter alias de Schismaticis Queremonias : *Post ista adhuc insuper Pseudo-Episcopo sibi ab Hereticis constituto, Navigare audent, & ad Petri Cathedram atq; ad Ecclesiam Principalem, unde Unitas Sacerdotalis exorta est, à Schismaticis & profanis Literas ferre ; Nec Cogitare Eos esse Romanos, quarum fides, Apostolo predicante laudata est, ad quos Perfidia habere non possit accessum. Quod & supra observatum est.*

Atq; hac invicta' Romanæ Ecclesiæ adversus perfidiam omnem firmitate, principaliq; autoritate ut cum viro doctissimo pergam, subnititur idem Cyprianus, quum in Epistola ad Cornelium, de Polycarpo, Ecclesiam Romanam vocat *Ecclesia Catholica Matricem & radicem* : Nec non quum in Epistola ad Stephanum Papam, de Marciano, confugit ad ipsum Papam Stephanum ut Marcianum illum Episcopum Arelatensem, quod Novatiano adhæreat, deponendum curet. His adde quomodo Cyprianus in Epist. ad Cornelium de Novatio & Novato Schismaticis Sede Romana Carthaginensem suam inferiorem agnoscit his verbis : *pro Magnitudine sua debeat Carthaginem Roma præcedere.*

Clarissima certè hæc sunt Cypriani ipsius pro Romanæ Ecclesiæ Primatu. En ! Una Ecclesia, & Cathedra Una super Petrum Domini Voce fundata : Una Ecclesia à Christo Domino super Petrum Origine Unitatis, Et ratione fundata : Primatus Petro datur, ut Una Christi Ecclesia & Cathedra Una Monstretur : super Petrum fundatur Ecclesia, Catholica, Christi sponsa quæ adulterari non potest : Inde Hæreses abortæ, ac Nata Schismata, quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, Nec Unus in Ecclesia Sacerdos & Iudex Vice Dei Cogitatur : Romani, ad quos Perfidia habere non possit accessum : Ecclesia Romana, Ecclesiæ Catholicæ Matrix & Radix : Ad Papam Stephanum Confugit Cyprianus, ut Marcianum Episcopum deponendum Curet : Debet Carthaginem Roma præcedere. Num hæc Cyprianum Cartha-

Carthaginensem Episcopum, Pontifici Romano Equalem ostendunt? Num hæc de Singulari qualibet Ecclesia Episcopali, non minus quam de Romana, dicta sunt? Quis non videt hæc dicta de Ecclesia una Catholica, super Petrum Domini Voce fundata? Sic clarissime sonant hæc Verba. Sic & semper prius intellecta sunt, solo Authoris Clarissimi Ingenio & studio, Contradicente Viva Ecclesie voce, in alienum jam sensum, ut inde sua Episcoporum omnium Paritas Stabiliatur, detorquenda.

74.
Id offendit etiam Primus, sed non satis Notus Imperator Christianus Philippus.

Ex S. Patribus, Plures sunt quorum Testimonia hæc adduci possunt, quæ tamen ut minus Necessaria Mittam, id unum solum addens, quomodo hoc etiam seculo humilem summæ hujus Jurisdictionis Authoritatisq; Ecclesiasticæ agnitionem Primus, sed non multum Notus Imperator Christianus Philippus, ab an. 246. ad 253. testatus est sua erga Fabianum Papam, justè illi ob perpetrata facinora infensum, Demissione atq; Obedientia: Insignis enim ejus Confessio publice facta est in Ecclesia, sic jubente Fabiano Papa, neq; eum prius ad aliquod majus Ecclesie Privilegium admittere volente, quam se ipse in Ordine Pœnitentium constituisset. Quod copiosius narrant in suis Ecclesiasticis Historiis Eusebius Lib. 6. cap. 27. Et Nicephorus, L. 3. c. 25.

75.
Archiepiscoporum ac Metropolitanorum Eminentia.

Neq; verò in seculo hoc Cyprianico Pontificis Romani Primatus solum, sed & Archiepiscoporum ac Metropolitanorum super inferiores Episcopos Eminentia Claret. Quid quod Cyprianus ipse Aphrorum Archiepiscopus à Patribus Trullanis Nominatus est. Concil. 6. Constant. Can. 2. Et Ipse etiam Provinciæ suæ Ecclesiasticæ sæpius Mentionem facit: "Placuit scilicet Universis Episcopis vel in nostra Provincia, vel trans Mare constitutis. Epist. ad Plebem de quinque Presbyteris schismaticis. Alibi que: "Quoniam latius fusa est

est nostra *Provincia*, habet etiam *Numidiam* & *Mauritaniam* sibi Cohærentes. *Epist.* ad *Cornelium* de *Polycarpo*. Imò & Ipse Concilia *Provincialia* plura tenuit. Quale ex *Provincia Africa, Numidia, Mauritania* illud anno. 255. Aliudq; an. 256. in quibus de *Rebaptizatione* agebatur. Ut & illud prius, an. 251. in *Causa Lapsorum* Celebratum. Aliud etiam an. 252. De *Baptismo* Infantum, & de *Victore* Presbytero, cui *Pax* ab *Episcopo* suo contra Concilii prioris Decreta data est, agens. Aliudq; an. 253. in *Causa* itidem *Lapsorum*. Sed & prius, Septuaginta plus minus ante annos, Concilia alia *Provincialia* in variis Nationibus, à Metropolitanis suis de *Die Paschatis* celebrando, instituta sunt: Quo tempore vel in *Gallia, Lugdunum Segusianorum, & Vienna Allebrogum* Metropolitanorum Sedes fuerunt, quarum Priori præfuit *Irenæus* in hac *Causa Paschali* Notissimus. His veluti antiquiorem *Creta Insulæ* Sedem *Metropolitica* *Cortynam* addit *Usserius* Archiepisc. *Armachanus*, in *Tractatu* suo de *Episcoporum & Metropolitanorum* Origine. Nec quidem omittit Præsul Clarissimus quomodo *Eusebius* hanc illius Supereminentiam ab ipso *Tito* deducit, quem *Ecclesiarum Omnium* in *Creta* Primatum tenuisse affirmat L. 3. Cap. 1. Cui & Græci, quod ostendit, consentiunt, adductis etiam *Theodoreti, & Chrysostomi* Testimoniis. Id quod de *Cypro* Insula itidem notat, cujus Metropolis *Constantia* Archiepiscopum habuit. Ab initio autem, septem *Ecclesiarum* *Asiæ Angelos*, quibus *S. Joannes* Epistolam, *Apoc. I.* inscripsit, *Archiepiscopos* fuisse, non sine ratione multa ex ipsa illa Epistolæ *Inscriptione*, & ex *Ignatii* Epistola ad *Trallianos*, & ex *Plinii* *Hist. Nat.* L. 5. C. 29, 30. *Ptolomei* *Geographia*, L. 5. C. 2. & Concil. *Constant.* sub *Menna*, Act. 5. asseruit. Imò & ex *Ignatii* Epistola supra laudata ad *Romanos*, cujus *Inscriptio* est, ad *Ecclesiam* quæ præsidet in loco *Regionis Romanorum*, & in qua Epistola se *Syriæ* etiam

etiam Episcopum intitulat, tum *Ipsam*, tum Pontificem Romanum, Provincias, veluti earum ad minimum *Metropolitans*, tunc præfuisse ostendit. In Margine vero hæc de Pontifice Romano habet Præsul ille Armachanus: *Insuper præter Septem Collaterales Episcopos erant alii Episcopi, qui dicuntur Suffraganei Romani Pontificis, nulli alii Primati vel Archiepiscopo subiecti; qui frequenter ad Synodos vocarentur.* MS. Vatican. apud Baron. an. 1057. §. 23. Et nonnullis in hanc rem interjectis, id observatu valdè dignum offert, quod Concilii Magni *Niceni* Patres postea hunc Primatum, non in *Roma* & *Antiochia* Episcopis solum, sed & in Provinciarum aliarum *Metropolitans* Confirmantes, celebratissimo illi *Canoni* sexto id Initium supra memoratum faciunt, *Τὰ ἀρχαία ἐν Κεχαίτοις*, quo quidem *Consuetudines antiquas*, retinendas esse Decretum est. Certè vero *Cyprianum* ipsam indubiò *Metropolitanum* fuisse, ut & Prædecessorem ejus *Agrippinum*, citatis ad hoc variis testimoniis, affirmat *Principiorum Etatis Cyprianicæ* Author ingeniosus admodum & doctus, atque etiam eo citante, *Spanhemius* Clarissimus in hæc verba: *Metropolitanorum seu Episcoporum in Urbe Matrice, vel prima sede, sua fuerunt, hac ætate, supra reliquos ejusdem Provinciæ Jura.*

76. Nemini non Notum est Privilegium *Cyprium*, non à *S. Cypriano*, sed à *Civitate Cypri* dictum, quando scilicet *Ecclesia Cypria*, suo modo *Ἀυτοκρατορική* facta, summo hoc gavisa est Favore Ecclesiastico. Verum nec hinc Opem aliquam sibi ferat Vir doctissimus: Cum hoc sequioris est temporis, quando Contentio inter Episcopum *Antiochenum* & *Constantiæ Cypri* fuerit, qua tandem Decreto Concilii *Ephesini*, *Constantiensis* Episcopus *Ἀυτοκράτορας*, & sui Juris declaratus est. Et hoc quicquid sit honoris, *Cypriis*, *Ecclesiæ Romanæ* Monarchia stante, & quidem

quidem Pontificis *Romani* assensu, Indultum est.
 Nec tamen ulla eis *Independentia* absoluta, sed ali-
 qualis, & in *Causa* solum *Ordinandi*, necessitate
 quadam premente, accessit. Unde si demus *Indul-*
gentiam istam ab *Apostolis* derivatam, quod autem
 non certo constat, in *Cæteris* tamen *Jurisdictione*
Metropolitæ Antiochæno conservatur. Consulatur
 hac in re *Morinus Clarissimus, de Patriarcharum &*
Primatum Origine, ubi *Ordinationis* Jure sublato,
Jurisdictionem conservari ostendit: Constituit
Synodus Ephesina *Cyprianorum* *Metropolitam* à pro-
 pria *Synodo* esse *Ordinandum*, non autem ab *Anti-*
ochæno *Episcopo*. Nego inde consequi, Nullum Jus
Antiochæna *Ecclesiæ* fuisse in *Cypriam*. A *Patriar-*
cha enim *Constantinopolitano* & *Primatibus* sæpè *Epi-*
scopi non *Consecrabantur*; ab iis tamen *Judicaban-*
tur. Nego insuper *Constantiensem* *Cypri* *Metropo-*
litam Jure perpetuo ab *Antiochæno* fuisse *Exem-*
ptum, veramq; fuisse relationem *Cypriorum* *Episco-*
porum ad *Concilium Ephesinum*, asserentium ab *A-*
postolorum tempore *Antiochænum*, nec quemvis a-
 lium in sua *Insula*, Jus *Ordinandi* sibi vindicasse.
 Sententiæ verò meæ assertores habeo *Innocentium I.*
Pontificem, & *Alexandrum Patriarcham Antiochæ-*
num. Conqueritur *Alexander* apud *Innocentium*,
 ante *Concilium Ephesinum* annis triginta: *Cyprios* o-
 lim *Ariana impietatis* potentia fatigatos non retu-
 lisse *Nicanos Canones* in *Ordinandis* sibi *Episcopis*, &
 usq; adhuc habere præsumptum ut suo arbitratu *Ord-*
inarent. Quid vero respondet *Innocentius*, *Epist. 18.*
Quocirca persuademus eis ut curent, juxta *Canonum*
fidem, *fidem Catholicam* sapere, atq; unum cum ca-
 teris sentire provinciis, ut appareat *Sancti Spiritus*
gratia, ipsos quoq; ut *Omnes Ecclesias* gubernari. Cre-
 didit agitur *Innocentius* justas esse querelas & ratio-
 nes *Ecclesiæ Antiochæna* *Cypriam* sibi vindicantis,
 nullasq; insuper esse in *Oriente* *autokratas* *Eccles-*
Lib. 1. Exercit Eccles. 4. Pergit autem *Morinus*
Libertatis *Cypriorum* *Episcoporum* *Occasionem* o-
 stendens

stendens : “ Duæ potissimum rationes *Cyprios* moverunt, ut Ordinationis *auderent* & supremam auctoritatem sibi arrogarent. Prior fuit, Navigationis nonnunquam incommoditas : quum enim Metropolitam suum hyberno tempore vita defungi accidebat, *Cyprum Antiochenus*, aut *Antiochiam Cyprii* Episcopi trajicere non sine periculo poterant. *Secunda* verò, schisma illud ingens annorum, circiter 48. quod Ecclesiam *Antiochenam* miserè vexavit. Tres enim Schismatis initio in ista Ecclesia Episcopi Nomen ostentarunt, Arianorum Unus, *Euzoius* ; Catholicorum Duo, *Meletius* & *Paubinus*. Quibus etiam Defunctis utriusq; Partis Affectu alios suffecerunt. Deo autem tandem Ecclesiæ suæ miserante, Catholici Omnes in *Alexandrum*, ad quem scribit *Innocentius*, convenerunt. Hanc primò Defectionis suæ Causam *Cyprii* prætexentes, *Ordinandi* Metropolitæ sui autorem sibi vendicarunt. *Alexander* igitur *quod suadetur* & una voce à populo & Clero *Antiochæ* no Electus, cum nullum amplius *Cypriis* superesset defectionis præstigium, auctoritatem majoribus suis concessam, & à Concilio *Nicano* confirmatam ab iis repetit. *Cyprii* verò qui tot annorum libertate gaudebant, servitutem detractant, Jusq; sibi Præscriptione comparatum autumant. Viginti quatuor annis altercatum est. Litem tandem diremissæ videntur *Ephesini* Patres, Causaq; cecidisse *Antiochenus*. Ibid. Mox autem *Zenoni* Episcopo *Cyprio*, in eodem Concilio *Cyprianorum* Causam agentis, Affirmantiq; ab Apostolis ad suum usq; tempus Ordinationes Episcoporum in Insula sua præter Insulanos neminem peregissee, respondet Vir Clarissimus, adductis his suis inter alias rationibus : “ Prima est, *Cyprios* tres tantum enumerasse Episcopos in Insula Ordinatos, *Troilum*, *Sabinum* & *Epiphanium*, ceteros verò uno verbulo comprehendisse. Cum autem *Epiphanius* grassante Schismate Consecratus fuerit *Cypri* Metropolitæ, indicium est, de nullo alio rem liquidam esse. *Secunda*, cum hæc *Cyprii* Concilio proponerent,

proponerent, Causam *Antiocheni* Episcopi Neminem dixisse, tum enim Schisma quod paulò post erupit ille meditabatur. Tertia, Patres adversus eum Sententiam dicunt, non Definitivam sed Conditionatam, Si non est vetus mos quòd Episcopus *Antiochenus* Ordinatur in *Cypro*, sicut libellis & propriis vocibus docuerunt, &c. per se ipsos Ordinationes pientissimorum Episcoporum faciant. Cum igitur hypothetica propositio nihil affirmet, in Episcopum *Antiochenum* Nihil est à Concilio Constitutum. Ib. Quibus autem consonat, *Cabussutius* item Vir Doctissimus in *Notitia Conciliorum*: "Hujus *Ephesine* Synodi Par. 4. Act. 7. requirentibus *Rhegino Constantia* *Cypri* Episcopo, totiusq; Insulæ Metropolitæ, Cæterisq; *Cypri* Episcopis, asserentibus deductum jam inde ab Apostolis Privilegium, ut non ab *Antiochena* Antistite, sed ab ipsa Provinciæ *Cypri* Synodo Episcopi Insulares Ordinarentur, Sancta Synodus hoc eisdem Privilegium confirmavit. Egregiam *Cyprii* Præsules nacti sunt opportunitatem, quando *Antiochenus*, & alii Orientales Episcopi non modo non contradicebant in hac Causa, utpote Absentes, sed etiam Schismate se à Sacra Synodo divulserant, ut sic mererentur propriis excidere Juribus. Occasione quidem veteris *Antiocheni* Schismatis, quando plures in illa Civitate creati Episcopi populum sic distrahebant, ut Pars Uni, Pars Alteri adhæreretur, quæ Divisio octo & quadraginta duravit annos, quibusdam *Euzoio*, aliis *Meletio*, aliis *Paulino*, aliis postmodum *Flaviano*, aliis *Evagrio* addictis. Hanc Divisionis diuturnæ Occasionem *Cyprii* nacti quasi ἀντιπαραλοι cæperunt res suas gerere inconsulto *Antiocheno* Patriarchâ. Ubi verò Schisma desiit; Omnesq; *Antiocheni* in Unum *Alexandrum* Episcopum convenerunt, tunc *Alexander* Jus pristinum à *Cypriis* vindicare conatus est apud *Innocentium* Papam annis ante hanc Synodum triginta. *Innocentius* judicavit *Cyprios* *Antiochero* subijci, ut constat ex ejusdem Epistola 18. Post Concilium

cilium etiam *Ephesinum* eadem iterum Contentio recrudit, Imperante *Zenone*. Narrant enim *Cedrenus* in *Zenone*, & *Nicephorus*, Lib. 16. cap. 37. *Petrum Cnapeum*, seu ut à Latinis vocatur, *Fullonem*, Episcopum *Antiochie*, de *Cypriis* Jura Patriarchalia repetere molientem, causâ cecidisse, cum eodem ipso tempore ex divina revelatione *Barnaba* Apostoli Corpus in Insula Effossam fuisset cum Evangelio *Matthæi* ejus pectori imposito, quod *Barnabas* vivens Manu sua descripserat. Qua re motus *Zeno* voluit deinceps Ecclesiam *Constantia* Censeri Apostolicam, & à Potestate *Antiochensis* immunem. Cap. 50.

77.
Episcoporum Pa-
ritas non ad Ec-
clesiæ Pacem U-
tilis.

His certè clarum est, tum Privilegium *Cyprium* nihil hîc valere, tum non nisi Imaginarium esse Seculum illud *Cyprianicum*, in quo Episcopos omnino Pares regnasse prætenditur. Quin ad Ecclesiam hanc Imaginariam nos ardentius vocas, Vir Ornatissime, cum *Utilitates* variæ sunt, quibus hæc Episcoporum *Paritas* commendatur, & primo ad *Pacem* Externam Ecclesiæ. Pax enim ab Omnibus exoptanda est, & ubicunq; hujus assequendæ Spes aliqua elucet, argumenta efficacius suadent. Et hoc est quod dissentientibus Ecclesiis proponis; Nihil scilicet utilius fore ad Catholicam *Pacem* instaurandam, quam ut Omnes Episcopi *Pares* agnoscantur, & ita tot in Ecclesia Capita sint, quot Episcopi; cum Utilissima sit hæc *Regiminis Ecclesiastici* forma tum *Uniendis* in se Ecclesiis, tum *Concordia* Ecclesiarum *diversarum* secum invicem *Stabilienda*.

Nescio autem quid *Diffoni* habet hæc Hypothesis, ita ut ipsam referre percellit animum, & Adversum reddat. Hoc sanè, Vir Clariss. à Communi hominum sensu alienissimum Videtur, cum in hoc Principio conveniant, quod *Regnum in se Divisum* desolabitur. Quodq; *Perpetuum inter Pares Discordia* Malum.

In omni Reginine Pax ubiq; quæritur, & Pacis studiosissimi, quæ ad Concordiam conducunt, ubiq; latis Legibus Stabiliunt. Licet verò tam diversa sit diversarum Gentium Indoles, ubi est Gens tam Barbarâ, quæ constituendo Plura Capita, & Magistratus plures reddendo Pares, Pacem quærit? Ab hoc Omnes abhorrent, utpote Unitati & Paci, communi Experientia infestissimo. Posita enim Istorum *discordia*, difficile erit *subditis* statuere, cui *parti* adhærendum esset. Norunt certè Omnes, Unitatem in Corpus fluere & conservari à Capite, ita ut ubicunq; Plura in Unum Corpus Compingenda sunt, Unum etiam Caput Constitui videamus. Neq; dividi unquam Capita poterunt, quin & Divisio mox discindat & Corpus.

Hoc commune quidem est totius Mundi Regimen. Contemplare Imperia, Regna, Respublicas, Provincias, Urbes, Oppida, Pagos, Familias, in quibus Omnibus Pax quæritur per Inferioris subter Superiorem Subjectionem, quam verbo post uno, si favebunt Critici, *Subordinationem* tecum dicam. Nullibi certè per Independentiam Plurium Caputum, sed per Submissionem, Reductionemq; ad Unum: Ita ut in ipso statu Conjugali, qui est Ecclesiæ Typus, ubi Duo in Unum Corpus coeunt, cum tamen Duo sint, a Deo ipso cavetur, ne Duo sint Capita, sed Vir est Caput Mulieris, & Mulieres, jubente Domino, Viris subditas esse oportet, ut sic Pax servetur.

Cum igitur Ecclesia sit Corpus mysticum & Politicum, in quo Unitatem Pacis, & Charitatis & Fidei, juxta Præceptum Domini, servari oportet, & non solum Qualemuncq; Unitatem, sed Omnium perfectissimam, utpote accedentem, quantum fieri potest, ad Unitatem Increatam & Indivisam, quæ pro Exemplari, Ecclesiæ proponitur: Cum in Ecclesia, inquam, hanc Perfectiorem Unitatem servari oportet, num ejusmodi, obsecro, Regimen Plurium Caputum ibi solum statuendum est, quod non alias tolerari

rari potest, ubi Pax aliqua, vel imperfecta, requiritur? Hoc sane Divino Legislatore Notam inurit, qui Unitatem Perfectissimam præciens, Eandem Unitatem Evertendam curavit; præscribendo scilicet ejusmodi Regimen ad unionem Ecclesiæ, ex omnibus Gentibus conflandæ, quod ad Unionem vel unius Familiæ omnino Impar est.

78.
Imò Lites pro-
creat.

Quin Videamus quomodo ad *Lites* procreandas maxime Compositum est hoc novum Regimen, stupendum prorsus, & quo hac etiam ex parte Mirabilius nihil. "Deo scilicet soli, *Christoq;* obnoxius *Episcopus*, nec magis à *Collegis* judicandus quam ipse *Christus*. p. 152. Postea etiam: "De *Episcopo*, ejusq; *actu* judicare, eodem redibit, ac si quis de *Deo*, ejusq; *Christo* Judicium sibi arrogaret. p. 186. Sed & antea: "Salva erat cum *Patre Filioq;* *Communio*, Salva *Communione* illius *Omnia* etiam *Mystica Beneficia*; dum salva esset *Communio* cum *Episcopo*. p. 180.

Quid hîc reclamabunt Exteri? In unum Summum Pontificem infestus es, ac in Ordinem redigis; & loco tamen unius Mille reponis, Tot scilicet Papas quot Episcopos. Et dum Capita multiplicas, etiam & unitatem Ecclesiæ tollis, cum Eandem unam, Sanctam, Catholicam Ecclesiam, quam omnes profiteri tenentur, in tot Ecclesias, & tot Corpora discindis, quot Capita hujusmodi constituis.

Ecce enim, dum singuli Episcopi Deo soli obnoxii; dum à solo Deo Judicandi; dum certam *Communione* cum *Patre & filio* promittis, dummodo salva sit cum *Episcopo Communio*; Nonne hac Hypothesi, omnem *Episcoporum Simplicium* à *Superioribus* *Dependentiam* tollis, *Subordinationem* quam vocamus omnem, omnem *Connexionem*, quæ quidem ad *Partes* spectant? *Partium* autem *Natura* sublata, jam non sunt *Partes* ejusdem unius *Corporis* aut *Ecclesiæ*; sed integra *Corpora*, integræq; *Ecclesiæ*. Et quid est hoc nisi *Discindere & Dividere*, dum ad *Unitatem & Pacem* invitas? Nunquid hæc apud

apud Exteros valebunt, & in Hypothesin tuam propensiores reddent, dum te viderint, non ad Aedificationem, sed ad Destructionem contentius agentem? Jam ut se res habet inter illos, invicem cohærent, sicut Partes unius Corporis, & licet multa Membra, Unum tamen Corpus sunt, unitate Fidei, Unitate Charitatis, Unitateq; Capitis; & per Subordinationem, quam à Primæva Ecclesia traditam acceperunt, Unitatem & Pacem, uti Sanctissimum Deposîtum, Servant: Tu verò jam ades, cum nova ad Pacem Parænesi; & hoc est Medium, quod tanquam Saluberrimum proponis; Ut se ab invicem dividant.

Et quantum profuturus sis, Vin' conjectari? Rem similem tecum perpende. Quid, si quis moleste ferens Dissentiones & diversarum Partium Studia, quæ Regnum hoc nostrum Britannicum dividunt, vera Pietate Motus, cum Parænesi sua ad res componendas, & ad Pacem conciliandam accederet: Et hoc unicum ad Pacem Medium proponens, Hortaretur ut singuli divisorum Comitatum aut Provinciarum Præfecti, non ulterius subordinationem haberent ad Regiam Majestatem, neque eidem Obnoxii essent, neque ab eadem Judicandi; sed ut Deo soli subditi, ab eo solo Judicandi, & quicquid pro sua quisque Ditione stabilirent, ita stabilitum esset, ut à nullo alio irritum reddi posset; Quid, inquam, in hoc casu præfagit Mens tua? Nunquid hujusmodi Hortatorem omnes certatim amplecterentur? Nonne potius Verendum, ne in ipsum animadvertant, quasi Boni Publici Insidiatorem, qui specie Pacis, Omnia perturbare, & celeberrimam Monarchiam in Heptarchiam, aut Plura Regna discindere contenderet?

Aut, si proprius accedere non sit grave: Quid, si quis occurrere volens Dissentionibus, quæ visuntur inter Episcopos Nationalis alicujus Ecclesiæ, sive nostræ Britannicæ, sive alterius cujuscumque Regni, instantius suaderet, ut Episcopi ab omni subor-

subordinatione liberi essent, ut nullius Iudicio obnoxii forent, ut quicquid statuerent, pro sua quique Diœcesi, tanquam a Deo ipso Ratum ab Omnibus haberetur: Nunquid hoc esset saluberrimum ad Pacem Consilium? Nunquid esset Medium ad Concordiam stabiliendam inter Discordes Episcopos, & ad firmiorem Unitatem Ecclesiæ Nationalis?

Nonne Manifestum est, hoc potius ad Divisionem tendere, quam ad Unionem; Cum jam deposito omni Censuræ metu, Liberum foret cuilibet, pro sua Sententia, usq; ad Aras pugnare, & quicquid Mens Improvida, aut Irritata, aut Fraudulenta, aut Erronea suggereret, nulla habita Pacis ratione, asserere & Vindicare? Te non fugit, Vir Ornatissime, quantæ Cæcitati & Impotentiae Obnoxia sit Mens humana, & quanta hinc ad Perniciem audeat, cum jam, penitus sui Juris, nullus aut Censuræ, aut Legis aut Authoritatis Metus illam coeret. Hinc & a Deo, & a Sapientissimis, tam Reipublicæ Conditoribus, quam Ecclesiæ Pastoribus, tot Leges aut Canones Constituti, & tanta singularum Partium connexio & Subordinatio, ut nemo sit in aliquo Corpore Politico qui non solum Conscientia, sed & Metu, quantum fieri potest, in Officio continetur.

Sic à Patribus, Communi, tum Reipublicæ, tum Ecclesiæ, Paci & Utilitati Consultum est; Subordinatio ubiq; Vinculum Pacis est: Nonne igitur Novum & Mirandum videbitur Exteris, quod Tu, qui hortator ad Pacem & Unitatem ades, Subordinationem tollendam Mones, & Propugnaculum illud Evertendum curas, quod qui Paci hætenus studuerint, tanquam Firmissimum Pacis Munimentum condiderunt? Vide igitur, nè in te potius suspitio commoveatur tollendi Pacem; dum nullum poterit ipsi salubre esse Consilium Munijendi Urbem, qui Munimenta diruenda inclamat. Saltem hoc dicam de quodam insensissimo Christiani Nominis Hoste,

Hoste, qui diu contemplatus Ecclesiæ Catholicæ Administrationem, tandem confessus est; Ministrorum & Episcoporum Subordinationem, Validissimum ejus fuisse Propugnaculum; ut & Impossibile fore Ecclesiam evertere, nisi prius Subordinatio illa Pastorum tolleretur. Quid igitur de hac tua Hypothesi sentient Exteri, dum Te in eadem Sententia Viderint cum Eis, qui non Pacem, sed Ruinam Ecclesiæ meditantur, dum Pacem loqueris, & Divisionem suades?

Quin si non ejusmodi Paci inserviat, quæ Inimicitias & Discordias in Ecclesiis tollat, sed Lites procreat, certè *Fidei, Doctrinæ, & Disciplinæ* Utilissima non erit hæc *Episcoporum Paritas*.

79.
Non Fidem Doctrinam & disciplinam promouet.

Nam te fatente, "Id unum videbitur in hac Ecclesiarum *Singularum* Paritate difficillimum; quo pacto servari possit Omnium *Unanimitas* in Sententiis *Singularum* mutuo *Confirmandis*. Quæ nisi servetur, *Singularum* *Disciplina* periclitabitur, vel etiam penitus erit inutilis. p. 182. Neq; verò huic difficultati melius occurras, quam Optando ut redierint *Opiniones & Virtutes*, quas de facto Viguisse affirmas, quo tempore Ecclesiæ & Episcopi Pares erant: "Vigebat enim tum certè *Disciplina* pariter atq; *Concordia* admodum insignis. Redeant ergo eadem *Opiniones*, quas nos *verissimas* esse probavimus, pariterq; *ubiq;* recipiantur. Nec erit deinceps dubitemus, quin quod olim *Rationi* Consentaneum videbatur, id quoq; nunc similiter videatur. Redeant & animi Religionis, Pietatis, Disciplinæq; Studiosi. Redeant Primævus *Ardor*, & sui abnegandi *Zelus*, & *Fides* ad durissima quæq; parata, *Contemptrixq;* Mundi *Patientia*. Redibuntq; *felicia illa Tempora* tam *Discipline* quam *Concordiæ* frugibus uberrima. p. 182, 183.

Hac igitur Conditione, si redierint scilicet Primævus *Ardor*, *Pietas*, *Zelus*, & quicquid prætereà est *Excellens*, *Concordiam* & *Disciplinam* promittis,

etiamsi Pares fuerint Episcopi. Esto sanè : Verissimum enim est, quod Animi sic ad Pacem Compositi, sub quocunq; Regimine, Concordiam & Disciplinam fovebunt. Interea verò, quid modò sperandum in hoc perditissimo sæculo, cum tot Mala ubiq; invalescunt, cum tot ubiq; sint qui Pietati insidiantur, cum & Illiterati sibi satis sapere videntur, ut Omnem ferè Dominationem spernant, & ab aliis doceri sibi non tutum existimant; cum Literati, & vel ipsi Episcopi in tot Diversarum Partium studia distrahantur? Nunquid modò, ut res se habent, speranda est Unanimitas & Concordia Ecclesiarum, Disciplinâq; recta, si Paritas Episcoporum introducatur in Ecclesiam? Prius igitur in hoc Omnem Operam impendas velim, ut ad Pristinum illum Ardorem, Pietatem, Zelum, Fidem revocentur homines; & tum demum Opportunum erit, quod jam Mones; tum cum Paritate Episcoporum Unanimitas Ecclesiarum speranda erit; sed modò ut perversum est sæculum, ad Vitia & Novitates pronum, Jure verendum est, ne cum illo Regimine tuo Disciplina periclitetur, ve etiam, ut ais, penitus reddatur Inutilis.

In rebus autem Fidei, ac Doctrinæ, quomodo speranda est Unanimitas Ecclesiarum? cum quæcunq; Controversia Oritur, penès quemlibet Episcopum erit in illâ pronuntiare, prout Primævæ Veritati magis Consonum sibi videbitur: cum in hujusmodi sententia ferenda, Jure suo utitur, neq; quisquam Mortalium est, à quo Ipse Judicandus sit. Vide igitur, cum adeo Varium & Mutabile sit Ingenium hominum, ut inter Plurimos vix Pauci conveniant, sed Diversi plerunq; Diversa sentiant; Nunquid spes ulla tibi elucet, quod in Credendis non dissentiant Episcopi? Qualis ergo tum futura est Ecclesiæ Facies, qualis Unanimitas, cum quælibet Ecclesia, pro Sententia Episcopi in Diversa feretur, & quod altera firmiter tenet ut Apostolicum, altera anathematizabit ut Hæreticum? Quo magis Multiplicantur

Capita Ecclesiarum, eò certè magis Expectanda est hæc Sententiarum Diversitas : quomodo igitur Regimen hoc conducet Unanimitati, in his quæ ad fidem & doctrinam spectant Ecclesiarum ?

Certè verò, Si non Episcoporum ullus ab alio Judicandus est, vix ab Exteris admittendum videtur hoc Principium tuum, cum jam & Ipsos non solum in Errores & periculosa Dogmata, sed & in Hæreses pronos viderint. Et hoc, non modò tantum, cum & in Primævis Sæculis, vix aliquis Error latius serpsit, qui non haberet vel Autorem, vel Fautorem Episcopum. Quale igitur futurum est hoc Unitatis Principium, ex quo oritur tanta Ecclesiarum, etiam in rebus Fidem spectantibus, Discordia ? Admittatur autem Subordinatio illa, quæ apud Exteros visitur, quàmque tu tollendam suades, & mox ferax ille Discordiarum Fomes tollitur, & Pax, quantum res humana patitur, validissimo Vinculo solidatur.

Sed & videndum est, utrum in hoc Corpore Ecclesiastico, in quo ut Pax summa, Disciplina debita, ac Fides seu Doctrina vera, ita & Pietas, & Morum.

80.

Non Pietatem,
Morumque Probi-
tatem.

Probitas maximè efflorescere & coli debent ; Magis ad hunc finem conducit, ut sint Plurimi, qui nullius Judicio aut Censuræ subdantur ; vel, ut Omnes Legibus Obnoxii sint, & aliorum Judicio sistantur, si a Pietatis tramite recedentes, aliquid contra Commune Bonum moliantur. Et si hic Quæstio justè proponatur ; pro Responsione, sit Universus Generis Humani Consensus.

Quin tu hac etiam in Causa Cyprianicam tuam Episcoporum Æqualitatem, ubi nulla fuerit Eorum Subjectio, laudas. Sic enim Cyprianica illa tempora delineas : " Hucusque, ergo nulla est Potestas in Episcopos. Sed verò nullas legimus his temporibus Episcoporum Depositiones propter Crimina quæ non Potestatem ipsam Episcopalem sustulerint. Nullas propter Morum vitia sola, nullas propter Ecclesiam malè administratam. Fide salva atque Communione, nullas

legimus *Episcoporum* in *Episcopos* Excommunicationes à Collegis probatas. p. 194.

Et ut fictam quidem & falso excogitatam, hanc *Cyprianicam* Aequalitatem, prius merito rejectam, nunc demus; nunquid hæc ita in laudem hujus Regiminis cedunt, ut aliis Omnibus anteponi mereatur? Qualis, quæso, Ecclesiæ Administratio, dum salva *Fide*, ac *Communione*, Omnia alia præter Hæreses & Schismata *Crimina*, *Morumq;* *Vitia*, impunè toleranda sunt in *Episcopis*, ita ut Nemo sit, qui possit Publicis hujusmodi Malis occurrere? Nihil magis Exitio Ecclesiæ & Gregi, quam tantæ Tenebræ in Eis, quos aliis virtute sua præfucere oportet. Et hoc proponis Exteris, quasi Ecclesiæ Utilitati accommodatissimum? Nunquid igitur & hîc *Episcoporum* *Paritas*, ita Eorundem Subordinationi anteferenda est ut hac abdicata, illam Eligendam moneas, ubi Omnia fere *Crimina* in *Episcopis* sunt impunita, modò *Fides* ac *Communio* integra fuerit?

Et quid si *Fide* labatur *Episcopus*? Pro Principiis tuis *Cyprianicis*, inquis, Nulla adhuc *Potestas* in *Episcopos*; Nemo qui *Jus* habet *Episcopum* hujusmodi Hæreticum aut Schismaticum *Deponendi*, utpote nulli subditum, præterquam *Deo* & *Christo*, cujus *Vicarius* est. Quid igitur? Sedes ejus ut *Vacua* judicanda est, nec Opus est Judice, qui eum *exuat* *Potestate* *Episcopali*, urpote, qui jam se per *Hæresin* Exuerit.

Et quid si adhuc de *Hæresi* non constat, sed tantum malesana *Dogmata*, tam *Pietati* quam *Veritati* perniciose disseminat? Hæc scilicet toleranda sunt, & animis Fidelium virus suum afflare Oportet, quia Nemo est, qui in hunc Judicium exercere valet. Nunquid & hoc in Utilitatem Ecclesiæ?

Et quid si *Hæresis* jam pro comperto habeatur, Ipse autem se *Reum* non agnoscit? Judicem non habet cujus *Sententiæ* Standum est. Comprovinciales *Episcopi* alium Substituunt, quia Sedem ejus *Vacuam* censent; & Ipse se *Episcopum* vendicat, *Jus* *Episcopale*

copale exercet, Collegas suos parvi pendet, qui in
Ipsam Jus nullum habent. Quis hinc non videt, quā-
les in Ecclesia turbæ oriundæ sunt? Et hoc tamen
est Regnum, utpote Ecclesiæ Utilissimum, quod Ex-
teris amplectandum proponis.

Hoc verò *Paritatis Principium* magis
adhuc timebunt Exteri, ex eo quod
etiam apud te habetur, nihil ob stare
Communione singularum Ecclesiarum

81.

*Frustra fugitur
ad Fundamen-
talia.*

Diversa Dogmata, dummodo non videbuntur *Funda-
mentalia*. Et quænam sentis *Fundamentalia*? Illa,
scilicet, *quæ perspicuè traduntur in Scripturis*. Un-
de & *Communione* & *Commercium* servari posse
censes per *Literas Formatas*, inter *Omnes Ecclesias
Reformatas*. En Verba tua: "Nec sanè video cur, id
si fieret, cum *Omnibus* saltem *Reformatis Ecclesiis*,
Commercium illud haberi non possit. Nec enim dig-
nos *Eo Nomine* puto *Socinianos*, nec qui *Socinianis*
favent, *Arminianos*. In *Reliquis Fundamentalibus*
Dogmata nulla video, in quibus *discrepent*, quæ qui-
dem *perspicuè* traduntur in *Scripturis*. Hæc enim
sola Fundamentalibus appellari posse, conveniunt sal-
tem *Reformati*. Nec debent *alia Dogmata* ob stare,
quo minùs cum *Ecclesiis aliis* *Communio* servetur,
præterquam *Fundamentalia*. Hæc enim *sola* ad
Depositum spectant, seu *παράδοσιν*, 1 Tim. 6. 20.
Nec ob *alia rumpenda* est *Communio Parium* invicem
Ecclesiarum in quas nulla est singularum *Auctori-
tas*. p. 241.

His attoniti hærebunt Exteri, fixis in te oculis,
qui provocans Eos ad *Primævum Ecclesiæ* statum,
& ad *Spem Pacis & Unitatis* Erigens, discordem ta-
men huiusmodi Unitatem proponis, & *Latitudina-
riorum More*, ex *Omnibus Dissidentibus*, imò &
Schismaticis, *Ecclesiis*, Unam tandem Ecclesiam
Catholicam confas.

Hæc

Hæc sanè admodum Dissona sunt Ratiociniis Ex-
 terorum, cum non tantum Catholici, sed & alii quam
 plures, Congregationes ex Reformatis nonnullas,
 pro Schismaticis habent; cum aliæ ex aliis disce-
 dentes, Novas sibi Communiones condunt, & Prio-
 res ex quibus exierunt, plerumq; ut Erroneas, vel
 Hæreticas, vel Superstitiosas damnant. Sed tamen
 ut ut dissentiant, adeo *Comprehensiva* est Hypothe-
 sis tua, ut per Eam in Unum Corpus Omnes Coeant,
 & ex his Omnibus exurgat Formosa illa Christi,
 absq; Ruga & Macula, Una scilicet & Sancta Eccle-
 sia Catholica. Ita ut qui Baptismum tenent; & qui
 Baptismum nolunt, verè Catholici sint: qui Episco-
 palium Ordinem, ut Apostolicum tuentur; & qui ut
 Humanum Inventum despiciunt, pariter Catholici
 sint: qui Liturgiam Ecclesiæ, ut Primævam vene-
 rantur, & qui inter Vilissima & Superstitiosa Com-
 menta contemptui Exponunt, verè Catholici sint:
 qui Presbyteratum Cæterosq; Ordines, ut Sacros,
 Summo Honore habent; & qui Eisdem rejicientes,
 Laicos Seniores Gregi præficiunt, verè etiam Ca-
 tholici sint.

Hi Omnes, pro Hypothesi & Unitate tua, modo
 non Sociniani, nec Arminiani, ut jam supra, Nec Pa-
 pista, ut alibi, sunt è Numero Fidelium, & vera Mem-
 bra Ecclesiæ Catholicæ; cum Omnes spectant ad
 Ecclesias Reformatas, quibuscum per Literas For-
 matas Communionem jam servari oportet; ita ut
 inter illas, Nullum sit Schismatis Crimen, Nullus
 Error, qui censura percelli meretur. Hæc quidem
 Adversissima sunt Ecclesiis Reformatis, præcipue
 verò Anglicanæ, quæ in Presbyterianos, Cæterosq;
 id genus, ut Schismaticos, & Legibus & Censuris &
 Pænis toties invecata est; sed jam Communionis Vin-
 culo associandos Mones.

Et nunquid hæc pro Principiis Primævæ Ecclesiæ & sæculi Cyprianici ? Nunquid nihil Fundamentale censens quod non in Scripturis habetur ? cum tamen *Regimen Ecclesiasticum* Scriptis N. T. Omnibus recentius, & proinde non ibi *expectandum*, nec quidem *Opus* esse, ut traditum fuerit in Scripturis *Canonicis*, affirmas. p. 54. 57. Nunquid nihil olim obstabat Communioni, quàm *Fundamentalia Dogmata* ? Ubinam, quæso, horum Mentio ? Ubinam decernitur, nihil aliud Necessarium esse ad Communionem Ecclesiæ, quàm *Assensum* in eis, quæ *perspicuè* traduntur in *Scripturis* ; Ubinam quod in aliis dissentire, nullum contrahit vel Hæresis vel Schismatis Crimen ? Nunquid ita se Res habuit in Primævis illis Synodis, ut nemo Communione Ecclesiæ pulsus sit, Nullus in Hæreticis damnatus Error, nisi qui perspicuè traditis in *Scriptura* aperte adversatur ? Nunquid Omnia ad Causam Baptismi, Contendentibus Pontifice Romano, *Cypriano*, aliisque clara & perspicua sint in *S. Literis* ? Nunquid postea, in Primis Oecumenicis, Nihil Definitum, Nihil *Symbolis* insertum, nisi quod perspicuè traditur in *Scripturis* ? Nunquid ita in *Nicano* ? Nunquid ita in *Athanasiano* ? Hæc igitur quæ proponis, Primæva non sunt, neq; ut videtur allam Conciliatura Pacem, quàm *Latitudinariorum*, quæ Primævæ Ecclesiæ *Disciplina Universe*, ut p. 153. ais, est Adversissima. Quænam enim futura Pax ex illo Principio, in quo maximè discrepant Omnes Ecclesiæ ? *Unitas & Pax* ortum habent ex aliquo Uno, in quo Omnes conveniunt ; *Lites* autem & *Bella*, ex eo, in quo Omnes ut plurimum dissentiant. Quænam verò est Propositio, quæ Majores patitur Difficultates, aut circa quam plures ventilantur Disputationes, quàm qua quæritur, *Quænam Perspicuè traduntur in Scripturis* ? Et hanc tamen proponis, ut Pacis & Unitatis Vinculum.

Sit

Sit igitur illa *Norma* cuilibet *Ecclesiæ Particulari*, ut illa *Credenda* exhibeat, quæ sibi videntur *Perspicuè* in *Scripturis* tradita : Nunquid in his *Perspicuis* convenient *Ecclesiæ* ? Et quomodo in *Fundamentalibus* Convenient, si adhuc de *Perspicuis* sit *Controversia* ? Et si in his sit *Discordia*, quomodo per *Formatas* *Literas* erit *Commercium* ? Quomodo in illa *discordia* convenient *Omnes* cum *Ecclesia* in *Cælis Archetypa* ? Et si cum hac non convenerint, jam antea à te, p. 162. pronuntiatur, non posse *spectare ad Catholicam*.

Vide igitur, cum tot *Difficultates* ubiq; oriuntur ex tua *Hypothesi*, ut *Omnia* videaris *perturbare*, potius quam *Componere*, Quid tandem *Spei* affulget, ut res pro votis succedat ?

82. His diutius insistere non placet. Quod *Ecclesia hucusq;* tamen *Unum* etiam hîc addendum *non Visa, nec* est, non possum non, paucis licet, dicere ; cum *Videnda un-* *quam.* *Mirari* itidem subeat, quomodo *Authori* doctissimo in *Mentem* venerit, hoc suum *Episcoporum Parium Regimen*, *Orbi* universo *Christiano*, ut habet, *Utilissimum*, post *Ducentos* tandem annos, in quibus floruisse id narrat, *Evanescere* potuisse, Locumq; etiam *Alteri* dare, & huic quidem, quantum *Videam*, ita *fixo ac Stabilito*, ut vel indè jam *Verbo* concludamus, istud *Aristocraticum* ipsius, quod modò descripsimus, *Corpus Ecclesiasticum*, ejusmodi *Ecclesiam* planè esse qualem *Nemo* uspiam *Mortalium* hucusq; vidit, nec *Visurus* est unquam.

83. Annuit *Vir* doctissimus, & ne ulterius *Mirari* desinamus, Quod quidem *Aliis* est alienati ab sensu animi *Indicium*, mihi autem *Cogitationum secundarum*, utinam & meliorum, *Argumentum*, Id tandem affirmat ; *Regimen*, quod *Unum* laudat, *Ecclesiasticum*, non *Aristocraticum* esse, sed *Monarchicum*,

thicum, Idq; ab *Apostolis* continua serie conservatum. Quid enim clarius? *Corporis politici Unitas*, a *corporis Regimine* cernenda est. Illi ergo *Unum* cum *Apostolis* *Corpus* faciunt, qui *Regimen* ab *Apostolis* relictum hæreditaria successione inviolatum conser-
varunt. Non illi certe qui *Regimen* illud perverte-
runt, & è *Monarchico* fecerint *Aristocraticum*. p. 164. *Regimen* scilicet! ex *Episcopis* innumeris om-
nino *Paribus*, *Independentibus* & *Absolutis*, sub solo
Christo reverentibus constans, *Ecclesia Una* est in ter-
ris & *visibilis*. Similiter & *Principes Universi Absoluti*,
sub uno *Deo* merentes, *Regnum Unum* in terris *Vi-*
sibile exhibeant. Euge, bene Actum est, Neq; qui-
dem committam unquam ut ipse tibi non plaudas.

Tertia *Ecclesia* est *Papalis*, in qua 84.
Pontifex Romanus, eminenter *Ecclesia Papalis*.
Papa, seu *Patrium Pater* dictus, *Monarchiam* ali-
qualem *Ecclesiasticam* tenet, *Patriarcha* idem ac
Metropolita, cui assistunt alii, *Patriarchales* itidem,
Metropolitan, & *Diœcesani*, cum *Presbyteris* &
Diaconis. Pag. 9. 167. 244. alibique.

Vera, Vera sunt Illa. Verum id 85.
certè non satis cautè addit Author cla- *Positionis Extra-*
rissimus, *Hierarchiam* istam paulo an- *ordinaria.*
te *Constantinum*, ex *Patrium* *Episcoporum* *Guberna-*
tione Aristocratica, idq; *Mutuis* *Ipso- rum* *Pactis*,
Ortam esse; Imo non ultra *Valere* hanc *Imparita-*
tem, quam *Pactorum* *istorum* *Beneficia*; Tum e-
tiam *Pontifici* huic summo *Primatum* nullum esse;
Nec concilia Generalia ullos obligare; *Suffragiorum*
Majoritatem in illis frustra esse, nec quidem in *Con-*
cilio Numerosissimo unquam fuisse; Non *Appellatio-*
nes ad *Superiores* admittendas; Non *Pontifica-*
tum

tum istum Ecclesie *Utilem* esse, sed pro Episcoporum *Paritate* deponendum. Id enim astruitur primum his verbis supra laudatis: "Quamdiu obtinuerit *Paritas* Statuere difficile est, tot primævis Monumentis deperditis. Suspicionem autem obtinuisse ad tempora fere *Constantini*. p. 184. Dein, notandum illud: "Episcoporum *Imparitas*, quæ deinceps obtinuit, Singulorum Episcoporum *Pactis* tribuenda. Tantumdem: Valere, quantum illa valent *Pacta*. *Ibid.* Et illud: "Hoc dicimus, *Singulorum Consensu* nata *Jura* tantisper obtinere tantummodo debere, dum manebunt *Beneficia* quorum intuitu *Pactis* Conventis *Singuli* Consenserant. p. 194. Ut & illud: "Papa Primatus ab *Urbe*, aut à *S. Petro*, plane nullus. p. 195. Item: "S. *Petri* Primatum nullum *Roma* fuisse, nec illum in Papatu *Successorem* habuisse. p. 196. Item: "Non Primatum *Romanum* de fide esse. p. 212. Item: "Nec Primam Sedem *Roma* fixam esse. p. 215. 216. Ut & illud: "Synodorum *Generalium* Obligatio nulla, antea quam recipiantur. p. 195. Et illud prius: "Nulla *Onera* legimus *Singulis* Episcopis imposita, etiam à *Synodis* quantumvis Consentientibus. Tantum abest ut imposita legamus per Synodicorum Suffragiorum tantummodo *Majoritatem*. p. 194. Et illud postea: "Ne quidem *Jus* esse *Synodo*, ut vel *Singulos* Episcopos refragantes Suffragiorum *Majoritate* concludat. Ne quidem, id si liceret, unquam tamen in *Concilio* *Numerosissimo* Episcoporum *Majoritas* erat quæ *Concilio* ipsi interfuerit. p. 197. Item: "Non video, cur, quæ *Singule* Ecclesie Obligationis *Auctores* fuerint, non item *Singula* revocare potuerint, quas intulerant *Singule* Obligationes, utcumq; primo à *Concilio* *Generalium* Decretis ansam accepissent. p. 197. 198. Sed & illud: "Appellationes à suo cuiusq; Episcopo, ad alias seu Episcopos, seu etiam *Conventus* Ecclesiasticos, sunt etiam ipsæ primævis *Singulorum* Episcoporum *Juribus* adversissima. p. 200. 201. Et illud etiam: "Bono Ecclesie *Publico* Utilior erat Episcoporum *Omnium* *Paritas*, quam si *Unus* fuisset Episcopi

*copi Hierosolymitani Heres Episcopus Romanus. p. 217. Posteaque: "Bono fieret Reformationis publico, si Episcopi cum Primævis illorum Juribus restau-
rentur. p. 240. Iterumque: "Facient Primævis illa Episcoporum Jura ad Concordiam cum Modestioribus Romanensibus. p. 245.*

Extraordinarium quidem illud est, quod truncato prius circa annum 104. Christi Corpori, jam tandem paulo ante Constantini tempora, post Ducentos scilicet annos, restitutum est Caput. S. Win. iterum Ora pro nobis.

Extraordinarium est, Hierarchiam istam in solis Pæctis fungari, nec diutius remanere debere, quam Pæctorum istorum Beneficia Valent.

Extraordinarium est Pontifici summo Primatum nullum ab Urbe, aut a S. Petro esse, nec Concilia Generalia aliquem, nisi pro libitu suo, obligare.

Extraordinarium est Synodicorum Suffragiorum Majoritatem nihil valere, nec quidem in Concilio Numerosissimo Episcoporum, quos præsentibus adfuisse oportuit, Majoritatem unquam Extitisse.

Extraordinarium est, Appellationes ad Superiores Episcopos, sive etiam Synodos, primævis Singulorum Juribus adversari.

Extraordinarium est, non Pontificium Romanum, sed Episcoporum Paritatem, Bono Ecclesiæ & quidem Reformationis publico inservire, Imò Concordiam cum Modestioribus Romanensibus Conciliare, adeoque hanc, minime autem illud, restaurari debere.

Pontificis certe Romani, S. Petri successoris, Principatum ab initio semper extitisse supra demonstratum est. Id quod ulterius etiam ex Concilii N. Canonis Sexto plenè citato constat.

Observandum enim, ait Carranza, in Libris Vulgatis deesse Initium hujus Canonis quod tale est, Ecclesia Romana semper habuit Primatum, antiqua autem Consuetudo Servetur, vel ut alii legunt, Mos

autem perduret. Sic enim iste Canon citatur in Concilio Chalcedonensi Act. 16. à Paschasio Episcopo, p. 101. Sed & Observandum addit, "Illorum verborum, *Quia & Romano Episcopo parilis Mos est*, veram Explicationem esse, Alexandrinum Episcopum debere gubernare illas Provincias quia R. Episcopus ita consuevit, i. e. quia Romanus Episcopus ante omnem Conciliorum Definitionem consuevit permittere Episcopo Alexandrino regimen Ægypti, Libyæ & Pentapolis: sive consuevit per Alexandrinum Episcopum illas Provincias gubernare: Sic intellexit hunc Canonem Nicolaus I. in Epistola ad Michaelem, p. 102. Annotatio autem habet: "In Editione quadam Latina antiquissima, sic habet, Sextus hic Canon. Mos antiquus perduret in Ægypto vel Libya & Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus harum omnium habeat potestatem: quoniam quidem Metropolitano Episcopo hoc idem Moris est, &c. *Ibid.* Similiter & Cibusutius in Notitia Conciliorum: "Initium deest, Supplendum ex Concilii pariter Oecumenici Chalcedonensis Actione 16. ubi Nicæus iste Canon sic allegatur à Paschasio Apostolico Legato: *Ecclesia Romana semper habuit Principatum; Consuetudo viget in Ægypto, &c.* Deinde eadem Actione Chalcedonenses Patres sic prosequuntur: *Videmus omnes ante omnia Primatum, & præcipuum honorem, Secundum Canones, Dei amantissimo Archiepiscopo veteris Romæ conservari.* p. 90. Et nonnullis contra Rufinum interjectis: "Ista porro Canonis Verba *Exordii* &c. *Quandoquidem & Episcopo Romæ hoc est Consuetum*: Sic intelligenda sunt, ut ideo præfata in Ægyptum, Lybiam, & Pentapolin Alexandrino Præsuli competat Authoritas, quia id ei Jus tribuere solet Romanus Episcopus. *Ih.*

Sed & ut Metropolitanos etiam su-
 pra à multo tempore extitisse vi-
 mus, ira & Patriarcharum ab Origine,
 Re certè ipsa fuisse, facile admitta-
 mus. Non quidem Titulo, sed sub Me-
 tropolitanorum primatu, Dein Primatum, in 2.
Gen. Conc. Constant. Can. 2. §. Tandem autem
 ipsa sua Patriarcharum Nomenclatura, *Conc. Chal-*
ced. Act. 3. Et 8. *Gen. Conc. Can. 15.* per Om-
 ne autem tempus *Potestate*, distinctos. Quod ex
 dictis constat, & id quidem ut ab aliis testimoniis, ita
 ex Canone etiam *Nicano sexto, in Exercit. Eccl.* su-
 pra laudatis docet idem cl. *Morinus* his Verbis: "Sed
 ipso Canone *Nicano* vix aliquid est evidentius. *An-*
tiqui Mores, decernit Canon ille, *serventur*, qui sunt
 in *Aegypto, Lybia, & Pentapoli*, ut *Alexandrinus E-*
piscopus horum Omnium Potestatem habeat, quandoqui-
dem & Episcopo Romano hoc est consuetum. Similiter
& in Antiochia. Quis alius præter hunc Sensem
 huic Canoni appositè potest affingi? Quam habet
 Episcopus Romanus potestatem ut Patriarcha in
 Provincias Patriarchatus sui, Eandem habeant in
 Patriarchatu suo *Alexandriæ & Antiochiæ Episcopi.*
p. 230. Tum quibus in rebus Comparatio illa insti-
 tuenda sit ostendens, hanc suam de Interpretatio-
 ne famosi istius Canonis Sententiam addit: "Quem-
 admodum Pontifex Romanus, ut Patriarcha omnes
 Patriarchatus sui Episcopos Consecrat aut Confir-
 mat; Variarum Provinciarum, aut etiam totius
 Patriarchatus Concilia cogit; de Metropolitanis,
 Provincialiumq; Synodorum Sententiis Judicat;
 Vices suas pro occurrentibus Negotiis in Paræciam,
 Provinciam, plurèq; Provincias committit, Nihilq;
 Novum & arduum inconsulto Patriarcha suo ag-
 grediuntur Occidentales Episcopi: Ita Mos ille an-
 tiquus observetur, quo neq; *Aegyptiacis Episcopis,*
 neq; *Asiaticis, inconsultis Patriarchis suis, nihil ho-*
 rum præstare licet. Justissimum sanè fuit Duos illos
 Pontifices qui à *S. Petro* in Patriarchalis authorita-
 tis

tis amplitudinem adsciti. Sed & Apostolorum Principis Cognomine decorati sunt, his frui Privilegiis, & Cæteris Metropolitæ præcellere. Nulla alia Paritas Episcoporum Alexandriæ & Antiochiæ cum Romano Pontifice ad Canonis textum appositè institui posse Videtur. Comparisonem autem a Patribus institutam esse & Verba Canonis demonstrant, & ferè Omnes Consentunt. p. 232. Cætera apud Authorem petenda sunt in paginis hanc suam modò laudatam Sequentibus.

88.
Hierarchia Pontificia a Domino & Apostolis Instituta.

Iniquius id asseritur, Hierarchiam Pontificiam non a Domino aut Apostolis Institutam. Cum S. Petri Primatus voce Domini fundatus est, Ipseque Petrus divino aspirante Numine, ut probabilius etiam eodem in Libro ostendit laudatus Morinus, Tribus Orbis Partibus, Tres sibi Sedes instituit, Romanam scilicet in Europa, Antiochenam in Asia, & Alexandrinam in Africa, Quarum duabus Prioribus per seipsum præfuit, Tertiæ per Marcum Discipulum, quem ut Legatum & Vicarium eo Misit. Sed & in Stabilienda Jurisdictione Ecclesiastica Apostolos omnes Politicam respexisse Nemini dubium est. Nam cum ab initio R. Imperii Divisio Prima ab Augusto facta Monarchico Imperio accommodata fuerit, prout eam explicant Strabo ad finem Geographiæ suæ: Suetonius in Augusto C. 47. & 48. accuratius Dio Cassius L. 53. Secunda item ab Adriano Stabilita Primæ non fuit admodum Dissimilis: Primam secuti sunt Apostoli ipsi, Secundam autem Præcipuè Apostolici Viri, qui sacræ Politicæ fundamenta jecerunt. Sub uno nempe Pontifice summo, Imperatoris instar, Orbem universum Christianum regente, Regionibus pluribus crearunt Patriarchas, Provinciis Archiepiscopos, Civitatibus Episcopos. Primatum quidem, seu Exarchorum Ordinem distinctum non nisi post Constantinum fuisse docet vir idem Ecclesiæ Gallicanæ, eusque Privilegiarum, Assertor Sirenuissimus. Sed Episcoporum aliorum

liorum Imparitatem ab Apostolicis temporibus extitisse sufficit. Et quidem Episcoporum *Imparitatem* ab initio floruisse, vel ab ipsis illis Canonis laudati Verbis, *Mos Antiquus perduret*, clarè constat. Sive enim *Patriarchas* spectat iste Canon, sive *Metropolitanos* solum, Eos diu ante Extitisse ex eo clarum est; quod Eorum Dignitas jam anno 325. à longa Consuetudine determinanda sit. Quomodo autem Mos iste antiquus diceretur, diuq; obtinuisse censeretur, si Mox ante *Constantini* tempora Episcopi Omnes *Pares* fuerint? Quomodo si non multo ante *Constantinum* tempore, Imò ab Apostolis ipsis, Episcopi *Impares*, adeoq; Alii Aliis Superiores, Extiterint?

Verum dum Canonem hunc *Nica-* 89.
num laudo, ubi & hæc sunt verba: *Veterum Episcoporum* *Britanni-*
corum *Jura* *nul-*
la *violantur.*
ut in aliis Pro-
vinciis sua Privilegia Ecclesiis Serventur;
 non possim non notare quomodo Eundem firmavit Concilium *Ephesium* Edicto suo, Canone octavo, ut nullus videlicet Deo dilectorum Episcoporum alienam invadat Provinciam, quæ non prius atq; ab initio sub illius, seu Antecessorum suorum fuerit potestate. Et post pauca: *Placuit igitur sanctæ & Oecumenicæ Synodo ut Singulis Provinciis pura & inviolata, quæ jam inde ab initio habent, sua Jura Serventur, ut unusquisq; Metropolitæ Secundum priscum & solitum morem rerum faciendarum aequaliter facultatem obtineat, propriamq; Jus firmiter possideat.* Quæ quidem verba citata sunt, ut vel inde pateat an *Augustinus* à *Gregorio* Missus Canonem illum transilierit, & Ecclesiæ *Britannicæ* Jura antiqua & Privilegia, cum Pontificis summi Potestatem Episcopis *Britannicis* commendaret, violaverit. His enim Responsum est, Primo, Ecclesiæ *Veteris Britannicæ* Libertates, Exemptionesq; à Pontificis *Romani* Jurisdictione, non satis Constare; Siquidem Illum quandoq; in hac *Insula* Authoritatem Ecclesiasticam exercuisse admittendum

mittendum est, Et quis id Injuria semper factum esse ostendat? Deinde, Episcoporum nullorum *Interdictum* ne quidem antiqua *Cypriorum* Jura & Privilegia, Eos à Pontificis summi Potestate omni exemisse; cum Ecclesiis Singulis Omnia Concessa sunt salvo semper Jure suo ad Ecclesiæ Unitatem necessario. Tertio veteres illos Episcopos *Britannicos*, ob enormiora Crimina, de quibus supra diximus, ipso facto Excommunicatos, a Jure suo omni & Privilegiis Excidisse, clarum nunc esse; Præcipue verò post *Nicenum* Concilium, Synodumq; cui *Britones* ipsi adfuerunt *Sardicensem*. Acceditq; veteres illos Episcopos *Britannicos* Miraculo tandem Convictos fuisse, post æq; Ipsos ac Successores suos Omnes Pontificis Romani Auctoritatem agnovisse. Non *Pastoratus Universalis* cum restricta ac limitata *Patriarchatus* aut *Episcopatus* Jurisdictione pugnat: Quippe *Pastoratus* ille summus non Jurisdictionem omnem qualemcunq; actu semper ponit. Quin & si *Pastor Summus* in Bonum Ecclesiæ Publicum Privilegia quædam donat, ad æq; in his de Jure suo aliquatenus cedere dicitur, quod faciunt quandoq; *Seculares Principes* absolutissimi, non ideo *Pastor Summus* esse desinit, aut se exuere potest Potestate ad Universæ Ecclesiæ Bonum requisita. Non Ecclesiam *Britannicam* independentem fuisse & absolutam sub initium Quarti Seculi ostendunt *Trium Episcoporum Britannicorum*, una cum *Presbytero & Diacono* Subscriptiones Concilio *Arelatensi* Primo, in *Gallia* ante *Nicenum* habitæ, apud Acta Ejusdem à *Sirmundo* Edita. Quoad Episcopos autem *Britannicos* apud *Augustinum* amissam Ipsorum Jurisdictionem & Libertates Querentes, Sæq. *Romanum* Episcopum Nescire asserentes, aut quicquam à se debere vel *Papæ*, vel Illi, præter fraterni amoris Obedientiam Negantes, non est quod quis id hic urgeat, cum Contrarium prius ostensum est.

Quin

Quin id *Authoritate & Ratione* omnino destituitur, quod habet *Author* doctissimus de Hierarchia ista Ecclesiastica solis *Pactis* Instituta.

90.
Hierarchia Pontificia non a Patribus Orta.

Quæ enim *Concilia* in quibus hæc *Episcoporum* Imparitas paulo, ut vult, ante *Constantini* tempora primo *Decreta* est? Quæ *Pacta* Originalia, quibus tam fundata ac stabilita est? A Domino certè primum, Dein ab Apostolis, posteaq; à Viris Apostolicis, in *Conciliis* Primævis, quorum *Canones* longo jam *Ulu* firmati sunt, Res omnis aliter est expedita.

Quid igitur hic *Exteri*? In te commovendos suspicor, Vir Doctissime, qui ut *Hypothesin* tuam suadeas, *Omnia* proculcas. Vide enim, Nonne tibi probè Notum est, quanto in honore sint isti *Canones*, de quibus modo est *Sermo*, & quos tu, ut *Pacta* quædam vilipendis? Quot sunt, vel in Ecclesia *Anglicana*, & hi inter doctissimos numerandi, qui huiusmodi *Canones* ab Apostolis institutos, & ab Apostolicis temporibus in Ecclesia acceptos agnoscunt? Tu verò, *Non ita existimo*, ais; & proinde, ut *Pacta* rejicienda pronuntias. Si verò hoc detur, Apostolicos non esse; Nosti tamen ab antiquissimis *Conciliis* *Canones* pro Subordinati ne *Episcoporum* fuisse statutos; a *Sacris* Quatuor *Conciliis* *Oecumenicis* confirmatos; a Sanctis *Episcopis* illis, qui *Carceres & Vincula & Exilia & plurimas Mortes* pro *Fide* *Catholica* perpassi fuerint, *Probatos*; *Totius* Ecclesiæ suffragiis primis illis *Seculis*, receptos, tanquam *Fidei & Pacis & Unitatis Vincula*, & contra omnes *Hæreses* firmissima *Propugnacula*. Hæc Nosti. Nosti etiam, quam *Sacri & Venerabiles* pro merito, etiam modo habentur apud Omnes *Exteros*, tam *Occidentalis* quam *Orientalis* Ecclesiæ. Quid igitur hi cum tua *Parænesi*, qui hosce *Canones* nullo loco numerandos Mones, & tanquam *levia* quædam *Pacta* Modò negligendos hortaris? In te, inquam, Commovendos suspicor, qui *Patrum*

R

Statuta

Statuta sic contemptui exponis; & dum ad Pacem hortaris, Saluberrimas illas Leges evertere contendis, quæ à Sapientissimis & Vigilantissimis Custodibus, ad Pacem tuendam Constitutæ sunt. Nunquid hæc, inquier, est Pax tua? Bellum Paci inferis, & ad Pacem hortaris.

gr. *Nec Stabilita
semel, amoven-
da.* Magis autem irritabit Principium illud, quo asseris, è *Singulorum Consensu* Nata *Jura*, tantisper obtinere tantummodo debere, dum manebunt *Beneficia*, quorum intuitu *Pactis* conventis *Singuli* consenserant *Episcopi*.

Quid enim hîc agis? Arma Ministras illis, qui Pacem tollere, qui omnia sacra & Prophana simul commiscere Moliuntur. Nonne probè Notum est, quot turbas, quanta Incendia in hoc nostro Regno Excitarunt hujusmodi Propositiones; utq; omnia, Cræde & Sanguine fœdarunt ad Regis & Regni Perniciem? Et nonne æq; funestum Exitum habebunt in Ecclesia, si sacri Conciliorum Canones & Constitutiones, ad Commune totius Ecclesiæ Regimen Spectantes, ab Episcopis Condita, resolvantur in *Pacta*, quæ etiam cessant, cessantibus Beneficiis; Et sic quidem ut penes quemlibet Episcopum fuerit dijudicare & pronunciare, Quando hujusmodi Beneficia cessant. Nullum certè Regimen, Nulla hominum societas, sive civilis, sive Ecclesiastica, potest Stabilis esse, aut diu Subsistere, ubi hæc Dogmata, fœcundissima Discordiarum Semina, tanquam Probata & Legitima, in animos hominum ingeruntur. Quid igitur & hîc Exteri? Nonne de te suspitio erit, quòd Divisionem & Schismata meditaris, dum Unitatem & Pacem propolis?

Si verò & hoc concedatur; Cessare Canonum Obligationem, Cessantibus Beneficiis, quorum intuitu conditi sunt: Nunquid & hoc Manifestum, quod cessant Beneficia? Nonne Ecclesiæ Beneficium Perpetuum & Omnium Maximum est, ut Pax, firmetur

firmetur, ut Discordiarum semina tollerentur, ut Hæreses coerceantur, & quæ sunt reliqua? Quid igitur Sanctissimi illi Ecclesiæ Præsules, dum Episcoporum & Ecclesiarum Subordinationem suis olim Constitutionibus firmarunt? Nonne adversus Arianos, aliosq; omnes Hæreticos, Ecclesiam Munierunt? Nonne Communi omnium Ecclesiarum Unitati & Paci consuluerunt? Nonne pluribus Edocti malis, quæ diu perpeffa fuerit Ecclesia, in hæc salu- tificera concilia Concurrerunt? Hæc sanè tunc tem- poris maximo Ecclesiæ Commodo & Tutelæ fuere? Et nonne jam Pari Commodo expedit Ecclesiæ, ut Unitas Ecclesiæ servetur, ut Hæreses arceantur, ut Perpetuum Discordiarum malum, quod inter Pa- res semper nascitur, tollatur? Vidè igitur, quo- modo Canones illi Subordinationem firmantes, æq; modo Ecclesiæ Paci & Unitati Utilissimi sunt, ac olim; Et, si non irritandi, nisi dum Beneficia ces- sant, Vim suam in perpetuum Obtinebunt.

Et vel hinc etiam videre licet, quantillum tuæ Hypothesi proderit, si detur tibi (quod tamen ve- rum non est) in sæculo Cyprianico ad quod toties provocas, non fuisse hujusmodi Episcoporum Sub- ordinationes, ut alter ab altero Jure Judicari pote- rat. Quid enim si tunc Pares fuissent? Quid si primis illis seculis, dum sæva plerunq; grassata Per- secutio prohiberet Generalia Concilia convenire, in quibus de Communi Totius Ecclesiæ Regimine & Pace Consultum foret? Detur hoc.

Si verò postea, cum Pax Ecclesiæ reddita sit, in Oecumenicis Conciliis, à Patribus consultum est & Decretum, quid Catholicæ Ecclesiæ Paci & Uni- tati magis conducere, & per Canones, ab omni- bus Synodis tam Universalibus, quàm Provinciali- bus postea probatos & receptos, Subordinatio E- piscoporum Stabilita est, utpote Regimen totius corporis Paci maxime idoneum: Nonne hoc Regi- men jure anteponendum est omnibus aliis? Non- ne omnis Ecclesia Fidelium, quæ Pacem deinceps

ceps firmare quærit, per hoc Regimen quærere debet ?

Isti sanè Patres, qui Quatuor Primis Conciliis interfuere, longa Experientia Edocti sunt, quid Ecclesiæ Paci Maxime prodesset, quodq; validius adversus omnes Novatores Propugnaculum ; Neque minus Pietate & Zelo præstabant, quam Experientiâ. Ipsi etiam probe callebant quodcumq; a Cyprianico sæculo traditum fuerat. Sive igitur in Subordinationem Episcoporum Constituerent, sive jam antea Receptam, suffragiis suis Stabilirent, (prout mavis accipe :) Certum est, hos nihil præter fas Constituisse ; Et hoc etiam, uti spero, agnoscas, Eos nihil, quoad Ecclesiæ Regimen, in deterius mutasse.

Si hæc concedenda sunt, vide quò devolvitur totum libelli tui Argumentum. Siquidem si detur tibi Hypothesis tua, Pares scilicet fuisse Episcopos Omnes, post Excidium Ecclesiæ Jerosolymitanæ, insuper & in Sæculo Cyprianico : Quærendum tamen est, An hoc Ecclesiæ Regimen ita stabilitum fuerit, vel ab Apostolis, vel a Deo, ut nihil in Eo Mutare deinceps fas esset.

Mutatio mox facta (sic tecum loqui liceat) & a Quatuor Primis Conciliis, & ab omni Ecclesia probata & roborata, planè demonstrat, quòd Mutabile esset illud Regimen tuum ; & quòd penes Ecclesiam esset Leges de eo ferre, & Eas condere, quæ communi Paci Utiles forent.

Regimen igitur Ecclesiæ illius (sic tecum suppono) Mutatum est : Et jam Quæstio est, Utrum Regimen a Quatuor hinc Oecumenicis stabilitum magis conducere Paci & Unitati Totius Ecclesiæ, quam illud quòd in Sæculo tuo Cyprianico præcessit.

Si hoc concedi potest ; & quis non concedet, qui Omnes Circumstantias, & totius Mundi Consensum serio ponderat ? qualis reputabitur Paranesis tua, qui Pacem proponens, Omnes illas Leges irritan-

das suades, quæ ab hisce Conciliis, ad Pacem Ecclesiæ firmandam salubriter constitutæ sunt, & solummodo quod *Prims* erat Regimen quæris, & non quod ad Pacem servandam *Utilius*? Data igitur Hypothesi tua, Pares, scilicet, fuisse olim Episcopos, à scopo tamen tuo multum aberrare videris, qui ad Pacem Exteros accendens, ad hanc Paritatem denudò resumendam suades, cum tamen illud ipsum Regimen, quod jam tenent, Validius & Præstantius est, ad Communem Ecclesiæ Pacem servandam & roborandam. Quid etenim hoc æstimabitur, nisi ad id, quod Deterius est, suadere?

Sed & incautè admodum à Viro 92.
doctissimo Dictum est, Papæ Primatum nullum ab Urbe, aut S. Petro esse. Pontificum Sum-
morum Successio
& Permansio in
Sede Romana.
S. Petri Primatum nullum Romæ fuisse, nec Illum in Papatu Successorem habuisse. Non Primatum Romanum de fide esse. Nec Primam Sedem Romæ esse fixam.

Aliter autem S. S. Patres & Scriptores antiqui, de quibus supra egimus, Quiq; illud Pontificem Romanum esse S. Petri Successorem, ex Episcoporum Romanorum Catalogis Confirmant, quos scilicet contexuerant S. Irenæus, Eusebius, S. Epiphanius, S. Optatus Milevitanus, S. Augustinus, aliq; potteriores Doctores Innunierunt. Qui omnes una voce primum Catenæ Successionisq; Pontificalis annulum S. Petro deferunt. Speciatim autem S. Irenæus in L. 3. c. 3. *adver. Hæc.* supra citatis: *Ad hanc Ecclesiam propter potentiores Principalitatem, necesse est omnem convenire Ecclesiam.* Et post pauca: *Sab hoc igitur Clemente dissentione non Modica inter eos qui Corinthi essent fratres facta, Scripsit quæ est Romæ Ecclesia, potentissimas Literas Corinthiis, ad Pacem Eos Congregans, & reparans fidem Eorum, & annuntians quam in recenti ab Apostolis receperant Traditionem.* Nec verò in Romano duntaxat Episcopatu, sed etiam in Ecclesiæ Universe Principatu. Quippe Necesse est aliquem existere S. Petri in Pontificatu

tificatu Ecclesiæq; Universæ administratione Successorem. Nam cum Ecclesia haud minus nostris, quam Apostolorum temporibus, Pastore egeat : quin etiam eo magis nunc egeat, quo plures sunt & perversiores Christiani : necessario consequitur non debuisse Pontificatum Ecclesiæ in Petri Morte terminari, verum tamdiu permanere, quamdiu in terris Peregrinabitur Ecclesia Militans, i.e. usq; ad Seculi Consummationem. Præterea quis consentaneum duxerit, ut in Veteri Testamento successiva series fuerit Summorum Pontificum, sicut legimus *Aaroni* Successisse *Eleazarum*, *Eleazar* *Phineen*, & sic de cæteris ; in Ecclesia autem Christiana, cujus umbra tantum fuit & Figura Vetus Testamentum, Nemo *S. Petro* successerit ? Nunquid propter Unum *Petrum* dixit Christus Dominus, *Pasce oves Meas* ? Quis autem alius *Petro* successor, quam *Romanus Episcopus* ? Quem alium quam *Episcopum Romanum*, *S. Petro* in *Cathedra Romana* Universæ Ecclesiæ administratione Successorem dicamus ?

Neq; verò Causæ Jugulum petit *Avenione* an *Rome*, aut alibi habitaverit Pontifex *Romanus*, sicuti nec an *Cantuariensis Lamethæ* resederit. Qui *S. Petrum*, Ejusve Successorem aliquem Pontificem *Romanum*, *Romanam Sedem* usq; ad Mortem tenuisse negaverint, dicant necesse est quonam Sedem suam transtulerit, id est, ubinam Episcopus fuerit, Episcopatu Romano derelicto. Quod ad *Fidem* hac in re attinet, illa salva est, sufficiensq; erit, si quis Episcoporum Christianorum Primum esse *Romanum Episcopum*, totiusq; Ecclesiæ Caput visibile fateatur.

93.
Concilium Generale
Vis Obligatoria.

Incautè item Contendit Vir Clarissimus, *Synodos* etiam *Generales* neminem antea obligare quam recipiantur.

Frustra

Frustra scilicet id à Concilio Primo Apostolico dictum legimus, sic *Visum est Spiritui Sancto & Nobis*. Concilia scilicet *Generalia* minimè Necessaria sunt. Scilicet Synodi five Generales five Provinciales frustra à S. Patribus celebratæ sunt. Scilicet Episcopi *Unius* singularis, in singulis Diæcesibus, Sententia, pro Judicio Christi habenda, *Plurium* autem in Concilio à toto Orbe Christiano celebrato Sententia, pro Nihilo, nisi quibus placuerit, stabit. Contrarium certe evincit Synodorum Institutio; & ipsum Primum illud modò laudatum, in his verbis: *Visum est enim Spiritui Sancto & Nobis Nihil ultra imponere Vobis oneris, quàm hac Necessaria*. Act. 15. 28. Quæ quidem *Necessitas*, ut habet Annotator, non fuit Præcisa, sed referre debuit ad temporis Conditionem, ut aliarum Gentium cum Judæis esset magis apta & minùs dissimilanea vitæ ratio. *Impositio* verò ista *Obligationem* ostendit. Et quidem licet in Rebus singulares solum Regiones spectantibus, *Receptio* illa admodum utilis & necessario requiratur, In iis tamen quæ sunt *Fidei* alia est Ratio: cum *Fides* una sit omnibus Communis, & hæc in Causa Congregati Præsules, Non tam Legillatores se habent quàm *Patres*, in Tradenda *Fide*, quam & Ipsi ab Antecessoribus suis acceperunt. Quæris autem quid fecit Concilium esse Generale? Audiamus reverendum simul ac doctissimum *Holdenum*: "Generalis Concilii rationem nec in eo tantummodò sitam esse Judicamus, quod sit à summo Pontifice Indictio Generalis, si pauci affuerint Episcopi, nec quod omnes omnino per Universum Orbem Christianum Antistites, tam Schismatici seu Hæretici (si qui fuerint) quam qui Morbis, aut aliis Justis, vel Injustis de Causis detineri possint, se præsentes sistere debeant; sed quod tot variarum Ecclesiarum in diversis Regnis, Nationibus, Gentibus, & Provinciis sitarum, & Catholica Communionem Unitarum, Pars aliqua seu Numerus Episcoporum Deputetur ac intersit, qui

Con-

Congregationem seu Conventum Communem ad eum Universitatis Gradum Convenientem afforgere faciant, ut improbarum Conspirationum & Factionum Conjuratarum absit Omnis Suspicio, adeoq; Prudens quisque Cordatè possit dicere Comiria verè esse Generalia. *Anal. Fidei, L.I. c.9. p. 156* Quin & "Manifestè (inquit) constat, posse Concilium Generale, certissimè & absq; omni Erroris periculo denunciare & Declarare (quod alii vocant, *decernere* ac *definire*) quicquid sit directè & expresse divinitus revelatum, aut Institutum. Quod non aliud est quam posse hos omnes simul Episcopos, & unumquemq; seorsum testificari, quicquid in suis singulis & Universis Provinciis vel creditur vel Exercetur, tanquam doctrinæ Revelatæ Articulus, aut divinitus Institutum Religionis Exercitium. *Ibid. p. 157.* Et post pauca: "Immo Manifestum est, Nullam prorsus esse vim aut Facultatem, qua Omnes hi Episcopi ex variis & diversis Regnis, Nationibus, & Provinciis Congregati denunciare & declarare inducantur, Oppositum aliquod huic quod in singulis distinctè & in Omnibus universim Ecclesiis tanquam Dogma seu Institutum Divinum creditur & exercetur. *Ib. p. 157, 158.* Sed & addendum est, etiam in aliis Definiendis Conciliorum Generalium Decreta adeò valere, ut si ad Evitandum Schisma, & Pacem in Ecclesia conservandam fuerint, eisdem Obediendum esse facile admittamus. "Ad quid namque valet Supremi Tribunalis Judicium, immo & de rebus ad Institutum & Disciplinam suam spectantibus, sententiam ferens, si cuilibet subdito æq; liberum foret post ultimum Denunciatum Litis Judicium, ac antea, Oppositum & censere & publicè prædicare? *Ibid. pag 168.*

24
Suffragiorum in
Synodis Majori-
tas valet.

fuisse.

Frustrà etiam à viro doctissimo contenditur, Synodicorum suffragiorum Majoritatem nihil valere, nec quidem unquam in Concilio Numerosissimo ad-
Notissi-

Notissimum certè illud apud Jurisconsultos est, quod *Majore parte anni possedisse* quis intelligatur, etiamsi duobus tantum Mensibus possederit, si modo Adversarius ejus aut paucioribus diebus, aut nullis possederit. *L. Majore Parte. 156.* Et illud: *Majorem per partem* quod publicè fit, ad *Universos* refertur. *L. Aliud est. 160. §. 1.* Et illud: *Partes* ejus ad Omnes pertinent, cujus *Effectus* omnibus prodest. *L. Cujus Effectus. 148.* Majoritas Siquidem ex Jure Totius rationem habet, & Turpis certè Pars illa quæ cum Toro non consentit. *Majoritatem* autem quæ requiritur, in Concilio numerosissimo nunquam Extitisse, ex modo Dictis falsum est: Et quidem Ecclesiæ Universæ Injuriosum. Cum sic Conciliis Quatuor Primis Generalibus detractum iramus. Quæ tamen uti Quatuor Evangelia admittit *S. Gregorius.*

Quin " Ne quidem *Episcopis Romanis* pepercisse Patres *Præavos* dicis, si quando alias *Communions* suæ Conditiones *Exteris Episcopis* imponerent præter *Fidem & Concordiam* Literarum Formatarum Commercio Necessaryam. p. 208.

95.
Episcopis Romanis non Molesti Patres.

Et quando Expectemus ut *Pontifex Romanus*, Præsulq; *Britannici* se mutuo Literis istis Formatis *fraternè* Compellerent? Quando id *Necessarium* dicamus? Nuntium quem Vidimus Apostolicum abnuimus: Commercio Omne, in non Necessaryis certe, cum Papa negarunt *Britanni*: Nec è Memoria excidit, quod Commercio similiter Omne cum Rege *Carolo I.* interdictum est. His autem respondeat *Holdenus* supra laudatus: " Nec refert quod obijciunt aliqui *S. Cyprianum S. Stephano* Papæ reituisse, *Errorem* illi impegisse, atq; dixisse eum *improbitè & improvidè* Scripsisse: Utriq; enim Communis fuit Regula, *Nihil Innovandum nisi quod Traditum*, tametsi in Re Facti, non divinitus Instituti, nec Universim Traditi, Diversa fuerit Eorum Opinio. Parum etiam obstat Sanctissimæ huic Pontifi-

cis Authoritati, quod Doctores quidam Catholici
asserunt Pontifices Maximos nonnunquam a Veri-
tate aberasse; nec non in errore deprehensos Uni-
versæ Consistentis Ecclesiæ Judicio, Schismatum
præcipue temporibus, subditos esse. Nec quod de-
finitum asserunt in Synodo Generali Constantiensi
(quod receptum postea & approbatum in Concilio
Bituricensi) *Concilium Generale summo Pontifici Su-*
perius esse. Hæc sanè nihil prorsus obstant quo mi-
nus Synodorum Omnium etiam Oecumenicarum,
Primum & Proprium Caput sit Pontifex *Romanus.*
Lib. 2. Cap. 3.

96.
Objecta de Prag-
maticis, Schis-
mate, aliisq;
diluuntur.

De *Appellationibus* supra satis factum
est. Nec quidem aliis quæ p. 229.
230. Objicis, immorandum est. Prag-
maticam quam illic memoras *Sanctio-*
nem, & *Ecclesia Gallicana Libertates*
vendicent, quibus datum est, cum Pace Ecclesiæ.
Etiam de *Patriarcha* sibi Constituendo disputent.
Imo & videat *Facultas Sorbonica* quantum valeant
Ejus Dogmata. Controversia autem quam habent
cum *Aula Pontificia* de ipso Controversiarum *Judice*
Supremo; Et an Conciliis anteponendus sit *Pontifex;*
an *Is solus in Cathedra Infallibilis* habendus; & an
Concilia etiam *Generalia* non aliter quam si à Pon-
tifice *Romano* approbentur; Imo an *Doctrinam*
Contrariam pro Heresi habeant: Quippe hæc cum
Aula Pontificia, Notante hic Authore doctissimo,
non cum *Ecclesia ipsa,* sint; Nemo non videt quam
frustra obijciuntur. Cœcum autem esse necesse est
qui non videat quomodo invicem Communicarent
Dissentientes Partes: Cum non rectè asseritur
quod sint invicem *Heretici,* *Damnatiq;* *Hereseos*
à summo Controversiarum *Judice.* Id quod solum
fit in rebus *Fidei.* Nec proprie *Factio,* potius quam
Communio, sunt cum *Italis Galli:* cum apud illos de
Regalibus *Lis* omnis intenditur, dum *Fides* utrisq;
Firma & Incontestata maneat. Quæ autem *Propo-*
sitiones & Sententia de *Fide* non sunt, sed de *Liber-*
tatibus

tatibus, aliisq; id genus, vera aut Falsa, salva Communionem Opponi, & Revocari, pro Publico Ecclesiæ Bono, possunt.

Sed & aliud etiam habet Vir doctissimus his verbis: "Manet ergo tantummodo Quæstio de Schismate, si Jure saltem Humano Ecclesiastico Suprematus ille Nitetur." Sed ne quidem illa manet illis qui Prescriptione in Veterum Jurium Possessione Stabiliuntur. Nec etiam illis, qui Jura Vetera ipsi resumpserunt, deficiente, cur primo Juribus illis cederetur, ratione. p. 245. Et paucis interjectis: "Itaq; quod ad Regimen Ecclesiæ attinet, nihil planè Video quod obftet quo minus in Unum veniant Collegium cum Episcopis Reformati. Ibid. Est certè de Schismate Quæstio Gravis. Culpa autem in illos cadit qui de Suprematu indebito litigant, inq; Partes abeunt. Et Eo quidem Gravior, cum Nulla contra Ecclesiam Possessio in Sacris Prescribat. Nec Jura Vetera erant quæ hic Resumi dicuntur, Nedum quæ sine Ratione Vendicantur. Imo præter Schisma, S. Ordinum Defectus Communionem negat. Cujus autem Gravaminis Magni, cum Reformatos, quos vocas, Cæteros Sæpius Mones, non Tui ipsius oblivisci debes, qui per plures tuos Libros, nullibi Ministerii Anglicani Defensionem, ne quidem in Arenam Vocatus, suscipis. Qua autem Ignavia erigantur Dissidentium animi, ita ut dum alios defectu Ordinis damnas, in te hæc cudatur Faba, Vindicabitur scilicet hæc culpa, & quæ plura elaborasti Scripta in favorem Episcoporum tuorum, fundamento admodum Incerto, Precario certè, I. Nulli inniti videantur.

Cætera quæ alibi suggeruntur de Merito, p. 240. de Novis Revelationibus, & Novis Miraculis, de Cultu Imaginum atq; Sanctorum, p. 247. De Novæ Fidei Decretis, p. 248, cum aliis, siquæ supersint, Obiectis. Ejusmodi etiam planè sunt, quæ nullo Nego-

97.
Pontificium Ro-
manum Bona Ec-
clesia Publico in-
servit.

Quin id demum Notandum, quo-
modo uti prius Episcoporum Parita-
tem gradu summo, multis in Causis
Uniendis scilicet in se Ecclesiis, Con-
cordiaq; Ecclesiarum Diversarum se-
cum invicem stabiliendæ, Utilissimam frustra asseru-
it Vir doctissimus, ita nunc in Præjudicium Pontifi-
cis Romani Comparatè saltem vult, Ineptissimè au-
tem, quod Bona Ecclesiæ Publico, Utilior erat Ea-
dem Episcoporum Omnium Paritas, quàm si U-
nus fuisset Episcopi Hierosolymitani Heres Episco-
pus Romanus. Vel etiam his Verbis: "Hæc cer-
tè Juris Hierosolymitani ad singularum Ecclesia-
rum Πρωτοκαθίστης Devolutio Ecclesiæ Universæ bo-
no longè Commodior est, quàm si ad Unius Ecclesiæ
facta fuisset Episcopum, qui Heres esset ex asse, ut
volunt Romanenses, p. 217.

Id autem malè imprimis dictum est. Cum ut
non S. Petrus, ita nec alius ullus Pontifex Romanus
Episcopo Hierosolymitano unquam successit, nedum
se illius Heredem prætendit, Minimè autem qua-
lem Hierosolymitanum vult Vir Doctissimus, Ab-
solutum scilicet planè, atq; Unicum per multo-
annos Episcopum in Universa Ecclesia. Quare au-
tem Episcoporum Paritati Pontificium Summum
postponamus? "Jam certè vidimus commodio-
rem esse ferendis Persecutionibus, quas promissi-
prædixitq; ipse Dominus. Ibid. Quomodo autem
istud? cum de facto constat Pontifices Romanos
S. Petro ad S. Miltiadem vel Melchiadem, qui pas-
sus est anno 314. numero Triginta Tres, Continua
Serie, Martyrio Coronatos fuisse. Neminè mo-
latere potest quàm à multo tempore, tum foris
tum domi, Innumeri præsules, & Inferiores Clerici,
atq; etiam Laici Pontificio Romano adherentes
pro Religione Vitas suas & Fortunas amiserunt
Pergit: "Si quidem Nullæ fuissent rerum humana-
rum, quas experimur, Vicissitudines; Non esset
fateor

fateor, cur dubitemus, quin quo *amplior* esset *boni Episcopi Jurisdictio*, eo *latius* pateret illi *Beneficium*. Quis autem unquam præstabit in *una* aliqua *Sede* perpetuam *Bonorum Successionem*? *Ibid.* Et quis in pluribus *Sedibus* id jam certo expectet? Ergo ne verò, si in *Sede* putà *Cantuariensi* *Bonorum Successio* defecerit, aut unus aliquis non sitis honestus locum illum occupaverit, *Sedes* ipsa funditus extirpanda sit? Item: "Est autem vice versa *recolendum*, *latius* patere ejusdem *Incommoda* Si quis *Malus* latè patentem *Ditionem* occupaverit. Et penes *Unum Malum* Successorem esse ut *Multorum* *Decessorum bonorum* bona dissipet, in nihilumq; redigat. *Latiùs* ergo patet *Periculum*, proinde majus quàm ut à *Beneficio* illo compensetur. *Ibid.* At non plura possunt esse *Incommoda* à *Pluribus* simul *Malis Episcopis*, *Tyrannidem* scilicet ac *Malas Artes Exercentibus*, quàm ab uno aliquo *Malo & Tyranno*? Quin &: "Id quoq; *recolendum*, *Vim* esse *Externam* *Nullam* huic *Episcoporum Potestati* annexam; *Contra Multas* esse quæ *Eam Persecutionibus* impedire possint. Eòq; *Plures* quo *latius* patentem habet *Ditionem*, quæ à *pluribus Principibus* occupari possit: Et quidem penes *Principes seculares* esse nè à *longè* dissitis *regionibus* *Concursus* hominum *frequentes* esse possint, qui tamen ad *Regiminis Exercitium* planè *Necessarii* sunt. *Ibid.* Sunt igitur, quicquid *contra* in *Causa Conciliorum Generalium* prius dictum est, *Concursus* hominum à *longè* dissitis *regionibus* *frequentes* quandoq; *Necessarii*. Sunt & *Querela* de *latius* patentibus *Diaecesibus* hodiè *Instituendæ*. Cum tamen *Nemo* non novit quòd *Virginia & Barbada* cum aliis *longè* dissitis *regionibus*, *Episcopo Londinensi* subduntur. Quare autem, & quomodo hæc de *Persecutionibus* objiciantur, Cum *Vir* ipse doctissimus mox pro certo habet, quòd "Talem *Potestatem Episcopis* commisit *Christus*, quæ *sævientibus Persecutionibus, & Principibus quantumvis reluctantis*, procedat tamen, & *Commissum fidei*

fidei suæ Gregem tueatur. p. 218. Quod "*Principibus* Jus nullum est in *Episcoporum Spiritualia*. p. 219. Quod "*Non est quod Principibus* admodum fiant seu *Reformati*, seu etiam *Pontificii*. p. 225. Quod "*Spectat planè ad Ecclesiæ Dissolutionem*, si hoc Jus *Episcopos* Officio *Spirituali* exuendi *Principibus* concedatur. p. 231. Quod "*Ne quidem Commodis* suis inserviunt *Principes* vim Religioni inferentes. p. 235. Quæ certè Argumenta Omnia primo, *Gladii Spiritualis* Vim formidandam docent: Dein, Non *Episcopis* singulis, non *Hæreticis* aut *Schismaticis*, nedum sub uno Summo *Episcopo* unitis, quid deesse, quo Gregem fidei suæ Commissum tueantur: Neque Denique, aliquid *Ecclesiæ* à Sapiientissimo Domino fundatæ Deesse, quo contra Inferorum Portas prævaleat.

28 Non id quidem admittendum, quod
Et Bono Refor- tamen asseruit Vir doctissimus, quod
mationis Publi- Bono fieret *Reformationis* Publico, si
co. *Episcopi Pares* cum *Primævis* illorum
Juribus restaurentur.

Restaurari certè non potest *Episcoporum Paritas*, quæ nunquam fuit. Neq; verò deponi debet Regimen Pontificium pro Paritate quæ Nemini, ne quidem *Reformatis* Utilis. Et quos jam *Reformatos* vocas? Non *Episcopis* Destitutos ullos. Hos enim minimè Salvandos putas. Sic enim ratiocinaris: "Tum & illud Expendamus quàm sint ad *Pietatis Præmia* Necessaria *Officia* Omnia quæ *Corpori* debemus *Ecclesiæ Politico*. Præmia enim constat non ad *Pietatis Meritum* (quale nullum apud Deum agnoscitur) sed ad *Pactum* cum *Deo* initum referenda esse. Hoc autem *Pactum* cum *Christo* Ejusq; *Corporis Ecclesiæ* esse *Visibili*, Cuius nisi *Membra* simus nihil profutura ipsa quoq; *Pietatis Officia* ad Præmia in *Cælis*. Quam sit proinde necessarium *Episcopos* in terris agnoscere ut *Christi* gratiam Consequamur in *Cælis*, qui *Invisibilis* est *Episcopus*, *Pietatisq;* veræ *Remunerator*? p. 240. 241. *Presbyteriani*

riani igitur, *Independentesq;* cum *Anabaptistis* & *aliis*, quibus secundum te, nullum est *Meritum*, aut cum *Christo Pactum*, ex *Reformatorum* tuorum numero *Excludendi* sunt. Quos tamen omnes si ex hoc numero demeris, quam Pauci apud te restabunt *Reformati*? Quomodo autem *Bono* fiat *Reformatio*-*nis Publico* *Episcoporum Paritas*? "Poterunt, i-
 licet, *Singula Ecclesiae*, pro sua quæq; *Ditione*, & *periculosas*, quæ sibi videbuntur *Propositiones*, & *Scanda-*
losas, pro capto *Auditorum*, & quæ *tumultus* *con-*
ciliaturæ sunt minimè necessarios, prohibere, &
 quarum *Mala* consecutura *Majora* sint quam ut à
Commodis *Compensantur*. Et id quoq; *Commer-*
cij beneficio, dum ab *alia Ecclesia nulla* in *Communi-*
onem recipiantur *Singularum* *Excommunicati* sine
proprii *Episcopi Literis* *Formatis*, ne quidem illis
 quæ *Propositiones ipsas* nulla propria *Censura* dam-
 narint. p. 241. 242. Sic enim Nihil, ut putas, ob-
 stabunt *Communioni Singularum Ecclesiarum In-*
dependentia, Nihil *Singularum* *diversi Mores*, nihil
 vel *Dogmata* diversa dummodo non videbuntur *Fun-*
damentalia. Quod & Notatum prius. *Conscientiæ*
 certè laxissimæ *Exemplar* *Egregium*. Quasi
 verò *Sententias aliarum Ecclesiarum ratas* haberent,
 & *Censuras* firmarent *Ecclesiae*, quæ *Propositiones*
 ipsas propria *Censura* non damnant! Et quomodo
 tandem tolletur *Scandalum*? Quæ erit *Reformatio-*
nis Auctoritas? Multos quidem expectas, qui do-
 ctrinarum istarum *Praxim* sedulo urgebunt, sine
Euthusismo, sine *Superiorum Ecclesiasticorum Con-*
tumelia, sine *Communione* & *fraterna Concordia*
Injuria. Sed frustra Omnino. Talésq; *Pietistas*
 incassum precaris ut felicitet Deus, quo demum fiat
 ut *vera*, & sine *Scandalo* reviviscat, & *Progressus in-*
eres Majores faciat *Reformatio*.

99.
Concordiam cum
Modestioribus
Romanensibus
firmat.

Neq; verò "Facient Episcoporum
Parium Jura ad Concordiam cum Mo-
destioribus Romanensibus. Quod ta-
men, p. 245. affirmat etiam Vir do-
ctissimus, & has quidem ob Rationes:
"Sic locum nullum habebit ad hanc Concordiam
rumpendam, Episcopus Romanus. Nec ad Fidem
Sp. Etabit Suprematus ejus in Ecclesiam Catholicam,
nec adeò pro Hæreticis habendi illi qui Eum non
agnoverint. Ibid.

Quis autem nisi Pontifex Romanus pro communi
Christianorum omnium Patre habetur? Qui Medi-
ator & Arbitrator pro Pace facienda inter Dissidentes
Principes Christianos frequentissimè Nominatur.
Quemq; etiam in Causis Majoribus Ecclesiasticis
Consultendum, & sic quidem ut nihil sine Illo faci-
endum, judicant S. Patres, Canonibus nimirum
Jubentibus, præter Romanum nihil discerni Pontifi-
cem, ut habet Socrates, l. 2. c. 13. & Sozomenus,
l. 3. c. 9.

Quin Suprematus propriè sic dictus hic non obtru-
ditur; Temporalia scilicet spectans, quiq; Statuto
ipso s. Eliz. c. 1. est, Restitutio antiquæ Jurisdicti-
onis Coronæ Anglicanæ; sed Primatus solum Latine,
ἡ πρωτοβουλία Græcè, agnoscitur. Qualem regni Statuta
& Reges nunquam Negarunt, Qualisq; ad Commu-
ne Ecclesiæ Bonum sufficiat. Et quidem hoc sensu
Principis Ecclesiastici, etiam ad Hæreticos & Schis-
maticos debellandos, Necessitas summa est. Tanti-
sanè Momenti, ut S. Cyprianus, quod supra notavi-
mus, in Epistola ad Cornelium Papam, non dubita-
rit hæc Scribere: Neque enim aliunde Hæreses obor-
ta sunt, aut Nata Schismata, quàm inde quod Sacer-
doti Dei non obtemperatur, nec Unus in Ecclesia ad
tempus Sacerdos, & ad tempus Judex Vice Christi
cogitatur. Alibique, in Epistola ad Florentium Papi-
anum: Unde Schismata & Hæreses oborta sunt & Ori-
untur nisi dum Episcopus qui Unus est & Ecclesiæ Præ-
est, superba quorundam præsumptione contemnitur, &

Hom.

Homo Dignatione Dei honoratus, ab indignis hominibus judicatur?

Quin id quoq; addendum in favorem Pontificii Romani, quod disertis verbis à Te agnoscitur, Ecclesiam Catholicam sub uno supremo Capite (uti erat, juxta tuam Hypothesin; cum Episcopus Hierosolymitanus sibi subditas haberet Omnes Ecclesias) magis compositam fuisse, etiam ad Cohibendas Hæreses, quam postea cum quilibet Episcopus, pro sua Diœcesi, Parem, ut ais, obtinens Authoritatem, nulli superiori Subjectus erat. Sic enim ex Hegesippo narras, " Hæreticos non ausos in Publicum prodire, dum Unius Ecclesiæ Sententia Damnatis, spes nulla deinde esset, ut ab alia aliqua reciperentur; sed Tutius fuisse, ut tum demum è latebris ereperent; cum Ecclesia alia nulla alterius Sententia concluderetur; cum facilius esset ut, Multarum, nec ab invicem pendentium, Ecclesiarum, Multæ adeo Variæq; essent Sententiæ; & Minor esset Consentientium Auctoritas propter ipsam illam Dissentientium Discordiam. p. 181.

100.
Et ad Hæreses
Cohibendas Po-
tens est.

His verbis ostendis ingens Discrimen inter Ecclesiæ Regimen sub uno supremo Capite, & sub Multiplicatis Capitibus, cum (pro tua Hypothesi) quilibet Episcopus supremus erat; & iniuper, quantum illud præ hoc emineret, præsertim in Hæresibus reprimendis. Rationes ex Hegesippo Conglobatæ sunt, ideoq; operæ pretium erit easdem retexere.

Prima est; Ecclesiæ Regimen, sub uno supremo Capite, Ejusmodi erat, ut Hæretici, sub illo, non possint in publicum prodire: Quia, si ab illa unica Ecclesia damnarentur, Spes nulla foret, ut ab alia aliqua Ecclesia reciperentur.

Secunda; Quia, postea cum Omnes Episcopi erant Pares, tum nulla Ecclesia tenebatur Sententia alterius; ideoq; & Spes erat Hæreticis, ut, si ab una Ecclesia anathemate percussi erant, reciperentur ab alia.

T

Tertia;

Tertia ; Quia cum Singuli Episcopi erant Pares, tunc Ecclesiæ illæ erant *Multa*, & Consequenter Sententiæ & Dogmata erant *Varia* ; atq; hinc Audaces facti sunt Hæretici, quia inter Multiplicatas Ecclesias, Sperandum erat, ut aliquam sibi Patrocinantem invenirent.

Quarta ; Quia cum *Multiplicata* Ecclesiæ ab invicem *non penderent*, hinc Spes aucta est Hæreticis non maximo ipsis Incommodo fore, si aliqua novæ pellerentur, dum *Æmulatione* Orta, ut solet inter Pares, hinc Gratiores aliis reddi possent.

Quinta ; Quia si aliquæ Ecclesiæ in eodem Sensu Consentirent, *Minoris* tamen forent Auctoritatis propter Discordiam aliarum, quæ dissentirent, hinc que Hæreticis crevit animus.

Sexta ; Quid inde timendum erat Hæreticis Cum ex Discordia Ecclesiarum Potestatem immutari viderent ?

Hiscæ Ratiociniis evincis ingens Discrimen inter Diversa hæc Ecclesiæ Regimina, & quantum Id sibi uno Supremo Capite præstat, ad arcendas Hæreses & Communi Catholicamque Pacem servandas. Siquidem, dum nihil adeo perturbat Ecclesiæ Pacem, ac Hæreses ; illud Ecclesiæ Regimen, quod ad has Coercendas magis Compositum est, etiam Unitatem tuendam, Pacemque firmandam, præteris Utilissimum agnosci oportet.

Hiscæ itidem Argumentis docet, quàm salubriter Consultum est olim à Patribus Communi totius Ecclesiæ Paci, dum suis Decretis firmarunt tam Ecclesiarum, quàm Episcoporum Subordinationem, ut nullus Episcopus penitus sui Juris foret, sed alterius Judicio subderetur, Judiciumque subiret, aliquid præter Ecclesiæ Pacem, moliretur. His

tenim Statutis Cautum est, ne Pares Episcopi forent, Neq; tot Capita quot Episcopi, neq; tot Ecclesiae absolutae quot Episcopi, sed ut Omnes in Unum Corpus coalescerent, & invicem, tanquam Membra, connexi, mutuam haberent Dependentionem, & communem Pacem alerent; hincq; quantum fieri potuit, Spes praecisa est Haereticis, dum ab uno Episcopo pulli, pro certo haberent, se à nullo alio tuto recipi posse.

Dum igitur hæc tam perspicue ostendis, Nunquid Spes aliqua tibi illucescit Hypothesin tuam de deponendo Regimine Pontificio, apud Exteros promovendi? Omnia Bona praedicas de Regimine Ecclesiae sub uno Summo Capite. Hoc est, inquit illi, quod tenemus. Ad cohibendas Haereses utilissimum asseris. Hoc est, inquit, quod ante Omnia volumus. E contra, Regimen illud Ecclesiae, dum pro numero Episcoporum Multiplicantur suprema Capita, maxime vituperas: Ad imminuendam Auctoritatem Ecclesiae, ad Discordias alendas, ad Diffeminandas Haereses, ad Evocandos Haereticos accommodatum narras. Hæc sunt, inquit Exteri, quæ timemus! Hæc sunt quæ horremus: Hæc sunt, quæ, tanquam Ecclesiae Pestem fugimus.

Proinde, dum Exteri illud ipsum Ecclesiae Regimen jam tenent, quod Tu, Vir Clarissime, ab Apostolis Sancitum asseris, sub uno scilicet Supremo Capite: Dum illud ipsum Regimen tenent, quod à Patribus laudatum; Et hoc, te Judice, ad Haereses refrænandas, & Unitatem alendam accommodatissimum est: Qualis Hortator apud Illos Aestimandus es, & Quantillum profiturus, qui illud Deponendum suades, & aliud introducendum, quod gravissima secum Mala trahit!

101.
Autoris admonitione offenduntur Omnes.

Sunt quidem hæc de Tribus Ecclesiis tuis, suo tempore Universis, separatim dicta. Sed & *Paranesin* tuam omnem, Admonitionem Nemi-
 ni parcentem, iterum iterumq; inspexi, & jam videor sanè mihi videre Omnes in te, Vir Ornatissime, Com-
 motos, dum Singulas Ecclesias, non solum convel-
 lis, sed & quæ apud illas, ut Sancta & Probatissima habentur, penitus ferè evertis.

102.
Reformati.

Reformatos certè, quos vocas, Cunctos tibi Adversissimos reddis, dum ipsi *Reformationi* certam Infamiae Notam affigis. Ecclesiae inprimis *Anglicanae* Reformatae Principes, tibi minimè faventes exspectes, cum ipsis non parci-
 tur, dum de *nupero Schismate Anglicano*, *Paranesis* tua omnis instituitur: Dum sæpius *Hierarchiam Anglicanam*, Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Metropolitanos admittentem, Episcoporum *Paritati* posthabendam censes. Dum "Sic fidem Coronæ nostræ datam observas, ut nihil tamen illa fecerit ad *Communionem* cum negantibus abrumpendam; Nihil nos moveat defectio à receptis Ecclesiae dogmatibus de *Obedientia* Principibus præstanda; Nihil Publicarum Precum Scandala dum nulla imponeretur *Communionis* Conditio ut illas probaremus. p.2.3. Dum "Non salva Ecclesia Episcoporumque Jura; Divini Cultus gratia *Conventus* alios à *Publicis*; Duras adeo *Leges* quæ plures plerisq; *Patriæ Juribus*, propter *Legum Patriarum* Observationem, Excludunt; *Prosequentium* Inimunitatem; Quaecunq; *Corporibus Fortunisq;* Damnosa, Memoras. *Ibid.* Dum "Episcopis à Laica tantum Potestate dejectis *Successores* suspectos; *Censuras Ecclesiasticas* incipere illos, qui erant ipsi prius *Censuris Ecclesiasticis*, per Sacros Ecclesiae Canones, obnoxii; Ausos *Censuris Ecclesiasticis* sævire *Judices*, ipsos nihilominus ne quidem Ecclesiasticos; Etiam *Episcopos* ejicere, qui Gradum ipsi Ecclesiasticum nullum fuerant

fuerant consequuti; A Senatu *Laicorum* Decretum Editum, ut *Episcopi* qui Novum Jusjurandum non suscepissent, Officio pellerentur; Elapso Spatio, nec suscepto Jurejurando, *Palatiis, Reditibus, Juribus* Omnibus officio Spirituali *annexis*, Spoliatos; Ea quæ dedit ipse *Christus*, quæ dedit hoc ipso fine, ut, vel invito *Magistratu*, Ecclesiâ salva permaneat, etiam in *Persecutione*, quæ nullus vel dedit, vel dare potuit terrenus *Magistratus*, sublata; Pulsos tandem ipsa etiam *Curâ* Animarum; *Altaria* ipsorum *Altaribus* adversa Erecta; Suffectos in illorum locum adversos etiam *Episcopos*; Impletas *Sedes* etiamnum *Viventium*, & quidem à *Collegis* impletas *Episcopis*, Cum nondum vacarent, Cum nondum Exuti essent potestate *Episcopali* Decessores à Potestatis *Auctoribus* *Episcopis*, Cum necdum summo vererentur à Potestate aliqua Cujus Sententia rata habenda esset in *Cælis*, ne *Deus* illos *Episcopos* agnosceret quos Violentia expulerat *humana*, Recolis. p. 45. Nec tamen è Memoria tibi excidit, quid *Historiæ* *Reformationis Anglicanæ* Scriptor celeberrimus de Ejectis his *Episcopis*, *Auctoritatēq;* qua Ejecti sunt, palam prædicavit. Et Id Unum certe, Mitius à te admissum, plures exagitat, quod sic *Fidem* *Coronæ* datam dicis, ut *Communio* sit cum negantibus; Ut nihil Moveant *Precum* *Publicarum* *Scandalorum*, Quasi verò *Precibus* quibus insunt *Scandala*, Ea; *Fidem* puta aut *Fidelitatem* erga *Regem* *Spe-* *stantia*, nunc ut liceat, cum hac etiam ratione, *Judeorum* *Synagogis* *Christiani*, *Deviorumq;* *Omnium* *Sacris* *Orthodoxi*, salva *Religione*, bonâque cum *Conscientia*, interesse possint.

Sed & Ecclesiæ omnis *Reformata* *Proceres*, sic aggressus es: " *Tyrannidis* *Ecclesiasticæ* prothigandæ studium in *Errorem* *Contrarium* potuit incautos impellere, ne, *Rectoribus* *Ecclesiasticis*, quod *aquum* erat, planeq; *Necessarium*, concederetis, cum *Episcoporum* cum *Potestate* abolevistis plerunq; *Nomen*, quod

quod tamen nos à Deo ipso ductum ostendimus. Etiam cum retinuistis *Nomen*, quod Latine tantumdem valeret, *Superintendentium*. Vix puto quicquam magis obstitisse quo minus processerit, pro voto, *Reformatio*. p. 203. 204.

Tum verò acriter Eos increpas, Id scilicet urgens, Justam ipsis defuisse Reformandi *Auctoritatem*. "Erant enim sanè multi admodum etiam ex *adversa* parte, quibus *Necessaria* Videbatur *Reformatio*, modò *Iusta* fuisset Reformantium *Auctoritas*. Id tamen intelligebant, quanto *Corporis Politici* periculo futurum erat si *Zelo* magis quam *Sano Consilio* incitatus quisq; *Potestatem* sibi arripuisset ad quam non fuerat legitime *Vocatus*. Sic enim fore metuebant ne quicquam salvum esset, quod non *Reformationis obtentu*, abdicaretur. Itaq; ferenda potius illa *scandala* censebant, quam ut ita Reformarentur, qui lubentissimè Reformantes fuissent adjuturi, si & æquis *limitibus*, & iusta *Auctoritate* Muniti, *Scandala*, pro sua quisq; ditione, amovissent. p. 204. Tum etiam secundo, Ipsos defectu *Vocationis Legitimæ & Ordinariæ Extraordinariam* prætendisse objicis: "Accessit, ad augendam *Periculi Suspicionem*, quod *Legitima* atq; *Ordinaria Vocatione* destituti, ad *Extraordinariam* Confugere coacti fuerint. *Ibid.* Tum etiam tertio, aperto item ore, Ipsos *Duplicis Sacrilegii* Reos Sistis: "Id potius dico, quod apud *Pios Cordatosq; Judices*, facile concedetur esse gravissimum, quod *Deum* ipsum, ut videtur, alienarint tot illa *Bonorum Ecclesiasticorum Sacrilegia*, conciliandis *Principum* animis, non *Permissa* tantummodo, verum etiam aliquatenus *Probatæ*: tum hoc imprimis *Sacrilegium Potestatis Ecclesiasticæ*, *Jurium Ecclesiasticorum omnium Sanctissime*, Et *Summi* in *Ecclesia Ordini* Extirpatio. p. 206.

Hi

His & aliis multis modis *Pudenda Reformationis* Exponis, Et cum sic ostenderis, non fuisse *Plantationem* quam plantavit Pater, sed quam *Sacrilegia* perpetrere, & Nutrivit *Violentia*, tunc hortaris omnes *Reformatos*, ut hanc "*Festucam* (*Festuca* enim hæc tibi sunt) ex oculis suis ejicient, & *Scandalum* *Virorum Oprimorum Prudentissimorumq;* è medio amoliantur. p. 207. Quo autem modo? Restaurando quidem *Jura Episcoporum*: Sed sic, ad Mentem certè tuam, ut omnes *Pares* fiant; ut tot *Capita*, & tot *Ecclesie* sint, quot *Episcopi*; ut *Episcopi* nullius *Judicio* obnoxii sint; ut *Ipsorum Sententia* tanquam ab *Ore Christi* lata habeantur; ut *Omnes*, etiam *Schismatis* damnatae, *Congregationes*, in *Communione* suscipiantur, & in unum *Corpus* coeant; ut nihil *obstet* *Communione* modo sit *Assensus* in eis, quæ *Perspicue* traduntur in *Scripturis*. Sic enim "*eo* *Ipsis* redeundum, ubi *Pace* *Primæva*, & *Disciplina* fruerebuntur, Eò ubi fuerint, cum *felicissimi* essent. *Ibid.* His quidem *Conditionibus* *Pacem* promittis, & *Scandala* omnia amoliris. Nonne autem hic *Reclamantes* audis: *Apage*, cum *Pace* tua, qui *Oleo Ignem* extinguis, & *Morbum* *Morbo* addis?

Et quid interim *Exteri*, qui *Cathedram Petri* honorant? Neq; enim *levior* ibi in te *Tempestas*; Utpote qui *Pacifer* illis ades, & tamen ad *Lites* & *Schismata* hortaris. En verba: "*Facilius* hoc vobis condonare oportet *Romanenses* qui etiam ipsi, ut non *Ordinem* ipsum, at Saltem *Jura Ordinis Primæva* opprefferint. Hoc certè fecerunt, qui *Pontificem Romanum Principium Unitatis* ipsis fecerint *Episcopis*. p. 108. At nescio certè an hîc tibi facile parcendum sit. Ipsi enim illud ipsum *Regimen* in *Ecclesia* adhuc retinent, quod tu ab *Apostolis* institutum asseris, dum sub *Uno summo Capite* *Pace* etiamnum fruuntur. Hoc vinculo, sicut & *Fidei* & *Charitatis*, ex omni *Lingua*, & *Populo* & *Natione*,
Unum

103.

Romano-Catholici.

Unum Corpus exurgit ; Et sicut *Typum* habuit in Ecclesia Judæorum, sic & *Exemplar* habet in Archetypa, tam Cœlesti, quam Apostolica, in quibus hoc est Symbolum : *MULTI SUB UNO UNUM*. Hinc Pacis, & Unitatis, & Disciplinæ Splendor, quantum res humanæ patiuntur, & Validissimum, etiam ut tu ipse fateris, adversus Errores Propugnaculum.

Deinde, ut Res Ecclesiasticæ tum facilius, tum certius administrantur, Ecclesiæ Universæ Pastores, mutua Dependētia & Subordinatione, tanquam Membra ejusdem Corporis, admirabili textura Connexi consolidantur ; Et ex omni parte, Salutaribus Constitutionibus & Canonibus, tam firmiter Muniti, ut Nemini Impunitas sit, si vel Morum Pravitate, vel in rebus Fidei Innovandis, aliquid contra Pacem & Unitatem Corporis molitur : Sive enim è Gregis numero, sive Episcoporum, Omnes pariter aliorum Judicio Obnoxii sunt, ac Præscriptis Canonum in Officio Continentur ; Et dum quilibet Episcopus Jus habet suæ Ecclesiæ Privilegia tuendi, Imò & Nationalis Ecclesiæ Jura & Immunitates, unā cum Collegis suis : Ubi tamen Res agitur, quæ Omnium Ecclesiarum interest, utpote vel Bonum vel Malum Commune, & de hoc adhuc Quæstio est ; in his neq; Episcopo, neq; Collegio Provinciali neq; Nationali, fas est Judicium sibi arrogare, sed Communibus totius Corporis Suffragiis Dijudicanda sunt, quæ ad totum Corpus Spectant.

Dum hoc Ordine Res Ecclesiasticæ tum Sapientissimè, tum tutissimè administrantur, tu demum hortaris, ut Pacis Causa, hoc unum Corpus in plura Corpora disceindatur, ut Plura Summa Capita constituentur, ut inter hæc omnis Dependētia & Subordinatio tollatur ; Et hisce Monitis tuis, Omnes illas Constitutiones, quæ à Patribus, à Quatuor Primis Conciliis Oecumenicis, à tot Synodis, toto Orbe Consentiēte, Saluberrimè Conditæ & in Pacem
totius

totius Ecclesiae Stabilitas sunt, prorsus irritandas hortaris. Et quid hic ab illis Exteris expectandum est, nisi & sum in te *Apagē*, qui obtutus Pacis, omnia confundis, & plurima Mala infers?

Et horum Malorum tu Conscius mihi videris, qui cum revertendum hortaris ad Tempora *Cyprianica*, ut Pax dentum restituatur Ecclesiis; Et cum Omnigenis Argumentis per tot paginas probare contenderis, Episcopum quemlibet, pro sua Ditione, supremum tunc fuisse Caput, nullius Iudicio Obnoxium, præterquam Christi, ideòq; & nulli Subordinatum: tandem, quasi Mala Ecclesiae præsentens, hæc prius citata verba subnectis: "Non tamen propterea omnem etiam *Episcoporum Subordinationem* abrogandam arbitramur, nedum *Synodorum*. p. 194. Et quare Subordinationem jam admittendam ducis, nisi quia Ecclesiarum Paci Utilis est? Si vero Utilis Paci, jam ergo non querenda Pax per Regimen, quod vocas *Cyprianicum*, Si quidem Memor sis verborum illorum quibus prius ejusmodi omnem ab eo in alios *Potestatem* amovisti. Subordinatio ergo juxta tuam Hypothesin, *Cyprianica* non est, & cum jam Subordinationem admittis, ad aliud Regimen Confugis, ad illud nimirum, quod probarunt Posteriora Concilia, & quod adhuc, ut optimum & commune Ecclesiarum Paci utilissimum, fideliter retinet Ecclesia, quæ *Petri Cathedra* adjungitur.

Quicquid igitur fuerit in Sæculo Cyprianico & medio tollatur hæc Controversia; quia si Totum ætetur, quod astruis, nihil proderit Causæ tuæ vel paci, ad quam hortaris; cum Ingens equidem sit temporum Discrimen: Mox etenim post Decessum *Cypriani*, cum Pax facta est Ecclesiæ, vel ipsi Hæretici, quos nullus jam terrebat Persecutor, Audaces facti, non solum intra Privineias, sed latius foras suum diffundebant: Jam etiam & Fideles, Pauci ut sit, enervati, magis ad Delicias & Vitia propensiores, & ad Hæreticorum fraudes incauti. Hinc invalescebant

Iescebant Hæretici, qui antea timidi latebant; & non solum numero & Viribus suis aucti, sed & Episcopos & Magistratus & Principes, ad suas Partes trahentes, horum potentia freti, omnia jam audebant.

Dato igitur quod tempore *Cypriani* Superiorum Episcoporum Potestas non exereretur; Dato, quod Episcopi inferiores ab omni Subiectione liberi videbantur, cum jam & ipsi Zelo Religionis incensi, Pietate fervidi ad propugnandam Veritatem promptissimi essent, & Hæretici tantis nondum præstarent Viribus; Dato, inquam, quod tunc Pares Se præstarent Omnes ad tuendam Ecclesiæ Pacem adversus Hæreticos; nunquid inde sequitur, vel legitima vel tuta Consequentia, quod idem Episcoporum Regimen tanquam ad Pacem Ecclesiæ efficacissimum est postea consulendum, Cum & Hostes jam maxime invaluerint, & maximum terreret etiam Defectionis periculum? In hoc, nemine contradicente, universus consentiet Orbis, quod Ea Præsidia & Propugnacula, quæ ad reprimendum infirmiorum & imperitum hostem sufficiunt, postea tanquam Tutissima, & ad Pacem certissima non sunt Aestimanda, cum hostis Numerosissimis & Exercitatissimis Copiis rediens minatur interitum.

Qualis igitur hæc Sequela! Qualis *Paranesis* ad Pacem! Quid etenim si *Cyprianico* Sæculo Pares Omnes fuerint Episcopi? Quid si hoc *de facto* sic fuisse concedatur, & Pacem Ecclesiæ sic tunc fuisse servatam? Nunquid inde valet Sequela, Quod idem Regimen Sequenti Sæculo, & etiam hoc nostro, supra alia omnia, Utilissimum est ad Pacem? Hoc tantum abest, ut quod tunc *de facto* profuit ad Pacem, posset, alio Sæculo, mutatis circumstantiis, inferre Exitium.

Sic videntur consuisse Præsentissimi simul & Sapientissimi illi Ecclesiæ Præsules, qui Primis Conciliis interfuere; His enim, licet *Cyprianico* Sæculo Cævi plerique certamque, saltem habentes Regiminis illius Notitiam, non tamen Paritatem Episcoporum probaverunt

probaverunt, sed, conspectis hostium viribus, etiam
& Ecclesiam, quam maxima poterant Firmitate ad-
versus ipsos muniendam censuerunt: Ideoq; quod
tunc Necessitas & Pax Ecclesiæ exigebat, perpen-
dentes, Universos Episcopos, per Subordinationem
in Unum Corpus Consolidaverunt: Ut sic deinceps
Nemini liceret hostibus impunè favere; ut junctis
viribus, promptiores & paratiores redderentur, quo
Omnibus Inimicorum Conatibus feliciter occurre-
rent.

Hanc igitur Subordinationem (non Nominis, &
Ordinis, sed Potestatis) quam hi Sanctissimi Pasto-
res ad Pacem & Unitatem Ecclesiæ tunc Utilissi-
mam judicarunt, Nonne modo in hoc nostro sæ-
culo etiam Hæreses & Schismata necessariam reddi-
derunt? Hæc sanè ubiq; ferè invalescunt, & tantā
licentiā in Fidem & Pietatem & Cultum Divinum
grassantur, ut si quando ad Pacem Ecclesiæ & Fidei
Tutamen necessaria erat Episcoporum Subordina-
tio, modo Necessaria erit. Hanc ergo, & te Judi-
ce, non abrogandam arbitraris; & quare, nisi quia
etiam modo Ecclesiæ Utilis est. Et si Utilem ju-
dicas, jam non est redeundum ad Cyprianicum il-
lud Regimen, quod, pro tua Hypothesi, nullam Sub-
ordinationem admittit, nisi Ordinis tantum.

Sit igitur & hæc Sententia tua jam firmata, quod
Subordinatio Necessaria est ad Pacem Ecclesiæ. Si-
quidem si hanc penitus rejeceris, nunquam pro vo-
tuis res apud Exteros succedet, qui probe tot sæ-
culorum Experienciā norunt, quantum profuit Ec-
clesiæ. Ipsi jam in uno Corpore coaluere, & ipsis
evadere Divisionem, ut Unio Ecclesiarum fiat, So-
licitissimi sceditas erit, præsertim cum Subordinatio
ut veluti Munimentum & Consolidatio Ecclesiæ,
quam à Quatuor Primis Oecumenicis Conciliis ap-
probata firmiterq; stabilitam acceperunt; Hanc
igitur à tanta Authoritate probatam, si impugnas,
causæ tuæ detrimento erit. Quis enim est, qui il-
la Concilia, ut Sacra, non veneratur? Et quis Pa-

cent aliquando consequetur, qui illa saluberrima Decreta conatur evertere, quæ ipsi ad Pacem Ecclesiæ condiderunt ?

Quin igitur obsecro & obtestor te, Vir Ornatissime, per Omnigenam, quæ polles, Literaturam ; Per insignem Modestiam, & Mores tuos Candidos ; Per celebre illud Nomen tuum, & Famam optimam, quæ domi forisque, inclarescis ; Per id Omne quod tibi maxime Charum Sanctumque sit ; Specialius autem per Ecclesiæ amabilem illam ac beatam quam quæris Pacem ; Ne sis Tu horum Patrum Contemptor, qui optime nosti, quantum pro Fide Apostolica, & pro Ecclesiæ, non Provincialis alicujus tantum, sed Universalis & Catholicæ Pace decertarunt. Alii quidem Eximie Pietatis Præsules, ipsos tempore præcesserunt, ad quos tu provocas ; Sed nonne Omnia hæc quæ præcesserunt, sive ad Fidem, sive ad Regimen Ecclesiæ Spectantia, horum Conciliorum Patribus maxime explorata erant ; ita ut jam temerarium sit, post tot sæcula, ex paucis, quæ supersunt, illorum Temporum Monumentis, illa certius indagare ? Quid igitur, his prætermisiss, ad alia appellas, quasi hi vel Priora nescierunt, vel contempserunt ? Si igitur, Pacem Ecclesiæ exoptas, horum vestigia preme, & tanta Auctoritate præeunte, Omnes qui Pacem & Unitatem Ecclesiæ verè in votis habent, Sectatores habebis. Perge igitur, Vir Ornatissime, Concilium Pacis impigre profequere, Nihil enim hoc laudabilius, nihil Sanctius ; Sed immuta Media & Methodum ; Quo fiet, ut sicut Omnes Ingenium tuum mirantur, ita Omnes Pietatem tuam, prædicabunt, qui labefactam Religionis Vicem dolens, ejus vulnera sanare contendis.

Persepe

Perspecta, autem & explorata iam
 Authoris doctissimi *Paranesis* integra,
 adeoque peracta per singulos Tres
 Mundos Ecclesiasticos Itinere, facis
 etiam Observationibus non paucis, finitque vote
 honestissimo, quid tandem de hoc ipso tuo Opere
 Celebratissimo existimandum est? Id unum certe,
 quod *Miranda* plura hæc una Exhibet Admonitio,
 quam quæ ab uno aliquo Scriptore, in multis qui-
 dem Libris, expectari poterant: Plura iam post
 septendecim secula, in hoc uno Libello, quam in
 omni retro Antiquitate Reperta.
 Hæc certe omnia Extërorum Animos non leviter
 Percollunt; Tu verò Vir Ornatissime, hæc sibi co-
 herere fecisti. Et satis fortè, si fuisset Systema ali-
 quod Novum de Sphærarum aut Siderum motibus;
 vel super ex uno aut altero SS. Patrum Antiquissimo;
 Vestigium aliquod Ostendis; Et hoc quoque ad rem
 tuam faceret, si Omnia pro primævis & Apostoli-
 cis sine Controversia habenda essent, quibus astipu-
 ri Videntur Dicta aliqua ex Veterum Scriptis de-
 scripta. Sed cum tibi & omnibus innotescat, nullum
 unquam fuisse Errorē vel Hæresin, licet Impiissi-
 mam, quæ non aliquas, tum sacræ Scripturæ, tum
 Patrum Sententias, in sui Patrocinium venditaret;
 quid in causa tua valebunt Paucissima illa, quæ ex
 veterum Scriptis in medium protulisti; quæ etiam,
 non distinctis verbis, sed tuis tandem Sequelis, Hy-
 pothesi tuæ, Fidem conciliare videntur? Nunquid
 hæc apud discordes Ecclesias tanta vi præstabunt, ut
 Omnes simul in tuam Sententiam cogant?
 Si hanc tuam Hypothesin à Christo Domino, di-
 rectè prædictam, di Evangelio insertam, si in Cano-
 nicis Epistolis præmonitam, si ab Apostolis aperte
 Ecclesiis Omnibus Traditam, si in Omnibus Eccle-
 siarum Monumentis relatam, si in Antiquorum
 Scriptis indubitanter testatam, si ab Universa Om-
 nium Gentium Ecclesia, agnitam & probatam;
 hæc, inquam, de tua Hypothesi demonstrare po-
 tuisses,

tuisses, tum sanè spes Maxima foret, quod Omnes
 ubiq. Ecclesie in illam non solum propenderent,
 sed & certatim & conspirantibus votis amplecteren-
 tur. Sed modo, cum hæc non præstiteris, nescio,
 an jure poteris expectare, quod optare Videris.
 Porius in hoc Convenient; Quod illa, quæ a Majo-
 ribus, per tot Seculorum series Tradita jam acce-
 perunt, Firmioribus Argumentis, & Luculentiori-
 bus Testimoniis, tam S. Scripturæ, quam SS. Pa-
 trum eis Testata exhibentur, quam Nova illa, ad
 quæ Tu, spe Pacis, invitas.

106.

*Mirandum
 Syllabus.*

Sufficiant hæc Cause nostræ, neq.
 Virum Clarissimum pluribus deti-
 neam. Nescio autem annon quibus
 Cætera frustra sunt, arrideat saltem Selectiorum qua
 in Tribus hisce Mundis Ecclesiasticis seu Ecclesiæ
 Mirationem faciant, Syllabus. In *Primæ* scilicet
 Ecclesiæ mirari est, 1. Non Romanos Episcopos, sed
Hierosolymitanos fuisse Ecclesiæ hujus Primæ Mo-
 narchas. 2. Hos Monarchas *Hierosolymitanos* soli
Cognationis Domini ratione fuisse Constitutos.
 3. Monarchiam istam *Septuaginta* & non amplius anno-
 floruisse. 4. Ecclesiam istam Primam non a Domini
 ipso, sed ab ejus Apostolis solis fuisse fundatam.
 Hujus Ecclesiæ *Hierosolymitanæ* Monarchiam Episco-
 pum Unicum, dum vixerit, fuisse, Absolutum pluri-
 ac præ aliis Omnibus, etiam Apostolis Infallibilem.
 6. Monarchiam hunc Hierosol. *Universalem* pro-
 prie ac Unum illum fuisse Episcopum, Cujus
 Sedem reliquæ omnes Ecclesiæ ut ipso in Omnibus
 Subjectæ appellarunt. 7. Cæteros Apostolos Omne-
 ritarios tantum fuisse, & Ministros hujus Monar-
 chæ *Hierosolymitanæ*. 8. Viventibus Apostolis No-
 men Episcopi fuisse Commune Presbyteris & Presby-
 teriorum Rectoribus; Sed neq. hos Rectores habu-
 isse, Tantam Potestatem Episcopalem, dum Stetit hi
 Episcopus *Hierosolymitanus*.

tuisses

In Ecclesia item *Alter* ex Mirandis sunt, 1. Christi Corpus in terris Visibile post annos 70. Visibile quo Capite Truncatum. 2. Christi Corpus idem Visibile per Ducentos annos in terris sine Capite illo vivens, 3. Solum Episcoporum feras, quo Plures, omniò Pares, una quasi Noctæ, Fungorum instar, Exorti, Aborigines planè, & veluti Filii si-
 Patri, Patres autem & ipsi, Nati. 4. Episcopi Nemini Mortalium Obnoxii. 5. Episcopi innume-
 Independentes, Absoluti & Infallibiles. 6. Epi-
 scopi, quorum singulis Sententiis, non minus quam Christi ipsius Sententiæ standum est. 7. Episcopi, quorum insolens singulorum Potestas Christo ac Apostolis Ignota, nec in S. Literis tradita, & tamen per Universum Orbem pacificè admissa. 8. Episcopi Solis Fundamentalibus, iisque perspicuè in Scriptura traditis Contenti.

In Tertia autem, 1. Christi Corpori post 200. annos restitutum Caput. 2. Hierarchia Solis Patris imaginariis Fundata. 3. Hierarchia non diutiusquam Pactorum istorum imaginariorum Beneficentia valent, Mansura. 4. Hierarchia, cujus Pontificatus Primatus nullus est. 5. Hierarchia, cujus Concilia Generalia Neminem, nisi pro libitu suo, Obligant. 6. Hierarchia, in qua Synodicorum Suffraganeorum Majoritas nihil valet, nec quidem in Concilio ejus Numerosissimo unquam Exstitit. 7. Hierarchia, in qua Appellationes ab Inferioribus Episcopis ad Superiores, primævis singulorum Juribus versantur. 8. Hierarchia, ante Constantinensem, Imò ab Initio Ecclesiæ Christianæ Instituta, contraque quam hætenus non prævalere Inferiorum Portæ, pro noviter tamen Excogitata & imposita Episcoporum Paritate Deponenda.

Quae quidem in singulis hisce tribus Ecclesiis se
Dilectis Ecclesiasticis Mirandorum Orationibus
riorum animos Novitate sua moveant, & ipso for
hoc Numero Magis: Uti in Saphori Templo,
Omnia sunt Octo: Seu potius quales in Olympis
Genae Certaminum Species, in quibus pro Facultate
sua se Exerceant Quorumcunque Ingenia. Unde
aliquid quidem hac in Causa a me hac usque tenta
tum est Vincendi autem Gloriam ipse Aliis reli
quas.

In Textu autem, i. Christi Corpori post 200.
nos volumus Caput. 2. Hierarchia Solis Pa
vangelicis Fundata. 3. Hierarchia non divi
valent, Manu. 4. Hierarchia, cuius Ponti
i. Hierarchia nullus est. 5. Hierarchia, cuius Con
in Hierarchia Nemine, non pro libitu suo, Obli
de Hierarchia, in qua Synodorum Status
omni Hierarchia nihil valet, nec quidem in Con
io eius. Nomen Hierarchia. 6. Hierarchia, in qua
cia, in qua Synodorum Status. 7. Hierarchia, in qua
cia ad superiores, primaevis singulorum Juris
verantur. 8. Hierarchia, ante Consuetudinem tem
ra, in quo primo Ecclesia Christiana Instituta,
antiqua, quam haec non praevalere patro
in Pontis, pro novitate tamen haec non im
to Episcoporum Patris Deponitur.

FINIS.

[Faint, illegible text from the reverse side of the page, likely bleed-through.]